

V.10

MEMORIU GENERAL

(intocmit cf.Ordinului Nr.13/N/10.03.1999 al MLPAT)

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a documentației

Denumirea lucrării: PLAN URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI IDECIU DE JOS

Beneficiar :Consiliul local al comunei IDECIU DE JOS

Proiectant : S.C. "Proiect" S.R.L. Tg.Mureș

1.2. Obiectul lucrării

Având în vedere că în raport cu P.U.G. aflat în vigoare au intervenit schimbări majore în viața socială și economică, s-a impus o actualizare a stadiului de dezvoltare a localităților comunei.

În raport cu PUG-ul elaborat anterior principalele modificări aduse de actuală documentație se referă la:

- Modificarea legislației de urbanism și a legislației conexe acestuia;

Conform Legii nr. 350/2001 cu modificările ulterioare - O.G. nr. 69/2004, Legea nr. 289/2006, O.G. nr. 18/2007, Legea nr. 168/2007, O.G. nr. 27/2008, O.G. nr.10/2009, Legea nr. 183/2009 și Legea nr. 242/2009, Planul Urbanistic General este o documentație cu caracter director și de reglementare operațională care se elaborează pentru fiecare unitate administrativ -teritorială de bază și se actualizează la un interval de 5-10 ani, constituind bază legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare.

Totodată potrivit Legii nr. 350/2001 art.46 Planurile Urbanistice Generale trebuie să prevadă Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare, Strategia de dezvoltare spațială a localității și Planul de acțiuni pentru implementare și programul de investiții publice.

Planul Urbanistic General reprezintă un instrument de gestionare a interferențelor activității diferitelor colectivități ce compun populația unui teritoriu și a nevoilor acestora. Autoritatea locală, care gestionează nevoile comunității are o strategie a dezvoltării pe termen scurt, mediu și lung. Solicitățile temei program pentru reactualizarea planului urbanistic general s-au referit la această strategie, precum și la adoptarea unui regulament local de urbanism care să permită materializarea pas cu pas a obiectivelor pe termen mediu și lung.

Planurile urbanistice generale constituie documentațiile pe baza cărora se vor stabili obiectivele, acțiunile și măsurile necesare pentru promovarea unei dezvoltări durabile din punct de vedere social-economic al habitatului și protecției mediului.

Plecând de la studiile preliminare care inventariază cadrul natural, cadrul construit, modul în care comună se înscrie în previziunile și studiile urbanistice de rang superior (PATN; PATJ, alte studii sectoriale) PUG-ul stabilește un diagnostic prospectiv legat de evoluția în perspectivă a localității, previziunile demografice, previziunile economice și etapele și modul de materializare prin obiective ale strategiei Consiliului local.

Perioada de valabilitate a P.U.G.-ului este de 5-10 ani în funcție de condițiile locale și generale la nivel teritorial, condițiile sociale, sau de altă natură ce pot interveni în evoluția localității.

Proiectul de Plan Urbanistic General, prin analiza dezvoltată identifică necesitățile administrativ – teritoriale ale fiecărei localități legate de:

- Dezvoltarea economică
- Dezvoltarea social-culturală
- Amenajare spațială a localităților
- Protecția mediului natural și a patrimoniului construit

- Dezvoltarea funcțiilor urbane (obiective și echipamente publice, locuire, servicii, producție, transport, etc).

Conform prevederilor legislației în vigoare Planurile Urbanistice Generale stabilesc în același timp și strategia de dezvoltare împreună cu planul de acțiune pentru materializarea etapizată a strategiei și a obiectivelor conținute în aceasta.

Se ajunge astfel la un scenariu coerent de dezvoltare în care toate programele incluse acționează sinergic.

Programul de dezvoltare al comunei include prevederi pe termen scurt, mediu și lung menite să conducă la următoarele obiective:

- * reabilitarea localităților pe principiul dezvoltării durabile ce include utilizarea resurselor regenerabile și reciclabile în condițiile protecției mediului și a resurselor naturale;
- * ridicarea imaginii și a confortului din mediul rural la nivel urban în ideea obținerii unui model unitar de dezvoltare durabilă urbană pe întreg teritoriul localității.

În acest caz PUG constituie, documentația de bază, care stabilește obiectivele, acțiunile și măsurile de dezvoltare ale localităților pe o perioadă determinată - în baza analizei multicriteriale a situației existente și a priorităților stabilite.

Principalele elemente de fond urmărite prin elaborarea planului urbanistic al localităților, sunt următoarele:

- * reșezarea localităților în vatra lor firească, prin includerea în intravilan a tuturor zonelor existente, construite și amenajate situate pe teritoriul administrativ al localității la data elaborării PUG-ului;
- * adăugarea la intravilanul existent a suprafețelor necesare pentru etapele viitoare prevăzute pentru dezvoltare funcțiilor localității în acord cu strategiile la nivel teritorial și diagnoză privind evoluția fiecărei localități;
- * materializarea urbanistică a programului de dezvoltare a localității, pe baza propunerilor și intențiilor colectivității locale;
- * scenariile prospective privind activitățile economice și de evoluție a populației;
- * definirea și asigurarea cu amplasamente a obiectivelor de utilitate publică;
- * posibilitățile de realizare a obiectivelor propuse în condițiile respectării dreptului de proprietate.

Documentația conține și regulamentul de urbanism ce particularizează condițiile locale referitoare la utilizarea terenurilor și a construcțiilor, analizând relațiile din cadrul localității și în teritoriu, cu accentuarea disfuncționalităților existente și măsuri de remediere a acestora.

Pentru a putea îndeplini funcția de planificare și coordonare a teritoriului urban, planul urbanistic general conține prevederi legate de:

- * stabilirea intravilanului localității;
- * stabilirea disfuncționalităților existente și a priorităților pe baza analizei situației existente;
- * zonificarea funcțională a terenurilor din localitate și stabilirea regimului de constructibilitate al acestora, printr-un sistem de reglementări și servituții adecvate;
- * volumul și structura potențialului uman, resurse de muncă;
- * potențialul economic al localității;
- * organizarea circulației și a transporturilor;
- * echiparea tehnico-edilitară;
- * reabilitarea patrimoniului construit, protecția și conservarea mediului;
- * condițiile necesității și posibilității de realizare a obiectivelor de utilitate publică.

Planurile urbanistice generale constituie documentațiile pe baza cărora se vor stabili obiectivele, acțiunile și măsurile necesare pentru promovarea unei dezvoltări durabile care include protecția categoriilor sociale vulnerabile, protecția resurselor neregenerabile, protecția mediului.

Obiectivele principale ale PUG

Procesul de planificare are ca scop, implementarea și susținerea sistemelor bazate pe o planificare strategică la nivel județean și se concentrează asupra definirii obiectivelor și țințelor în conformitate cu obiectivele și țințele Planului Național de Amenajare a Teritoriului și a Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Mureș.

Abordarea planificată servește ca bază pentru stabilirea necesarului de investiții și a politicii în domeniul amenajării teritoriului, fiind bază și în elaborarea proiectelor pentru obținerea de finanțări.

„Perspective ale dezvoltării spațiale în Europa” (ESDP) formulează principalele direcții de dezvoltare spațială ale continentului european și anume:

- ✓ dezvoltarea unui sistem urban policentric și o nouă relație urban – rural;
- ✓ asigurarea accesului la informație și cunoaștere;

✓ dezvoltarea durabilă, gestionarea prudentă a resurselor și protecția naturii și a moștenirii culturale.

„Principii directe privind dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european” – document CEMAT, Hanovra 2000 – definește următoarele 10 principii:

- promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și prin creșterea competitivității;
- promovarea dezvoltării funcțiilor urbane și dezvoltarea relațiilor urban-rural;
- promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate;
- dezvoltarea accesului la informație și cunoaștere;
- reducerea agresiunii asupra mediului;
- valorificarea și protejarea resurselor și a patrimoniului natural;
- valorificarea patrimoniului construit ca factor al dezvoltării;
- dezvoltarea resurselor energetice, concomitent cu asigurarea securității;
- promovarea unui turism de calitate și durabil;
- limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale.

Aceste principii și direcții de dezvoltare trebuie să guverneze activitatea de amenajare teritorială, fiind urmărite prin documentațiile specifice. Integrarea în Comunitatea Europeană se face și prin recunoașterea și aplicarea acestor principii, prin integrarea spațială a României în spațiul regional european.

PATJ Mureș prezintă într-o formă sintetică planurile de acțiune și proiectele de dezvoltare ale județului Mureș, având ca obiectiv major depistarea unor resurse interne (naturale, economice, sociale, culturale etc.) specifice și a posibilităților de valorificare a acestora în vederea dezvoltării durabile a județului Mureș, în concordanță cu planurile strategice sectoriale de dezvoltare.

Obiectiv general al PATJ Mureș este îmbunătățirea poziției naționale în ierarhia dezvoltării prin intrarea în topul primelor zece județe cu economie competitivă din România. Obiectivul general este susținut prin cinci obiective strategice de dezvoltare:

1. Identificarea și sprijinirea unor sectoare economice de excelență și creșterea competitivității economiei județului;
2. Dezvoltarea resurselor umane;
3. Susținerea poliilor de dezvoltare urbane și rurale ai județului, cu scopul creării unor sisteme integrate de așezări;
4. Ridicarea nivelului de accesibilitate și de conectivitate a județului prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații;
5. Valorificarea rațională a patrimoniului natural și cultural, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile.

Necesitatea reactualizării PUG derivă din:

- Obligația actualizării PUG în conformitate cu L 350/2001 a urbanismului și amenajării teritoriului
- Preluarea și corelarea reglementărilor urbanistice din toate documentațiile PUZ/PUD aprobate ulterior aprobării PUG care generează următoarele modificări:
- Majorarea suprafeței intravilanului;
- Schimbări de regim tehnic și economic pentru diferite imobile
- Stabilirea de încadrări funcționale diferite față de cele prevăzute în PUG-ul aprobat;
- Extinderea și modernizarea (după caz) tramei stradale existente;
- Diferite faze de proiectare ale drumurilor ocolitoare ale localității;
- Solicitări multiple de fructificare a terenurilor situate în extravilanul localității;
- Elaborarea proiectului pentru autostrada „Moldova”
- Noi documente de dezvoltare strategică la nivelul localității;

În stabilirea obiectivelor generale și specifice precum și a măsurilor necesare implementării Planului Urbanistic General s-a ținut seama de analiza situației existente, pe baza studiilor de fundamentare precum și a analizei SWOT care a evidențiat principalele disfuncționalități și obiectivele prioritare ale strategiei de dezvoltare.

Obiectivele specifice de dezvoltare incluse în Planul Urbanistic General al comunei sunt:

OS1. Reabilitarea infrastructurii rutiere;

OS2. Asigurarea accesului cetățenilor comunei la sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă de calitate și în cantitate necesară și la sisteme de canalizare și eliminare corespunzătoare a apelor uzate menajere;

OS3 Dezvoltarea activității agricole (de cultivare a plantelor și de creștere a animalelor).

OS4. Reînființarea unor game de ocupații neagricole, ramuri ale industriei mici bazate pe resursele locale, ale cooperăției, comerțului sătesc sau renașterea unor meserii abandonate (rotari, fierari, tâmplari, dulgheri, artizani, olari, țesători, cărămidari, împletitori de nuiele, rafie, pănuși, stuf, etc);

OS5. Dezvoltarea agroturismului și a turismului în general (revitalizarea activităților turistice, Diversificarea ofertei turistice, protecția și reabilitarea obiectivelor turistice naturale și construite, Stimularea activităților conexe turismului);

OS6. Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii cu activități specifice de prelucrare locală a produselor agricole și de origine animală;

OS8. Dezvoltarea producției agricole (cu posibilitatea înființării de culturi bio sau ecologice)

OS9. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor (promovarea reabilitării locuințelor și a renovării celor abandonate respectând estetica tradițională, asigurarea accesului la servicii de sănătate și educație de calitate);

OS10. Dezvoltarea potențialului uman pentru a face față unor noi cerințe, orientarea profesională a tinerilor, stimularea tinerilor în realizarea unor activități economice pe cont propriu, sprijinirea tinerilor fermieri și întreprinzători;

OS11. Menținerea unei comunități viabile prin prezervarea culturii și tradițiilor – promovarea Patrimoniului cultural istoric al comunei;

Legislație

- **Codul civil;**
- **Legea nr.50/1991** privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare;
- **Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991** privind autorizarea lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare(**Ordin MDRL nr.839/2009**);
- **Legea locuinței nr.114 /1996** cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea 153/2011** privind măsuri de creștere a calitatii arhitectural-ambientale a cladirilor.
- **Legea 184/ 2001** privind organizarea si exercitarea profesiei de arhitect (actualizata la data de 06.04.2017)
- **H.G.R.nr. 525/1996** pt. aprobarea Regulamentului General de Urbanism, cu completările si modificările ulterioare (HG nr. 855/2001 - MO nr. 856/2002, Partea I)
- **ORDINUL MLPAT nr. 13/N/1999**, pentru aprobarea GP-038/1999 "Ghidului privind metodologia de elaborare si conținutul - cadru al Planului Urbanistic General";
- **Ordin nr.176/N/2000** al ministrului lucrarilor publice si amenajarii teritoriului Ghid privind metologia de elaborare a continutului cadru al PUZ
- **Ordin nr.37/N/1999** al ministrului lucrarilor publice si amenajarii teritoriului Ghid privind metologia de elaborare a continutului cadru al PUD
- **ORDINUL MLPAT nr. 21/N/2000**, pentru aprobarea GM-007/2000 "Ghidului privind elaborarea si aprobarea regulamentelor locale de urbanism";
- **Ordinul MLPAT nr.91/1991** privind formularele și procedura de autorizare și conținutul documentațiilor
- **Odinul MDRT nr. 2701/2010** pentru aprobarea Metodologiei de informare si consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului si de urbanism (MO 47 /2011);
- **Ordinul M.L.P.A.T., M.Ap.N., M.I. și S.R.I. nr.34/N/M.30/3.422/4.221/1995** pentru aprobarea precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor;
- **Ordin nr.201/N/2000** al ministrului lucrarilor publice si amenajarii teritoriului Ghid metodologic privind elaborarea analizelor de evaluare asupra impactului asupra mediului ca parte integranta a planurilor de amenajare a teritoriului si urbanism.
- **HGR 804/2007**, privind controlul asupra pericolelor de accident major;
- **Legea 185/2013** privind amplasarea si autorizarea mijloacelor de publicitate
- **HCS-RUR 101 /2010 (MO nr. 577 /2010)**, pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România.

ACTE NORMATIVE ÎN ALTE DOMENII DE INTERES ȘI CONEXE

- **Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014** pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
- **H.G.R. nr.101/1997** pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară, cu modificările ulterioare din 2005;

- Legea administratiei publice locale nr. **215/2001**, completată cu **Legea 286 / 2006**;
- **Legea nr.10/1995** privind calitatea în construcții, cu completările și modificările ulterioare;
- **Legea nr.33/1994** exproprierea pentru cauză de utilitate publică cu modificările ulterioare
- **Legea 255 din 14 decembrie 2010** privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local;
- **Legea** Serviciilor comunitare de utilitati publice **51/2006**
- **HGR nr.53/2011** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;
- **Legea nr. 213/1998** privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu completările și modificările ulterioare (OUG nr. 206/2000 și Legea nr. 241/2003);
- **Legea** fondului funciar nr. **18/1991**, republicată, cu completările și modificările ulterioare;
- **Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996**, cu modificările ulterioare;
- **Legea nr. 138/2004** privind îmbunătățirile funciare, cu modificările ulterioare;
- **Ordonanța de urgență 83** din 15 septembrie **2010** privind exceptarea de la plata tarifelor prevăzute în **Legea** îmbunătățirilor funciare nr. **138/2004**, pentru scoaterea din circuitul agricol a terenurilor necesare pentru realizarea unor obiective de interes național, județean și local;
- **Legea 46/2008** - Codul silvic, cu modificările ulterioare OUG nr. 193 din 25.11.2008;
- **Ordonanța nr.96/1998** privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național;
- **Legea nr. 112/2006**; - Legea apelor
- **Legea fondului funciar nr.18/1991**, , Legea nr. 1/2000, Legea nr. 169/1997 și Legea nr.247/2005 cu completările și modificările ulterioare;
- **Legea nr.84/1996** privind îmbunătățirile funciare, cu modificările ulterioare;
- **Legea nr. 213/1998** privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- **Legea nr. 241/2003** pentru modificarea anexei la **Legea nr. 213/1998** privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- **Ordinul nr.542/2003 al Ministrului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului** pentru aprobarea Metodologiei privind inițierea, programarea, achiziția, elaborarea, avizarea, aprobarea și valorificarea reglementărilor tehnice și a rezultatelor activităților specifice în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și habitat;

MEDIU

- **OUG nr. 195/2005** cu modificările și completările ulterioare privind protecția mediului;
- **ORDIN Nr. 46/2016** din 12 ianuarie 2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
- **Ordonanța nr.20/2014** pentru modificarea **OUG 27/2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1076/2004** privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (Publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 707/05.08.2004);
- **Ordinul 995/2006**, pentru aprobarea listei planurilor și programelor care intră sub incidența HG 1076/2004;
- **Legea nr. 265 /2006** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului (actualizată prin OUG nr. 164/2008 (MO nr.808/2008);
- **Legea meteorologiei nr.139/2000**;
- **Legea nr.313/2009** pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane;
- **H G R nr. 349 / 2005** privind depozitarea deșeurilor;
- **Ordonanța de urgență nr. 57/2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- **Ordonanța de urgență nr. 196/2005** privind Fondul pentru mediu;
- **Ordinul nr. 1964/2007** privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
- **Ordinul nr. 951/2007** privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor regionale și județene de gestionare a deșeurilor;
- **Ordinul nr. 757/2004** pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor;
- **Ordinul nr. 1587/1997** pentru aprobarea listei categoriilor de construcții și instalații industriale generatoare de riscuri tehnologice

- **Legea nr. 211/2011** privind regimul deșeurilor;
- **Hotărârea nr. 382/2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- **Hotărârea nr. 447/2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren, al hărților de hazard la inundații și al hărților de risc la inundații;
- **Hotărârea nr. 1286/2004** privind aprobarea Planului general de măsuri preventive pentru evitarea și reducerea efectelor inundațiilor;
- **Ordinul nr. 62/1998** privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale;
- **Legea nr.292/2018** privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului

MINISTERUL CULTURII

- **Legea nr. 422/2001**, modificată și completată prin **Legea 259/2006**, privind protejarea monumentelor istorice;
- **Legea nr. 182/2000** privind protejarea patrimoniului cultural național mobil
- **Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/2004** privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei monumentelor istorice dispărute (Publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 646 bis/16.07.2004); listă modificată ulterior prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2818/2015 pentru aprobarea Listei monumentelor istorice - modificări și completări - și a Listei monumentelor istorice - monumente dispărute - modificări și completări (Publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 113bis/15.02.2016);
- **Lista monumentelor istorice LMI 2015** publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național-Institutul Național al Patrimoniului ;
- **Ordonanța nr. 43/2000** privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată (Publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 951/24.11.2006), cu completările ulterioare;
- **Ordinul M.C.C.** privind aprobarea normelor metodologice de clasare și evidență a monumentelor istorice, nr. 682/2003;
- **H.G.R. 610/2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind procedura de aprobare a creditelor pentru lucrări de protejare la monumentele istorice deținute de persoane fizice / juridice de drept privat;
- **Ordinul MT 562/2003** Metodologie și Conținut Cadru pentru elaborarea documentațiilor de urbanism în zone protejate (PUZ).
- **Dispoziția 4300-VN/2005** a Ministerului Culturii și Cultelor, completată cu dispoziția 5596-VN/2007 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul avizării;

TURISM ;ZONE CONSTRUITE PROTEJATE; ARII NATURALE

- **Ordinul Ministrului Transporturilor Construcțiilor și Turismului nr. 562/2003** -cadru conținut pentru Zone Construite Protejate;
- **Dispoziția 4300-VN/2005** a Ministerului Culturii și Cultelor, completată cu dispoziția 5596-VN/2007 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul avizării;
- **Legea nr. 451/2002** pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000;
- **Hotărâre nr. 230 din 4 martie 2003** privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora;
- **Ordin nr. 776 din 5 mai 2007** privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările din Ordinul nr. 2387/29.09.2011;
- **Ordonanța de urgență nr. 57 din 20 iunie 2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- **Ordonanța de Urgență nr. 154 din 12 noiembrie 2008** pentru modificarea și completarea **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice și a Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1.284/24 octombrie 2007** privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările din HGR nr. 971 / 11.10.2011;

- **Hotărârea nr. 852 din 13.08.2008** pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiilor turistice;
- **Norma metodologică din 21/10/2004** de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 62/2004 privind regimul de organizare și funcționare a parcurilor turistice;
- **Legea nr. 347 din 14/07/2004** - Legea Muntelui, cu modificările ulterioare ; OUG 21 din 27.02.2008;
- **Hotărârea nr. 31/1996** pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului;

TRANSPORTURI :DRUMURI ;CAI FERATE;SERVITUTI AERONAUTICE

- Legea drumurilor nr.13/1974 și HGR nr.36/1996, cu completările și modificările ulterioare;
- **Ordonanța nr.43/1997** privind regimul juridic al drumurilor, cu completările și modificările ulterioare **Legea nr. 198 / 2015**;
- **Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 43/1998** pentru aprobarea Normelor tehnice privind încadrarea în categorii a drumurilor naționale;
- **Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 49/1998 /nr. 50/1998** pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane/rurale;
- **H.G.R. nr.540/2000** privind aprobarea încadrării în categorii funcționale a drumurilor publice și a drumurilor de utilitate privată deschise circulației publice, cu modificările ulterioare;
- **Ordonanța de urgență nr. 195/2002** privind circulația pe drumurile publice, cu modificări și completări prin **Legea nr. 49/2006**;
- **Ordinul M.L.P.A.T., M.A.P. nr. 6/139/2003** privind măsuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul asigurării fluidizării traficului și a siguranței circulației pe drumurile publice de interes național și județean;
- **Ordonanță nr. 43 / 28.07.1998** privind regimul drumurilor
- **OUG nr.12/1998** privind transportul pe căile ferate române;
- **Lege nr. 55 / 16.03.2006** privind siguranța feroviară
- **Legea 203/2003** (republicată în 26.01.2005) privind realizarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport de interes național și european
- **Hotărâre nr. 817 / 14.07.2005** pentru aprobarea Planului privind strategia pe termen lung a sectorului feroviar în vederea restabilirii echilibrului financiar al administratorului infrastructurii și în vederea modernizării și reînnoirii infrastructurii
- **Ordin M T 158 /1996** privind emiterea acordurilor Ministerului Transporturilor la documentațiile tehnico-economice ale investițiilor sau la documentațiile tehnice de sistematizare pentru terți
- **Ordonanță de urgență nr. 12/07.07.1998** (republicată în 09.09.2004) aprobată prin Legea nr. 89/1999 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române
- **RACR-ZSAC**, ediția 01 / 2015, privind stabilirea servituților aeronautice civile;

RISURI NATURALE, APARAREA IMPOTRIVA DEZASTRELOR,SECURITATE LA INCENDIU, PROTECTIE CIVILA

- **Hotărârea Guvernului României nr. 382/2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism pentru zonele cu riscuri naturale;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 447/2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural al alunecării de teren și inundații(mo partea -I-a nr.305/07.05.2003);
- **Legea 307/2006**, privind apărarea împotriva incendiilor;
- **Legea 481/2004** privind protecția civilă;
- **HGR 804/2007**, privind controlul asupra pericolelor de accident major;
- **Hotărârea 448/2002** pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării/autorizării de prevenire și stingere a incendiilor;
- **Ordinul 1298/2006**, privind aprobarea normelor metodologice, de avizare și autorizare privind protecția civilă;
- **H.G.R. nr.1072/2003** privind avizarea de către ISC a documentațiilor tehnico economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice;

- **Legea nr. 45 din 01.07.1994** - Legea apărării naționale a României;
- **Legea nr. 85/2003** - Legea minelor, cu modificările ulterioare;
- **Ordonanță nr. 65/30 august 2001** privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale;
- **Ordinul nr. 65 din 13 martie 2002** privind aprobarea Procedurilor pentru implementarea Programului "Parcuri industriale";
- **Ordin nr. 270 /10 septembrie 2002** pentru aprobarea Procedurilor de implementare a Programului "Parcuri industriale";
- **Legea nr.59/2016 din 11 aprilie 2016** privind controlul asupra pericolelor de accident in care sunt implicate substanțe periculoase
- **Ordin nr. 3710/1212/99/2017** privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea distanțelor adecvate față de sursele potențiale de risc din cadrul amplasamentelor care se incadreaza in prevederile **Legii nr.59/2016**

DOCUMENTE CONEXE - REGLEMENTĂRI TEHNICE ÎN DOMENIU:

- **I 22/1999** - Normativ de proiectare și executare a lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare a localităților;
- **SR 8591/ 1997** - Rețele edilitare subterane. Condiții de amplasare;
- **SR 1343-1/1995** - Determinarea cantităților de apă potabilă pentru localități;
- **STAS 10859** - Canalizare. Stații de epurare a apelor uzate din centrele populate. Studii pentru proiectare;
- **PE 101A/1985** - Instrucțiuni privind stabilirea distanțelor normate de amplasare a instalațiilor electrice cu tensiunea peste 1 KV în raport cu alte construcții (republicat în 1993);
- **PE 104/1993** - Normativ pentru construcția liniilor aeriene de energie electrică cu tensiuni peste 1000 V;
- **PE 106/1995** - Normativ pentru construcția liniilor electrice de joasă tensiune;
- **PE 124** - Normativ privind alimentarea cu energie electrică a consumatorilor industriali și similari;
- **PE 125/1995** - Instrucțiuni privind coordonarea coexistenței instalațiilor electrice de 1....750 KV cu linii de telecomunicații;
- **PE 132/1995** - Normativ de proiectare a rețelelor electrice de distribuție publică;
- **1 .RE-lp-3/1991** - Îndrumar de proiectare pentru instalațiile de iluminat public;
- **1 .LI-lp-5/1989** - Instrucțiuni de proiectare a încrucișărilor și apropierilor LEA de MT și JT față de alte linii, instalații și obiective;
- **I 36/1993 - M.L.P.A.T.** Instrucțiuni tehnice pentru proiectarea automatizării instalațiilor din centrale și puncte termice;
- **I 46/1993 - M.L.P.A.T.** - Instrucțiuni privind proiectarea, executarea și exploatarea rețelelor și instalațiilor de televiziune prin cablu;
- **ID 17/1986 - MICH-Mlp-** Normativ departamental pentru proiectarea și executarea, verificarea și recepționarea instalațiilor electrice în zone cu pericol de explozie;
- **Norma tehnică din 05/02/2009** pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale NTPEE 2008;
- Norme tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de alimentare din amonte și de transport gaze naturale, aprobate prin Decizia președintelui **ANRGN nr. 1220/2006**;
- **I.6/1998** - Normativ pentru proiectarea și executarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale;
- **3915/1994** - Proiectarea și construirea conductelor colectoare și de transport gaze naturale;

CADASTRU

- Diferite alte reglementări tehnice în domeniu; 91/N/912-CP/1996 - **Ordinul M.L.P.A.T. și ONCGC** pentru aprobarea **Metodologiei privind executarea lucrărilor de introducere a cadastrului rețelelor edilitare în localități**;
- **1645/CP-2393/1997** - Ordinul Ministerului Industriilor și Comerțului și ONCGC pentru aprobarea Metodologiei privind executarea lucrărilor de cadastru energetic.
- **Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr.7/1996**, cu completările și modificările ulterioare;

ALTE ACTE NORMATIVE ÎN DOMENIUL AMENAJĂRII TERITORIULUI ȘI URBANISMULUI:

- **Legea nr.350/2001** privind amenajarea teritoriului si urbanismului cu modificările si completările ulterioare;
- **ORDIN MDRAP Nr. 233/2016** din 26 februarie 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism
- **Legea nr.71/1996 și 363/2006** privind aprobarea Planului de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea I - Căi de comunicație;
- **Legea nr.171/1997 și 20/2006** privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a II-a - Apa;
- **Legea nr. 5/2000** privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - Zone protejate;
- **Legea nr.351/2001 și 100/2007** privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități;
- **Legea nr.575/2001** privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural;
- **Ordonanța de urgență nr. 142/2008 și Legea nr. 190/2009**, privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea a VIII-a - Zone cu resurse turistice,
- **Legea nr. 151/1998** privind dezvoltarea regională în România;

Lista are un caracter enunțativ și nu este exhaustivă, aplicarea prevederilor PUG și RLU aferent se va realiza cf. tuturor actelor legislative și normative în vigoare.

- PATJ Mureș ,
- Legea nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională în România;
- Planul Național de Amenajare a Teritoriului:
- Secțiunea I - Căi de comunicație, Legea nr.71 /1996
- Secțiunea a II-a-Apa, Legea nr.171/1997
- Secțiunea a III-a - Zone protejate, Legea nr.5/2000
- Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, Legea 351 / 2001 și 100 / 2007
- Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, Legea nr.575/2001
- Secțiunea a VI-a - Zone cu resurse turistice,
- Strategia Planului Național de Dezvoltare cu cele șase priorități naționale de dezvoltare:
- Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului
- Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative
- Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol
- Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

1.3. Surse documentare

Studiul folosește date documentare conținute în :

- Planul National de Dezvoltare Rurala,
- Planul de Amenajare al Teritoriului Judetean Mures,
- Programul de dezvoltare al jud.Mures,
- Strategia de dezvoltare a regiunii Centru.

Suportul topografic al Planului Urbanistic General îl constituie planul cadastral sc.1:5000 furnizat proiectantului de primărie obținut din baza digitalizată a Consiliului Județean Mureș.

Bazele topografice ale localității, actualizarea lor cu date și elemente culese pe teren sc.1 : 5000;

La aceasta se adaugă reperele și informațiile topografice furnizate de firma de specialitate ce realizează documentația privind cadastrul localității și bornarea perimetrului intravilan după aprobarea acestuia în cadrul Planului Urbanistic General.

În elaborarea P.U.G.-ului s-au mai analizat date și informații culese din următoarele surse:

- Studiu privind localitățile rurale, proiect IPJ-Mureș nr. 3791/1971
- Perimetrul constructibil al localităților conform Deciziei nr.223/1983 a C.P.J. Mureș;
- Anuarul statistic al județului Mureș 1992, 2000 , 2004 și 2011;
- Observații și date furnizate de administrația publică locală;

- Documentatii de urbanism (PUD,PUZ) aprobate anterior intocmirii Reactualizarii Planului Urbanistic General;
- Strategia de dezvoltare a comunei.
- Documentatii aferente programului „Natura 2000”
- Raport de mediu
- Avize emise de autoritatile competente

Relația cu alte planuri și programe relevante

În principal obiectivele și țintele stabilite în PUG au fost formulate în concordanță cu:

- ✓ Planul Național de Dezvoltare a României (PND),
- ✓ Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR),
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă
- ✓ Strategia Națională de Gestionare pe termen mediu și lung a riscurilor la inundații
- ✓ Planul de Management al Bazinului Hidrografic Mureș
- ✓ Planurile Operaționale Sectoriale (POS),
- ✓ Planul Operațional Regional (POR),
- ✓ Programul de Dezvoltare al județului Mureș,
- ✓ Planul de dezvoltare al regiunii 7 Centru pentru perioada,
- ✓ Programul de dezvoltare a județului Mureș,
- ✓ Planul Regional de Acțiune pentru Mediu – Regiunea 7 Centru –PRAM
- ✓ Planul Local de Acțiune pentru Mediu- județul Mureș-PLAM
- ✓ Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor – Regiunea 7 Centru
- ✓ Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor – județul Mureș
- ✓ Agenda Locală 21
- ✓ Directiva Cadru Apă 2000/60/EC (WFD), care introduce noțiunile de Program de Măsuri (sau de Amenajare) și Plan de Management Bazinal pentru a coordona măsurile privind calitatea apei în fiecare bazin;
- ✓ Directiva 91/676/EC privind nitrații, care prevede programe de acțiune pentru zonele amenințate de poluarea cu nitrați cauzată de agricultură; programele sunt direcționate către introducerea anumitor practici agricole;
- ✓ Directiva Cadru Deșeuri 75/442/EEC, care prevede planuri de management al deșeurilor;
- Directiva Cadru Aer 96/62/EC, care stipulează că, în zone și aglomerări în care nivelul unuia sau mai multor poluanți depășește anumite valori-limită, **se** impune implementarea unui plan sau program pentru atingerea valorii-limită într-un interval **de** timp specificat;
- ✓ Directiva habitate 92/43/EEC, care are ca scop stabilirea unei rețele ecologice europene, coerente, de zone speciale de conservare. Scopul este de a recunoaște că situl respectiv găzduiește valori naturale care merită să fie protejate.
- ✓ Directiva 2007/60/CE - Directiva inundații
- ✓ Planuri și proiecte legate de domeniile de analiză, aflate în derulare la nivelul județului Mureș si al comunei DEDA.

Extrase din articole din legislație

Obiective de utilitate publică

Extras din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local:

Art. 2.

(1) În sensul prezentei legi, sunt declarate de utilitate publică următoarele lucrări:

a) lucrările de construcție, reabilitare și modernizare de drumuri de interes național, județean și local, precum și toate lucrările de construcție, reabilitare și extindere a infrastructurii feroviare publice, lucrările necesare dezvoltării rețelei de transport cu metroul și de modernizare a rețelei existente, lucrările de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare, precum și a infrastructurii de transport naval;

b) lucrările din domeniul gospodării apelor, respectiv construcțiile hidrotehnice și lucrările anexe, acumulările de apă permanente și nepermanente, cantoanele de exploatare, digurile de apărare împotriva inundațiilor, construcțiile și instalațiile hidrometrice, instalațiile de determinare automată a calității apei, lucrările de amenajare, regularizare sau consolidare a albiilor, canalele și derivațiile hidrotehnice, stațiile de pompare, precum și alte construcții hidrotehnice realizate pe ape, lucrări de renaturare, reabilitare zone umede și asigurarea conectivității laterale;

c) lucrările de construcție, reabilitare, modernizare, dezvoltare și ecologizare a zonei litorale a Mării Negre, precum și a stațiunilor turistice de interes național;

d) lucrările de interes național pentru realizarea, dezvoltarea producerii, transportului și distribuției de energie electrică, transport și distribuție de gaze naturale, a extracției de gaze naturale, lucrările de dezvoltare, modernizare și reabilitare a Sistemului național de transport al țiteiului, gazolinei, etanului, condensatului;

e) lucrările miniere de interes național pentru exploatarea zăcămintelor de lignit, care se execută în baza unei licențe de exploatare de către operatorii economici aflați sub autoritatea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, în calitate de ministru de resort;

f) lucrările de amenajare, dezvoltare sau reabilitare a pârtiilor de schi, cu instalațiile de transport pe cablu aferente, lucrările de amenajare a instalațiilor și echipamentelor de producere a zăpezii și gheții artificiale și de întreținere a pârtiilor, instalațiile pentru iluminatul pârtiilor de schi și alte echipamente necesare dezvoltării domeniului schiului, amenajarea, dezvoltarea sau reabilitarea pârtiilor destinate practicării celorlalte sporturi de iarnă - biatlon, bob, sanie, sărituri de la trambulină - a patinoarelor și echiparea cu instalațiile și echipamentele corespunzătoare, cuprinse în Programul național de dezvoltare a turismului "Schi în România", aprobat prin Legea nr. 526/2003, cu modificările și completările ulterioare;

g) lucrările de realizare a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție, precum și lucrările de împădurire a terenurilor degradate.

h) lucrările de interes public de construcție, reabilitare și modernizare a infrastructurii de alimentare cu apă, a infrastructurii de apă uzată și lucrările de construcție, reabilitare și modernizare a stațiilor de epurare.

i) lucrări de interes public național de construcție, reabilitare, modernizare și reconversie funcțională, pentru construcții administrative necesare funcționării sistemului judiciar, în zona centrală a municipiului București, delimitată în condițiile legii, inclusiv pentru infrastructura aferentă acestora;

j) lucrări de interes public local de construcție, reabilitare, modernizare și reconversie funcțională, pentru construcții administrative, sociale și culturale, în zona centrală a municipiului București, delimitată în condițiile legii, inclusiv pentru infrastructura aferentă acestora.

(2) Expropriator este statul român pentru obiectivele de interes național, județele pentru obiectivele de interes județean, iar municipiile, orașele și comunele pentru obiectivele de interes local.

Analizând situația existentă, gradul de dotare a localităților comunei cu obiective de utilitate publică, putem aprecia ca acestea nu satisfac cantitativ și nici calitativ necesitățile populației. Dotările existente trebuie îmbunătățite și diversificate, însoțite de o creștere a parametrilor de calitate până la nivel de expresivitate arhitecturală. Un accent special trebuie pus pe reabilitarea spațiilor publice ale localităților - amenajarea zonelor centrale, renovarea fațadelor clădirilor cu impact arhitectural, amenajarea de spații publice pentru activități tradiționale specifice zonei. Vor trebui diversificate și dezvoltate dotările comerciale și de servicii. În plus pentru diminuarea zonelor cu potențial de risc natural este foarte importantă realizarea unor lucrări de apărare de mal, a digurilor de apărare împotriva inundațiilor, a igienizării cursurilor de apă de pe teritoriul comunei.

De asemenea de primă urgență este dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor stradale, execuția unor lucrări de echipare tehnico-edilitară, realizarea sistemului integrat de colectare diferențiată a deșeurilor din gospodăria, a iluminatului public, lucrări de utilitate publică, ele servind nevoilor populației.

Ape

Conform Legii nr. 310/2004 pentru modificarea și completarea Legii apelor nr. 107/1996:

Lățimea zonei de protecție în lungul cursurilor de apă este:

- ▶ Lățimea zonei de protecție în jurul lacurilor naturale: indiferent de suprafață, 5 m la care se adaugă zona de protecție stabilită în conformitate cu art. 5.
- ▶ Lățimea zonei de protecție în jurul lacurilor de acumulare: între Nivelul Normal de Retenție și cota coronamentului.
- ▶ Lățimea zonei de protecție de-a lungul digurilor: 4 m spre interiorul incintei.
- ▶ Lățimea zonei de protecție de-a lungul canalelor de derivație de debite: 3 m.

NOTĂ:

Zonele de protecție se măsoară astfel:

- a)** la cursurile de apă, începând de la limita albiei minore;
- b)** la lacurile naturale, de la nivelul mediu;
- c)** la alte lucrări hidrotehnice, de la limita zonei de construcție.

Păduri

Conform Codului silvic din 2008:

Pot fi scoase definitiv din fondul forestier național, doar cu condiția compensării acestora, fără reducerea suprafeței fondului forestier și cu plata anticipată a obligațiilor bănești, numai terenurile necesare realizării sau extinderii următoarelor categorii de lucrări și obiective:

- exploatare a resurselor minerale prevăzute la art. 2 alin. (1) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- obiective turistice, de agrement, inclusiv structuri de primire turistică, unități de cult, obiective sportive, medicale, precum și obiective sociale realizate numai de furnizorii de servicii sociale; pentru teritoriul administrativ în zonele de interes economic al Rezervației Biosferei "Delta Dunării" se pot realiza pontoane de acostare pentru ambarcațiuni cu scop turistic și de agrement și de aprovizionare cu alimente și combustibil, pontoane plutitoare și adăposturi pescărești pentru pescari constituiți în asociații;
- locuințe sau case de vacanță, numai în fondul forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;
- obiective instalate în fondul forestier național înainte de anul 1990, precum și suprafețele aferente activelor vândute, în condițiile legii, de către Regia Națională a Pădurilor - Romsilva;
- surse și rețele de apă și de canalizare, surse și rețele de energie din resurse convenționale sau regenerabile, rețele și sisteme de comunicații, drumuri de interes județean și local, parcuri recreative, parcuri tematice și/ sau educaționale, precum și lucrări și/sau construcții hidrotehnice și de piscicultură;
- explorare a următoarelor resurse minerale: cărbuni, roci utile, agregate minerale, minereuri; explorarea, exploatarea și transportul resurselor de petrol și gaze naturale, precum și instalarea, repararea, întreținerea, dezafectarea rețelelor de transport sau distribuție petrol, gaze naturale sau energie electrică.

Amplasarea obiectivelor prevăzute la alin. (1) lit. c) se face cu respectarea următoarelor condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ:

Lățimea cursului de apă (m) sub 10	10-50	peste 51
Lățimea zonei de protecție (m) 5	15	20
Cursuri de apă regularizate (m) 2	3	5

Cursuri de apă îndiguite (m) toată lungimea dig-mal, dacă aceasta este mai mică de 50 m

- construcția și terenul pe care se amplasează sunt proprietatea aceleiași persoane;
- suprafața maximă care poate face obiectul scoaterii definitive din fondul forestier, incluzând construcția, accesul și împrejmuirea, este de maximum 250 m² în cazul proprietăților forestiere mai mari de 5 ha și de maximum 5% din suprafața proprietății forestiere, dar nu mai mare de 200 m², dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică de 5 ha.

Autorizarea construcțiilor la distanțe mai mici de 50 m de liziera pădurii, în afara fondului forestier, se face cu avizul structurii teritoriale a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în baza unei documentații depuse cu localizarea în coordonate stereografice 1970.

Pajiști și pășuni

Conform Ordonanței de urgență nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991:

Pajiștile permanente din extravilanul localităților, denumite în continuare pajiști permanente, sunt terenuri consacrate producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee cultivate sau spontane, care nu au făcut parte din sistemul de rotație a culturilor din exploatare timp de cel puțin 5 ani sau mai mult.

În categoria pajiști sunt cuprinse și:

- pășunile împădurite cu consistența mai mică de 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră;
- pășunile alpine;

Sunt supuse regimului de organizare, administrare și exploatare următoarele categorii de pajiști:

- pajiști proprietate publică a statului, administrate de Agenția Domeniilor Statului, denumită în continuare ADS;
- pajiști proprietate publică a comunelor, orașelor, municipiilor și a municipiului București, administrate de consiliile locale ale acestora;
- pajiști proprietate privată a statului, administrate de ADS;
- pajiști proprietate privată a comunelor, orașelor, municipiilor și a municipiului București, administrate de consiliile locale ale acestora;
- pajiști proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;
- pajiști proprietate publică a statului, administrate de Regia Națională a Pădurilor - Romsilva.

Pajiștile se folosesc pentru pășunatul animalelor și producerea de furaje.

Se interzice scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol a pajiștilor din extravilanul localităților.

Prin excepție de la prevederile aliniatului de mai sus, scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol a pajiștilor situate în extravilan se poate face cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pentru:

- amplasarea obiectivelor de interes național, județean sau local, declarate de utilitate publică, în condițiile legislației în vigoare;
- înființarea de noi capacități de producere a energiei regenerabile, în condițiile legii, care să nu afecteze buna exploatare a pajiștilor;
- instalarea de elemente de infrastructură fizică subterane sau supraterane, necesare susținerii rețelelor publice de comunicații electronice;
- lucrări privind apărarea, ordinea publică și siguranța națională, declarate de utilitate publică în condițiile Legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată;
- operațiuni și lucrări legate de explorarea, dezvoltarea, exploatarea țițeiului și a altor resurse minerale

naturale, desfășurate în baza acordurilor de concesiune petrolieră, operațiuni și lucrări de construcții în legătură cu acestea și operațiuni legate de extracția, depozitarea, procesarea, transportul, distribuirea și comercializarea producției de țiței și resurse minerale naturale;

- reconstituirea dreptului de proprietate în condițiile Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare;
- pajiștile permanente expropriate pentru cauze de utilitate publică, necesare realizării unor obiective de interes național, județean și local;
- lucrări în cadrul unor programe de dezvoltare locală/județeană/regională inițiate de autoritățile administrației publice locale.

Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol a terenurilor având categoria de folosință pajiști situate în extravilanul localităților pentru realizarea obiectivelor de investiții permise se face numai în condițiile prevăzute de legislația în vigoare, precum și cu respectarea prevederilor regulamentului aprobat prin ordin comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanțe de urgență.

Pentru scoaterea temporară din circuitul agricol a terenurilor având categoria de folosință pajiști nu se face recuperare.

Pajiștile pot fi introduse în intravilanul localităților cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și cu condiția respectării prevederilor legale.

Pajiștile proprietate publică și/sau privată a statului, situate în intravilanul localităților, pot fi scoase din circuitul agricol cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Zone cu valoare istorică

Obiective de patrimoniu construit și situri arheologice

Extras din Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice
Intervenții asupra monumentelor istorice

Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

În sensul prezentei **legi 422/2001**, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

- a) toate lucrările de cercetare, conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajări peisagistice și de punere în valoare, care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice;
- b) executarea de muleaje de pe componente ale monumentelor istorice;
- c) amplasarea definitivă sau temporară de împrejmuiri, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;
- d) schimbări ale funcțiunii sau destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;
- e) strămutarea monumentelor istorice;
- f) amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

-Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) se eliberează numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

-Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate se autorizează pe baza

avizului Ministerului Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

-Toate intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a funcțiunii sau a destinației, de întreținere sau de reparații curente, indiferent de sursa lor de finanțare și de regimul de proprietate a imobilului, se fac cu specialiști și experți atestați și sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, respectiv ale serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, în condițiile legii.

-În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate, fără avize sau care încalcă avizele de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să întrerupă lucrările până la intrarea în legalitate, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

-Elaborarea expertizelor tehnice, a proiectelor de consolidare, restaurare, verificarea tehnică a proiectelor și dirigentarea lucrărilor se efectuează numai de experți și/sau specialiști atestați de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, cu respectarea exigențelor specifice domeniului monumentelor istorice și a cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

-Protejarea și conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice rămase decopertate se fac, în condițiile legii, de către investitori, sub coordonarea responsabilului științific al șantierului și a instituției organizatoare.

Extras din **Ordonanța nr. 43/2000** privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.

(1)

b) patrimoniul arheologic reprezintă ansamblul bunurilor arheologice care este format din:

1. siturile arheologice înscrise în Repertoriul arheologic național, cu excepția celor distruse ori dispărute, și siturile clasate în Lista monumentelor istorice, situate suprateran, subteran sau subacvatic, ce cuprind vestigii arheologice: așezări, necropole, structuri, construcții, grupuri de clădiri, precum și terenurile cu potențial arheologic reperat, definite conform legii;

2. bunurile mobile, obiectele sau urmele manifestărilor umane, împreună cu terenul în care acestea au fost descoperite;

(8) Etapele cercetării arheologice pot fi inițiate sau desfășurate ca urmare a cererii unei persoane fizice ori juridice de drept public sau privat.

CAPITOLUL II

Protejarea patrimoniului arheologic

Art. 3.

(3) Cercetarea arheologică se realizează, în condițiile prezentei ordonanțe, de către personalul de specialitate atestat și înregistrat în Registrul arheologilor, conform prevederilor Regulamentului săpăturilor arheologice din România, precum și cu respectarea normelor privind standardele și procedurile arheologice și în acord cu principiile Codului deontologic al arheologilor din România.

(4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, conform legii, de activitatea de protejare a patrimoniului arheologic.

Art. 5.

(2) Descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic poate fi redat activităților umane curente.

(3) Certificatul de descărcare de sarcină arheologică reprezintă actul administrativ emis în condițiile prezentei ordonanțe, prin care se anulează regimul de protecție instituit anterior asupra terenului în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic.

(4) Regimul de protecție a zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.

Art. 8.

(1) Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și oficiile din subordinea sa au obligația să include zonele de patrimoniu arheologic reperat, pe baza Repertoriului arheologic național, în planurile cadastrale și în hărțile topografice; lista cuprinzând aceste zone se preia de la serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Zonele de patrimoniu arheologic reperat, înregistrate în Repertoriul arheologic național, se includ în cadastrul de specialitate al zonelor protejate naturale și construite.

Art. 10. Bunurile mobile rezultate în urma descoperirilor arheologice întâmplătoare vor fi predate de către descoperitor, în termen de maximum 72 de ore, serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 11. Proprietarii terenurilor sunt scutiți de plata impozitului pe terenul agricol pentru suprafețele afectate de cercetările arheologice, pe întreaga durată a efectuării acestora.

Intervențiile vor urmări conservarea coerenței monumentelor/ansamblurilor și ridicarea gradului de finisare urbană, restaurarea, conservarea și deparazitarea fondului construit valoros. Se va conserva și amplifica vizibilitatea spre elementele de patrimoniu dinspre zonele înconjurătoare și de pe străzile ce oferă vizibilitate spre acestea.

Nu se admite publicitatea comercială în zonă.

Intervențiile asupra imobilelor clasate ca monument istoric (LMI), sit arheologic (RAN) sau pentru imobilele situate în zona de protecție a monumentelor istorice sunt condiționate de obținerea unui aviz favorabil al Ministerului Culturii sau, după caz, al Direcției Județene/Regionale pentru Cultură (pentru monumentele de categoria A, B sau situri arheologice clasate în RAN), conform prevederilor Legii 422/2001 republicată și a Ordonanței nr. 43/2000.

Construcțiile valoroase din punct de vedere istoric și arhitectural și siturile arheologice sunt în principal cele care au fost clasate în lista Monumentelor Istorice din 2015 și în Repertoriul Arheologic Național.

Zone de protecție sanitară

Conform Hotărârii nr. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică:

Pentru captările din cursurile de apă zona de protecție sanitară cu regim sever va fi determinată după caracteristicile locale ale albiei. Dimensiunile minime ale acesteia vor fi de:

- 100 m, pe direcția amonte de priză.
- 25 m, pe direcția aval de ultimele lucrări componente ale prizei;
- 25 m lateral, de o parte și de alta a prizei.
- (Când dimensiunea laterală nu poate fi respectată, vor fi executate lucrări compensatorii.)

Pentru captările din lacuri zona de protecție sanitară cu regim sever va avea următoarele dimensiuni minime, măsurate la nivelul minim de exploatare al captării:

- 100 m radial, pe apă, față de locul în care este situat punctul de captare;
- 25 m radial, pe malul unde este situată priza.

Dimensionarea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru stațiile de pompare, instalațiile de îmbunătățire a calității apei - deznisipatoare, decantoare, filtre, stații de dezinfecție și altele asemenea -, stațiile de îmbuteliere a apelor minerale, rezervoarele îngropate, aducțiunile și rețelele de distribuție se va face cu respectarea următoarelor limite minime:

- stații de pompare, 10 m de la zidurile exterioare ale clădirilor;
- instalații de tratare, 20 m de la zidurile exterioare ale instalației;
- rezervoare îngropate, 20 m de la zidurile exterioare ale clădirilor;
- aducțiuni, 10 m de la generatoarele exterioare ale acestora;

Conform **Normelor de igienă și sănătate publică** privind mediul de viață al populației din 04.02.2014, mărimea zonelor de protecție sanitară pentru cimitire umane este de 50 m (în cazul obiectivelor care dispun de aprovizionare cu apă din sursă proprie)

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII (DIAGNOSTIC PROSPECTIV)

Carta Europeană a Spațiului Rural prevede ca la elaborarea politicilor de dezvoltare economico-socială, tehnologică și de mediu trebuie să se țină seama de condițiile specifice ale fiecărei zone rurale, în baza respectării principiilor subsidiarității și solidarității.

În România, criteriile și indicatorii utilizați în diagnoza spațiului rural sunt în principal următorii: Criterii fizico – geografice, criterii demografice, criterii economice, criterii de locuire, echipare tehnico edilitară a localităților, criterii sociale, criterii ecologice.

2.1. Evoluție

Ideciu de Jos, mai demult *Igișul din Jos* (în maghiară *Alsóidecs*, în dialectul săsesc *Aidesch*, *Nidder-Aidesch*, în germană *Nieder-Eidisch*, *Unter-Eidisch*) este un sat în județul Mureș, Transilvania, România. Este reședința comunei **Ideciu de Jos**.

Comuna Ideciu de Jos este situată în zona valea Mureșului, la nord-est de municipiul Reghin, pe malul stâng al râului Mureș, la confluența cu pârâul Deleni, la distanță de 5 km de municipiul Reghin și la 37 km de municipiul Târgu Mureș.

Așezarea comunei este deosebit de pitorească. La hotarele estice ale comunei se ridică Vârful Zăspadului (1241 m) unul dintre cele mai înalte vârfuri ale Munților Ghurghiului. Către N-E se văd culmile Munților Călimani, cel mai apropiat punct de importanță fiind Vârful Scaunul Domnului având înălțimea de 1381 m.

Vecinătățile sunt la nord comuna Brâncovenești la sud comuna Solovăstru la est comuna Gurghiu și la vest comuna Suseni.

Numele satelor aflate în administrație: Ideciu de Jos, Ideciu de Sus, Deleni

Idecu de Jos pe Harta Iosefină a Transilvaniei, 1769-73

Scurt istoric al localității centru de comună

Satul, reședință a comunei cu același nume, este atestat documentar din anul 1319.

În subsolul localității se găsește un masiv de sare.

Pe raza localității Ideciu de Jos, sarea apare doar sub formă de izvoare cu apă sărată, din care două, cu debite mai mari, au fost amenajate prin ridicarea în jurul lor a unor fântâni din lemn. Aceste izvoare alimentează și bazinele ștrandului aflate în apropiere. În mod tradițional, localnicii folosesc pentru uz casnic saramura concentrată extrasă din aceste fântâni de slatină.

Stațiunea balneară locală, situată la altitudinea de 365 m, este vestită pentru izvoarele de apă clorurosodică concentrată, pentru Lacul sărat și nămolul terapeutic. Ștrandul și parcul din jur întregesc atracțiile stațiunii.

Așezările comunei sunt tipice satului din zona montană și submontană.

În funcție de condițiile oferite de relief localitățile s-au dezvoltat răsfirat, de-a lungul văii Mureșului și ale afluenților acestuia, precum și de-a lungul drumurilor. Caracteristice zonei sunt construcțiile de lemn, care adăpostesc o gamă largă de funcțiuni, începând de la locuințe, grajduri, anexe gospodărești și până la lăcașuri de cult, biserici etc. Arhitectura lemnului este un fenomen cultural-artistic.

Vatra satelor din această zonă s-a constituit din dezvoltarea unor ansambluri gospodărești dintre cele mai originale, constituite din locuința propriu-zisă și anexele sale, din instalațiile tradiționale de tehnica populară și meșteșugărească. Casa tradițională s-a format prin folosirea unui sistem constructiv specific locului.

În funcție de condițiile de viață pe care le-a oferit zona și în funcție de posibilitățile economice satele au cunoscut o continuă modificare.

În prezent localitățile au un fond construit omogen, care păstrează formele și materialele tradiționale din zonă. Majoritatea construcțiilor au regim parter, casele sunt așezate pe loturi individuale.

2.2. Elemente ale cadrului natural

2.2.1. Localizare

Comuna face parte din județul Mureș, care, conform asocierii voluntare a mai multor județe învecinate formează Regiunea Centru. Județul Mureș, pitoresc cadru natural al spațiului carpatodanubian, este situat în partea central-nordică a României, în Podișul Transilvaniei, în bazinul superior al râului Mureș și bazinele râurilor Târnava Mare și Târnava Mică, fiind cuprins între meridianele 23°55' și 25°14' longitudine estică și paralelele 46°09' și 47°00' latitudine nordică. Suprafața sa de 6.714 km², ce reprezintă 2,8% din suprafața țării, coboară în trepte de pe crestele Carpaților Răsăriteni spre Podișul Târnavelor și Câmpia Transilvaniei. Dispunând de condiții naturale deosebit de variate și prielnice unei ample dezvoltări economice, județul Mureș se învecinează la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, la sud-est cu județul Brașov, la sud cu județul Sibiu, la sud-vest cu județul Alba, la vest cu județul Cluj, iar la nord cu județul Bistrița-Năsăud.

Așezare geografică:

Cadrul natural este reprezentat de dealurile subcarpatice cu diverse înclinări și expoziții, pe suprafețe restrânse întâlnindu-se și alte forme de relief cum sunt lunca, depresiunea, platoul și culmea. Expozițiile dominante ale versanților sunt cele parțial însorite.

2.2.2.Clima.

Trăsăturile climatice ale zonei sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, respectiv în zona climatului temperat-continental moderat. Amplitudinea medie termică este de 23-24°C. Maximele absolute pot urca până la 38-39°C, iar cele minime absolute pot coborî sub -32°C. Precipitațiile atmosferice nu sunt foarte consistente, fiind în jur de 600 mm anual. Umezeala atmosferică este destul de mare (77% anual). Ploile torențiale nu au un caracter prea accentuat.

Precipitațiile

Ca urmare a influenței reliefului, precipitațiile au repartiție variabilă, în funcție de altitudine. Astfel la altitudini de peste 1400m se înregistrează peste 1200mm, iar în zonele cu înălțimi de 1000 - 1400m circa 600mm anual. Cantitatea de precipitații este suficientă pentru dezvoltarea în bune condiții a plantelor care formează pajștile cât și a vegetației forestiere. Cea mai ploioasă perioadă este primăvara și începutul verii iar cea mai secetoasă începutul toamnei (septembrie-octombrie).

Perioadele de precipitații însumează circa 130 zile anual, cea mai mare frecvență având-o lunile mai și iunie. Topirea zăpezilor care în această zonă au grosimi cuprinse între 50cm și 100cm începe în luna martie în jurul altitudinii de 1000m și spre sfârșitul lunii aprilie la altitudini de peste 1400m.

Vânturile

Vântul cel mai frecvent este cel de vest și nord-vest, cu excepția perioadelor de manifestare a unor factori topoclimatici, când vântul predominant este din est și nord-est, canalizat și intensificat dinamic pe vale. Acest lucru se resimte predominant iarna, când în condițiile unei circulații atmosferice din sector nord-estic, vântul de est produce în cuprinsul defileului și la ieșire, scăderea puternică a temperaturii aerului, viscole și transport de zăpadă al sol.

Datorită fragmentării mării a reliefului direcțiile principale sunt modificate local. În ceea ce privește intensitatea medie a vânturilor, acesta crește în general cu altitudinea variind între 1,2 - 4,7 m/s. Lunile cu cele mai multe vânturi tari ($V \geq 11$ m/s) sunt martie - mai.

2.2.3. Resurse termice.

Prin poziția sa teritoriul comunei se încadrează în zona de climă temperată, în regiunea de tranziție dintre climatul vestic de nuanță atlantică și cel excesiv continental din vest. După Koppen, regiunea se încadrează în provincia climatică D.f. -clima boreală - cu ierni friguroase și umede cu temperatura celei mai reci luni -3°C și a celei mai calde peste 10°C. Temperatura medie anuală este în jur de 5,5°C cu variații între 3°C în părțile mai înalte ale teritoriului și 7°C în părțile mai joase. Temperatura medie a celei mai reci luni este de -7°C, iar a celei mai calde luni de 13,5°C. Gerurile târzii sunt destul de frecvente și apar chiar și după data de 1 mai iar gerurile timpurii apar la începutul lunii septembrie. Aceste caracteristici climatice pot influența negativ vegetația zonei. Numărul zilelor de îngheț este în jur de 120 iar a celor de vară de 120-130.

2.2.4.Relief si hidrologie

Localitățile comunei sunt mărginite de râul Mureș.

Profilul longitudinal a Văii Mureșului se remarcă printr-o schimbare descendentă a pantei la ieșirea din munți, puțin în aval de satul Bistra Mureșului.

Terasele fluviale ale Mureșului se regăsesc începând de la Deda spre aval și sunt asimetrice spre dreapta.

Teritoriul comunei prezintă variații de altitudine. Din punct de vedere geomorfologic se evidențiază două unități teritoriale:

- * zona ondulantă, deluroasă;
- * zonă văii Mureșului și a afluenților săi
- * Din punct de vedere hidrologic teritoriul comunei prezintă o bună densitate de cursuri de apă, cu debite influențate de factorii climatici. Localitățile comunei sunt traversate de pâraie afluențe ale râului Mureș.

Relieful prin diversitatea formelor sale condiționează în mod diferit procesele de eroziune, care au influențat conturarea perimetrelor localităților în teritoriu. Potențialul de dezvoltare a localităților este asigurat de suprafețele rămase neconstruite cu interiorul localităților precum și de terenurile ce se echipează treptat cu utilități în lungul arterelor de circulație.

Condițiile geotehnice sunt diverse pe întreg teritoriul, amplasarea obiectivelor mari necesită studii de specialitate.

Relieful este ușor ascendent de la valea Mureșului între dealuri. Perimetrul localității este mărginit spre toate laturile de dealuri.

Adâncimea de îngheț conform STAS 6053/1985 este de 1,0-1,10 m.

Comuna este aşezată într-o luncă a râului Mureş, delimitată dinspre nord şi est r.Mures si apoiu de podişul vulcanic al munţilor Călimani, care este un platou suprastructural din conglomerate vulcanice cu altitudini de 1000-1200 m pe platourile vulcanice, până la 400 m în Lunca Mureşului, după ieşirea din defileu.Masivul dominant, care are şi o imagine frumoasă este formaţiunea Scaunul Domnului cu o altitudine de 1381 m.

Teritoriul este mărginit dinspre est, sud-est pe podişul vulcanic al munţilor Gurghiului, cu denivelări mari la o altitudine între 1000-1300 m.

Defileul Mureşului este o străpungere îngustă a lanţului muntos Călimani– Gurghiu, având peste 35 km lungime între Deda şi Topliţa.

Consideraţiuni hidrogeologice

Defileul Mureşului este cuprins între localităţile Topliţa si Deda, de aceea mai este numit si Defileul Topliţa – Deda. În aval de Topliţa, valea Mureşului se transforma căpătând aspectul râurilor tipice de munte. Pe parcursul defileului lung de 40 km, râul are o cădere de 210 m, iar valea sa este săpata în piroclastite si blocuri andezitice; la întretăierea acestora Mureşul îşi modelează defilee înguste si are căderi locale mari. Între aceste îngustări se pot întâlni o serie de bazine structurale – erozive care servesc totodată si la concentrarea afluenţilor Mureşului. Dintre aceste “noduri hidrografice” amintind pe cele de la Topliţa unde se vărsa în Mureş pâraiele Topliţa, Măgheruş şi Călimănelul; de la Stânceni unde dinspre Gurghiu soseşte Gudea, iar dinspre Călimani Mermezeu si Zebracu; de la Lunca Bradului, unde sosesc afluenţi mai importanţi ca Ilva si Salardul şi in fine bazinele de la Răstoliţa in care se varsă în Mureş afluentul cu debitele cele mai bogate, Răstoliţa venit dinspre Calimani si pâraiaşul Iod. În aval, Defileul Topliţa – Deda se lărgeste, iar in golful de relief creat sosesc aproape simetric o serie de afluenţi dinspre Călimani cum sunt: Gălaoaia si Bistra iar dinspre Munţii Gurghiu pâraul Borzia.

Consecinţa a precipitaţiilor bogate care cad anual, reţeaua hidrografică a acestui bazin este foarte densă.

Corpul de apă subterană, de tip poros permeabil, este localizat în depozitele aluvionare de luncă şi terasă, de vârstă cuaternară, de pe cursul superior al râului Mureş. Aceste depozite sunt constituite, în zona văii Mureşului, din nisipuri cu pietrişuri sau bolovănişuri.Grosimea acestor depozite variaza între 2 şi 4 m.

Nivelul hidrostatic aflat, în general, la adâncimi de 1-5 m în luncă şi 3-10 m în terase, este liber, dar local, din cauza acoperişului alcătuit din depozite slab permeabile, poate deveni ascensional.

Debitele specifice au valori de 1-8 l/s/m (cel mai frecvent 1-2 l/s/m), coeficienţii de filtraţie prezintă valori de până la 100 m/zi, iar transmisivităţile, până la maxim 600-700 m²/zi.

Corpul de apă se alimentează, în principal, din precipitaţii, infiltraţia eficace având valori de 31,5-63 mm/an şi este drenat de reţeaua hidrografică, dar este posibilă şi alimentarea acestui corp de apă subterană freatic din râu în perioadele de viituri.

Adâncimea de îngheţ se stabileste conform STAS 6053/1985.

Analizele de apă nu au indicat în componenţa rocii de bază săruri minerale, săruri utile, ape sub presiune, mineralizantii sau emanaţii de gaze.

Analiza apelor se face conform STAS 3349/2-83.

2.2.5. Condiţii geologice-litologice

Piemontul Călimanilor şi Gurghiului realizează trecerea spre unitatea subcarpatică deluroasă a structurilor anticlinale, brahianticlinale, sinclinale şi brahisinclinale, domurilor şi cuvetelor domale şi interdomale din spaţiul bazinal transilvan, respectiv unităţilor morfogenetice a dealurilor şi depresiunilor submontane şi intracolinare. Exprimarea acestor forme tectono-structurale este foarte diferită în spaţiul piemontan şi subcarpatic în raport cu cel intrabazinal, de podiş (Podişul Târnavelor, Câmpia Transilvaniei).

Munţii Călimani se caracterizează prin marea răspândire a piroclastitelor primare care ating grosimi de zeci sau chiar sute de metri. O largă răspândire o au lavelle andezitice, dar mai cu seama cele piroxenice. Prin dezagregarea intensă, la baza stâncilor reziduale s-au acumulat trene de grohotişuri, la care se adaugă, în regiunile înalte şi câmpuri de blocuri, generate de un climat periglaciatic. În urma proceselor de pedogeneza s-au format solurile brune-acide, brune feriluviale şi soluri negre-acide. Astfel :

- În zona montană Călimani - Gurghiu, predomină solurile neevoluate de tipul litosolurilor şi andosolurilor (umbrisol) asociate cu soluri cambice cum sunt solurile brun acide.

- În zona premontană se remarcă prezenţa solurilor podzolice argiloiluviale (luvisol albic) asociate cu soluri brune (podzolit) mai rar soluri brune acide.

Piemontul Călimanilor şi Gurghiului prezintă caracterele unei regiuni deluroase înalte, cu altitudini medii la nivel interfluvial de 650 – 800 m şi cu văi puternic adâncite, rezultând o energie a

reliefului de 150 – 200 m. Altitudinile mari sunt susținute de prezența aglomeratelor vulcanice, microaglomeratelor vulcanice, breziilor și microbreziilor piroclastice, cineritelor. Produsele vulcanice au "îngropat" vechiul relief subcarpatic, fapt de altfel exprimat în aspectele de concordanță inversă și prezența reliefului de butonieră.

Unitatea morfologică subcarpatică se desfășoară în estul regiunii analizate, între văile Mureșului, prin subunitatea subcarpatică a Reghinului.

Masivele deluroase, dezvoltate pe structuri cu duble afinități tectonice, prezintă regional dealuri dezvoltate pe structuri anticlinale cu bombări locale și închideri periclinale. Morfologia acestora este dată de fronturile succesive de cuate desfășurate până la limita platourilor vulcanice. Spațiul interfluvial este dominat de suprafața de eroziune de 550 - 650 m, generalizată în regiune, sub care se desfășoară întreaga suită de procese geomorfologice contemporane: alunecări de teren, pseudosolifluxiuni, ravenație, șiroire, etc.

Frecvență mare prezintă valorile altitudinale cuprinse între 500-550 m ce marchează și principalele înșeuări. Fragmentarea reliefului prezintă valori în intervalul 0,5 km/km²–3,3 km/km², iar energia de relief nu depășește 200 m – 300 m. Geodeclivitatea terenului sau pantele prezintă valori de 15,1° - 55° în axul anticlinalului diapir (Șieu-Sânioară). Domină ca frecvență categoriile III (5,1° - 15°) și IV (15,1° - 35°) de pantă, pante specifice manifestării proceselor de mișcare în masă și celor torențiale.

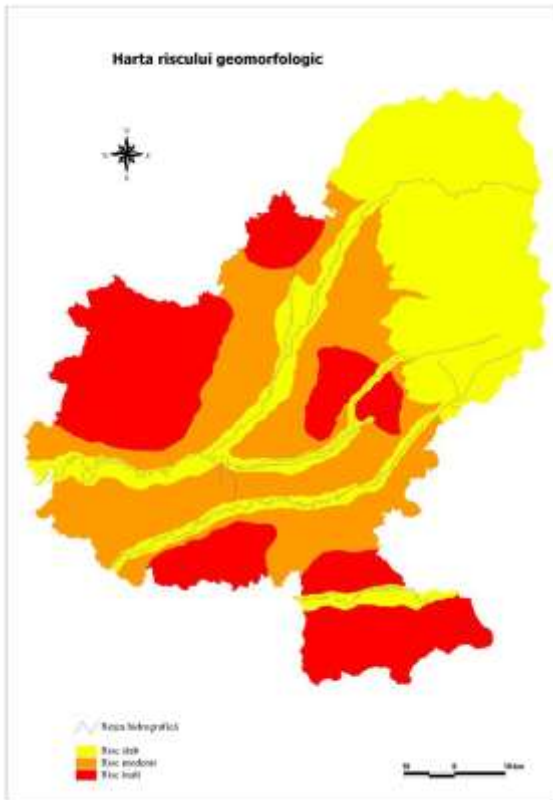
Condițiile geotehnice sunt diverse pe teritoriul comunei, amplasarea obiectivelor mari necesită studii de specialitate punctuale.

Incadrarea în macrozonarea seismică a teritoriului României se face conform STAS 11100/1-93, în gradul de intensitate seismică 6 MSK-64 și conform P100-92 zona F de protecție antisismică, K_s = 0,08, T_c = 0,7 sec.

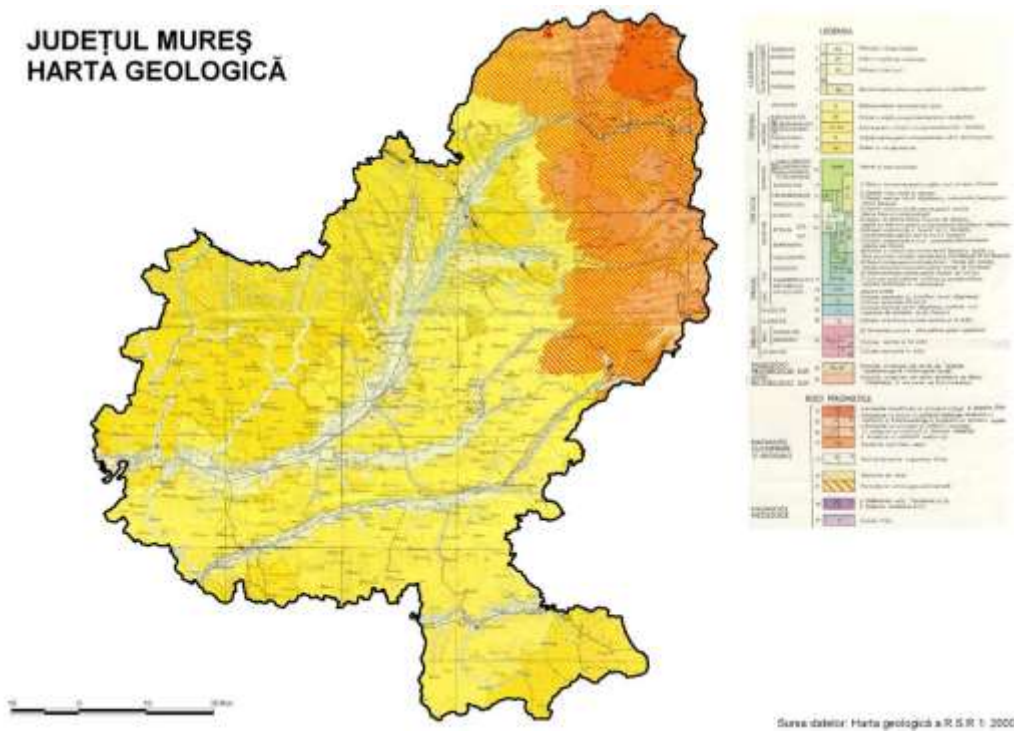
Redăm din PATJ Mureș -vol.I următoarele hărți:

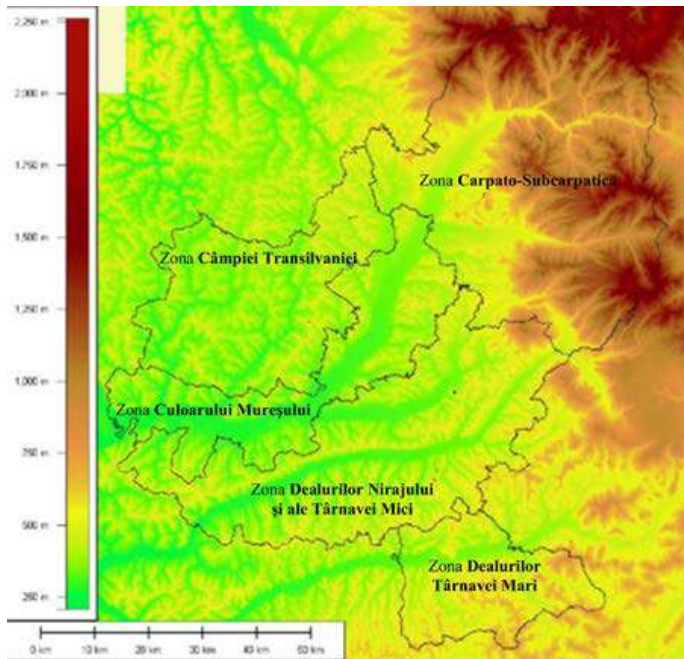

Harta Vulnerabilității teritoriului la procese geomorfice și hidrice

Harta riscului geomorfologic
 Comuna se afla intr-o arie cu risc slab geomorfologic

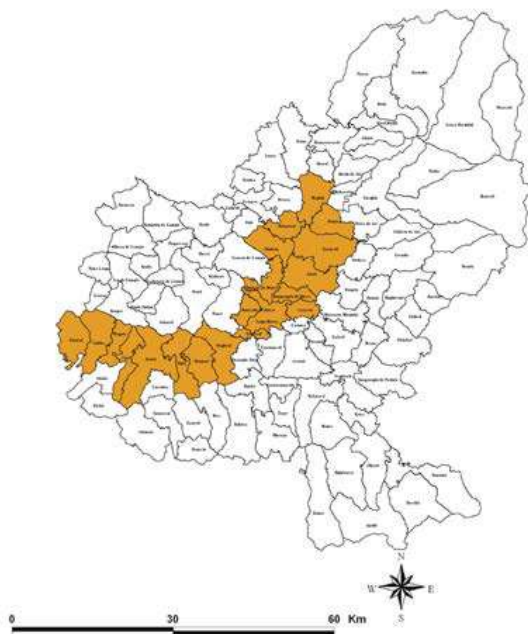

Harta hipsografică a județului Mureș
Potențialul climatic

Comuna se încadrează în Zona culoarului Mureșului

Zona Culoarului Mureșului (I)

- ✓ **Geologia, relieful și solurile**
- ✓ Zona posedă o structură geologică uniformă, formată din pachete groase de formațiuni sedimentare friabile (marne, argile, gipsuri, nisipuri), dispuse în straturi succesive în alternanță cu straturi rezistente la eroziune (tufuri vulcanice, gresii). Sub aspect geotehnic aceste formațiuni conferă teritoriului o stabilitate medie-mică. Stratele geologice au o înclinație generală spre nord-vest. Sunt prezente și formațiunile aluviale de vârstă holocenă, extinse pe terase și lunci, iar în lunci și în albiile sunt prezente și formațiuni aluviale recente, depuse cu ocazia revărsărilor de apă.
- ✓ Adaptarea cursului Mureșului la structură și tectonică este evidențiată prin existența sectoarelor de antecedentă din spațiul brahianticlinalelor și domurilor gazeifere de la Ogra – Sânpaul și Bogata de Mureș. În cadrul acestora s-au format depresiuni de tip butonieră-precum cea de la Ațintiș- care au stimulat, la rândul lor, migrația și amplitudinea meandrelor Mureșului. Acest fapt este reflectat și prin coeficientul ridicat de meandrare
- ✓ Culoarul Mureșului străbate longitudinal Depresiunea Transilvaniei, sub aspect morfologic fiind dominat de terasele inferioare: terasa de luncă (2-6 m), terasa a II-a (8-12 m) terasa a III-a (20-30m)-care este și cea mai extinsă, respectiv terasa a IV-a, situată la 40 - 50 m altitudine relativă, al cărei pod este parazitat de glacisurile coluviale ale afluenților cu regim torențial de scurgere. Lunca prezintă lățimi cuprinse între 1-4 km iar în morfologia de detaliu se diferențiază depresiuni mlăștinoase, cu meandre părăsite, grinduri și popine. La

creșteri mari de nivel o bună parte a șesului aluvial este inundat.

✓ Altitudinea maximă a zonei de culoar de vale este de circa 600 m, în partea nordică și în cea estică, iar cea minimă este de cca. de 270 m, în culoarul propriu zis. Sub aspect altimetric, ponderea cea mai însemnată ca suprafață revine treptelor cu înălțimi cuprinse între 270-400 m. Expoziția predominantă a versanților este spre est, respectiv vest, iar declivitatea versanților are valori medii cuprinse între 0-60.

✓ În zona culoarului sunt semnalate procese de acumulare (cu o intensitate mai mare în ariile de subsidență locală din ariile Tg-Mureș, Reghin, Sângeorgiu de Pădure) cu formarea de conuri de dejecție, glacisuri, piemonturi. De asemenea, sunt prezente și procese de curgeri noroioase în ariile de dezvoltare a argilelor.

✓ Solurile predominante sunt cele brune eu-mezobazice, brune luvice (cambisoluri). În ariile plane, cu altitudini medii de 300 m, se întâlnesc cernoziomuri cambice, soluri brune eu-mezobazice și local soluri negre clinohidromorfe. Pe terasele și în meandrele părăsite ale Mureșului s-au format soluri brune luvice pseudogleizate, iar în lunci sunt prezente solurile aluviale și protosolurile aluviale. Clasa reprezentativă de fertilitate este de 2, 1.

2.3. Relații în teritoriu

Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități (EXTRAS PATN)

Propunerile PUG-pentru probleme de cai de comunicație rutieră și transport se corelează cu alte documente de grad superior aprobate sau în curs de aprobare cum sunt: PATN, PATJ Mureș s.a.. Drumul național DN15 (E578), situat în apropiere, asigură legătura rutieră cu municipiile Tg.Mureș, Reghin și orașul Toplița, Drumului județean DJ154 A și DC5 asigură legătura dintre centrul de localitățile comunei. O importanță mai mare au și drumurile forestiere care asigură legăturile rutiere către zonele de exploatare a masei lemnoase.

Prin teritoriul comunei trece calea ferată normală făcând parte din magistrala feroviară electrificată București-Baia Mare. Localitatea Deda este un nod feroviar important, asigurând legăturile feroviare către centrul și vestul județului Mureș -spre Reghin-Târgu Mureș-Luduș - până la Războieni(aici făcându-se legătura magistralei care trece prin Tîrgu-Mureș cu magistrala Brașov-Miercurea Ciuc-Dej).

Transportul auto de călători din comuna , ca factor de materializare a relațiilor în teritoriu ,este asigurat de firme de transport acreditate. De asemenea, transportul este asigurat și de maxi-taxiuri particulare dar și de mașini taxi.
Aeroportul de la Vidrasau si autogarile din Tg.Mures si Reghin pot deasemenea deservi locuitorii comunei.

Prezentăm zonele teoretice de influență ale așezărilor cf.PATJ Mureș vol.VI

✓ La nivelul județului Mureș, municipiul Târgu Mureș are o zonă de influență extinsă la nivelul întregului județ, înglobând așadar zonele de influență ale celorlalte 109 centre urbane. Culoarea albastru de pe hartă indică aria de atracție a municipiului reședință de județ.

✓ Astfel, considerăm că doar în cazul municipiului Târgu Mureș se poate discuta de zone de influență apropiată, depărtată și terțiară, întrucât doar acest centru urban deține toate instituțiile, dotările și serviciile pentru a se putea distinge toate aceste categorii. Analizând pe rând aceste zone de influență, se poate afirma că zona de influență terțiară a municipiului Târgu Mureș depășește cadrul de analiză, și anume județul Mureș, extinzându-se și în județele vecine din Transilvania. Astfel, ca urmare a existenței 113

anumitor unități de învățământ superior, a unor spitale de specialitate renumite, persoane din afara județului Mureș vin ocazional la Târgu Mureș în vederea efectuării studiilor sau în scopuri medicale.

✓ Zona de influență secundară sau depărtată corespunde aproximativ cu limitele județului Mureș, întrucât se poate afirma că municipiul Târgu Mureș este centrul coordonator al întregului sistem de așezări al județului Mureș, concentrând o serie de instituții de nivel județean: instituții administrative (Prefectura, Consiliul Județean), instituții culturale (teatru, biblioteca județeană), instituții financiar-bancare, supermarketuri și hipermarketuri, inspectorate județene în domeniul educației, internelor, jandarmeriei, spital județean, etc.

✓ Zona de influență apropiată sau primară a municipiului Târgu Mureș corespunde cu aria periurbană a acestui municipiu, influențată direct de procesele desfășurate la nivelul urban. În această arie intră practic comunele din Zona Metropolitană Târgu Mureș, și în mod potențial și alte comune de pe valea Mureșului, valea Nirajului, Câmpia Transilvaniei, Podișul Târnavelor, care întrețin relații biunivoce cu municipiul Târgu Mureș. Și ca urmare a dezvoltării ariei sale periurbane, orașul Târgu Mureș reprezintă un pol de creștere urbană de cea mai mare importanță, nu doar la nivel județean, ci și național. Anumite instituții, care deserveșc municipiul Târgu Mureș, se regăsesc în prezent în zona periurbană, cum este de exemplu aeroportul, situat în orașul Ungheni.

✓ Zonele de influență ale celorlalte centre

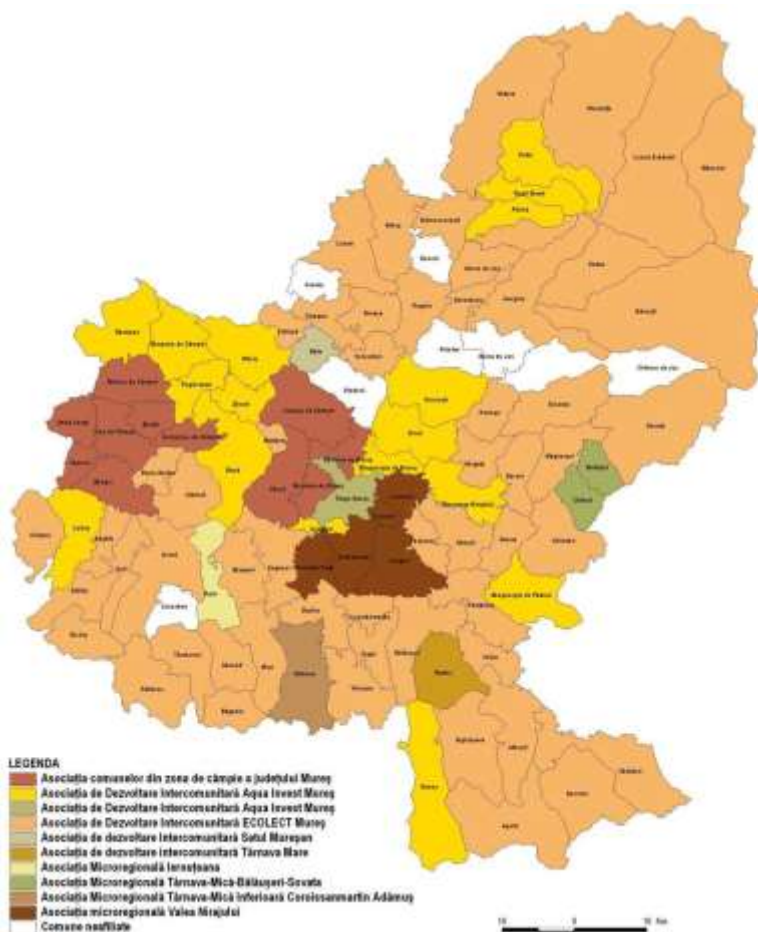
urbane din județul Mureș sunt mai reduse ca suprafață, și este mai greu sesizabilă o separare a unor zone de influență „primară” și respectiv „secundară”, ca să nu mai vorbim de o zonă de influență terțiară, pentru care ar trebui ca aceste orașe să dețină dotări de un nivel ierarhic superior celui existent.

Astfel, municipiul Reghin își extinde zona sa de influență asupra bazinului Mureșului începând de la intrarea în județ (unde influența sa este destul de redusă) și până aval de Petelea, incluzând așadar și valea Gurghiului, Dealurile Șieului și câteva comune din estul Câmpiei Transilvaniei (Fărăgău, Cozma). Zona sa de influență este mult redusă spre sud, unde, în cazul comunelor Voivodeni și Gornești, deja se resimte puternic concurența reședinței de județ, Târgu Mureș.

Prezentăm cf. PATJ vol.VII Mures hărțile asociațiilor micro-regionale și de dezvoltare intercomunitară din județul Mures

Harta asociațiilor micro-regionale și de dezvoltare intercomunitară din județul Mureș Comuna face parte din Asociația comunităților Mureș-Călimani.

- ✓ **Asociația comunităților Mureș-Căliman**
- ✓ Membrii sunt: Deda, Lunca Bradului, Răstolița, Rușii Munți, Stânceni, Vătava, Batoș, Aluniș, Brâncoveneti, Reghin, Breaza, Ideciu de Jos, Prefectura Mureș.
- ✓ Conform pagini web (www.valeamuresului.ro) principalele obiective ale Asociației sunt dezvoltarea economică a zonei prin valorificarea potențialului turistic și promovarea resurselor sale geografice și etnografice.

2.4. Activități economice

2.4.1. Potențialul turistic

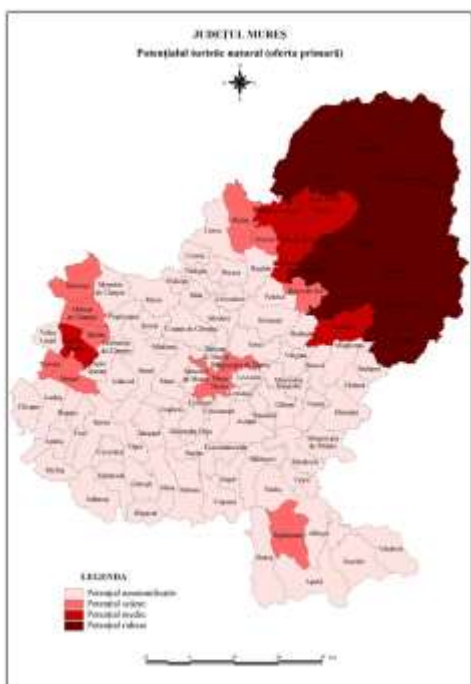
Poate cel mai cunoscut areal sărat pentru locuitorii din această parte a județului, Ideciu de Jos a polarizat atracția fațade apele sărate pentru locuitorii Reghinului și a satelor de pe o rază întinsă, Sovata fiind oarecum departe și neaccesibilă oricui, nu numai în trecut ci și în prezent. Ștrandul cu apa sărată, bazinele de diferite adâncimi, microclimatul favorabil, distanța și accesibilitatea față de Reghin – principalul furnizor de clienți, calea ferată și dotările care au fost făcute în timp, au constituit - fapt valabil și în zilele noastre - tot atâția factori la îndemâna celor mai multe categorii sociale. În primele decenii ale secolului trecut, Ideciu de Jos era cunoscut în întreaga Transilvanie de Nord. Și în prezent continuă să fie o stațiune balneoclimaterică de interes zonal foarte apreciată, cu ape clorurate hipertonic utilizate pentru balneaj în aer liber, în cură externă, și nămol terapeutic, indicate tratării unor deficiențe ale aparatului locomotor

Comuna este așezată într-o zonă submontană, frecventată de turiști ; trebuie dezvoltate dotările specifice turismului, turismului de recreere, turismului sportiv. Legat de aceasta trebuie dezvoltate dotările de alimentație publică, transporturile, cazarea turiștilor prin extinderea agroturismului.

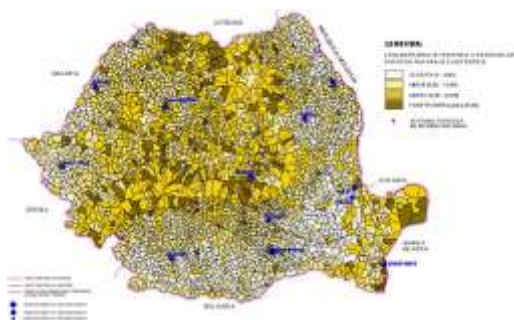
Clima favorabilă, existența a peste cincizeci de trasee turistice în munții Călimani și Gurghiu poate atrage turiști din toate categoriile de vârstă, creând astfel noi locuri de muncă, facilitând desfacerea mărfurilor și produselor locale, schimburi de marfă, produse în comuna și zonele mai îndepărtate, în special din zona urbană din partea de vest a județului Mureș - Reghin și Târgu Mureș.

Tradițiile locale, obiceiurile și portul popular sunt elemente de atragere a turiștilor, elemente care trebuie scoase în evidență, ele reprezentând viața satului și surse de dezvoltare în același timp . Potențialul turistic natural și antropoc al unităților administrativ-teritoriale din județul Mureș situează comuna între zonele privilegiate, valorificabile în spațiul județului

Prezentăm în continuare extrase din PATJ Mureș vol.V privind activitățile de turism:

Potențialul turistic natural al unităților administrativ-teritoriale din județul Mureș (nesemnificativ: 0 p; scăzut: 1 – 6 p; mediu: 7-14 p; ridicat: 15-23 p).
Potențialul turistic al comunei este mediu

Secțiunea a VIII-a – Zone cu resurse turistice (EXTRAS PATN)

2.4.2. Activități de tip industrial și de construcții

2.4.3. Activități agricole

Economia României se confruntă în prezent cu o criză structurală profundă, rezultat cumulativ al dezechilibrelor moștenite, pe care s-au suprapus inconsecvența măsurilor de reformă economică din perioada de tranziție.

După 1990, s-a accentuat caracterul de consum în economia românească, care poate fi ilustrat prin evoluția corelațiilor dintre principalele componente de utilizare ale produsului intern brut .

Relevanța pentru îngustarea considerabilă a capacității de modernizare a economiei este corelația relativ anormală dintre dinamica valorii adăugate brute și formarea brută de capital fix .

Deoarece în perioada 1990-98, producția agricolă nu a scăzut cu mai mult de 15% anual (1992) - în condiții de absorbție sporită de forță de muncă din sectoarele neagricole și de restrângere puternică a utilizării inputurilor intermediare - agricultura (implicit a sectorului primar) a fost singura ramură a economiei naționale care a marcat o creștere a valorii adăugate brute . Pe aceasta bază a crescut ponderea sectorului primar în economia națională .

Datorită decapitalizării persistente a agenților economici, fenomenul de destructurare asimetrică din economia agroalimentară a produs, practic, o așa-numită dublă 'fractură': pe de o parte, între producția vegetală și cea animală, în interiorul agriculturii; pe de altă parte, între producția agricolă și industria alimentară.

În același timp, analiza structurii sectoriale a valorii adăugate brute relevă faptul că, practic, în toate regiunile, ponderile sectorului primar (agricultura plus silvicultura și piscicultura) sunt inferioare celor din sectorul secundar (industrie plus construcții), de așa natură încât raporturile dintre cotele sectoriale ale VAB sunt exclusiv subunitare. Aceste cifre reflectă nivelul foarte scăzut de productivitate a muncii agricole, datorat slabei înzestrări tehnice, a fărâmițării suprafețelor agricole, a managementului inexistent în exploatațile private.

Unul dintre fenomenele negative, prezente în agricultura României în anii de până acum, este utilizarea din ce în ce mai redusă a serviciilor de mecanizare, hidroameliorative sau de reproducție și selecție. Ponderea valorii serviciilor pentru agricultură în producția agricolă este foarte mică. Între cauzele acestei stări de lucruri sunt: lipsa capitalului, accesul diferit al producătorilor agricoli la mijloace de mecanizare, destructurările în organizarea serviciilor, lipsa consultanței de specialitate. Ca urmare, sunt necesare acțiuni de dezvoltare a serviciilor corespunzătoare.

Creșterea ponderii agriculturii în populația activă ocupată (cu 9,3 puncte procentuale) și în valoarea adăugată brută (cu 4,9 puncte procentuale) conferă tranziției economiei românești trăsătura unui început de reagrarizare, cu implicații nefavorabile asupra trendului productivității sociale a muncii (sunt de observat diminuări sensibile ale ponderii agriculturii în stocul de capital fix și investiții).

În localitățile comunei, creșterea animalelor se desfășoară în gospodării individuale.

Pe versanții luncii Mureșului există pășuni și fânețe, care favorizează creșterea animalelor. Numărul ridicat de ovine, bovine, porcine și păsări subliniază importanța acestei ramuri de producție.

Produsele animaliere obținute se folosesc în gospodăriile proprii ale producătorilor, iar o parte dintre acestea (lapte, lână) se valorifică prin ferme de stat și particulare, la piețele apropiate.

Unități agricole și economice

Fiind așezată într-o zonă montană și submontană, pe teritoriul comunei s-au dezvoltat ocupații tradiționale care sunt legate de cadrul natural, de resursele zonei geografice în care se găsesc localitățile comunei.

Funcțiunea economică principală a localităților este agricultura și creșterea animalelor (cu precădere păstoritul), exploatarea și prelucrarea masei lemnoase din pădurile învecinate.

Industria de exploatarea și prelucrarea lemnului s-a dezvoltat în fiecare localitate a comunei. Aceste unități se găsesc dispersate pe teritoriul localităților, frecvente fiind gaterile și atelierele de tâmplărie.

Pe teritoriul comunei există ateliere de reparații și unități de depozitare.

Economia comunei este caracterizată în prezent, ca de altfel a majorității comunelor, de procesul de tranziție de la sistemul centralizat la economia de piață, având la bază o puternică descentralizare și promovare a liberei inițiative.

Agricultura este prima ramură în economia comunei și are o tradiție îndelungată. Producția agricolă se repartizează relativ echilibrat pe cele două componente, cultura vegetală și creșterea animalelor. Culturile principale sunt porumbul, crealele (grâul, orzul și ovăzul), cartofii și legumele. Pe teritoriul comunei nu se cultivă plante tehnice.

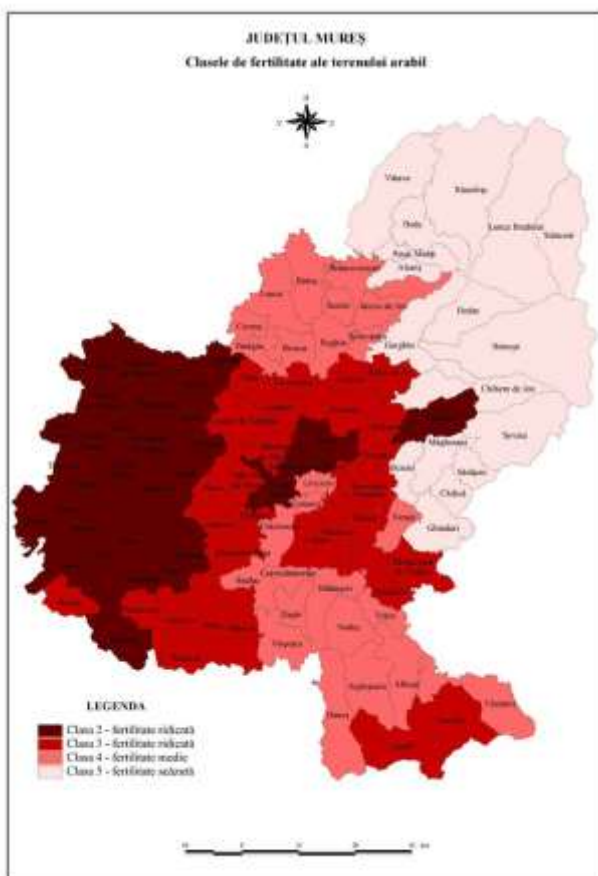
Zootehnia este reprezentată de crescătorii de ovine, porcine, bovine și păsări.

Activitatea agricolă se desfășoară în gospodării individuale.

În calculul de perspectivă pot fi incluse unități economice noi cu profil de prelucrare a materiilor prime și a produselor lactate sau a altor produse agricole precum și microferme zootehnice.

Organizarea teritoriului agricol, gruparea și comasarea terenurilor este corespunzătoare și poate asigura un bun nivel de dezvoltare și în perspectivă cu condiția reducerii reconversiei de terenuri.

Prezentăm în continuare extrase din PATJ Mureș vol.V privind activitățile agricole:

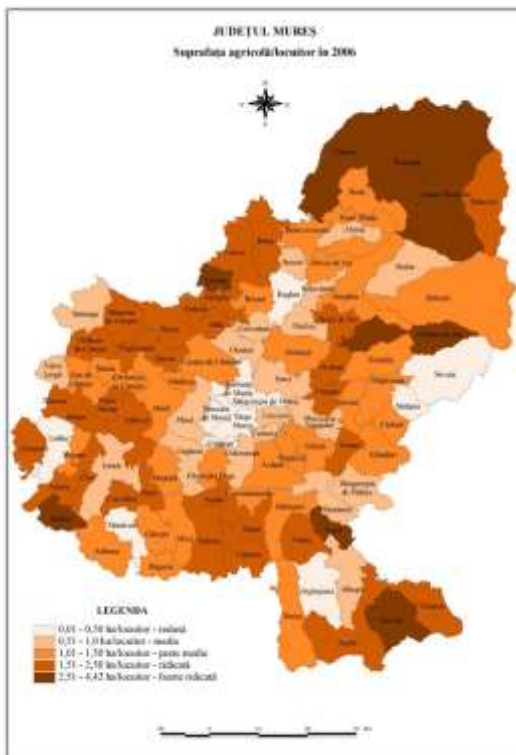
✓ **Clasa de fertilitate** a terenului agricol este un indicator sintetic format dintr-un agregat de indicatori care iau în calcul tipul de sol, gradul de fragmentare, panta, expoziția versanților. Prin bonitare (adică însumarea acestor indicatori) se obțin clasele de fertilitate; județul Mureș se înscrie în clasele de fertilitate cuprinse între 2 – 5 (fig. 7.2), reflectând **potențialul productiv** diferențiat la nivel județean.

✓ Terenurile încadrate în *clasele de fertilitate 2 și 3* au un potențial productiv ridicat, având soluri brune argiloiluviale și brun-roșcate luvice, cernoziomuri levigate, soluri de luncă, respectiv protosoluri aluviale și soluri aluviale profunde cu grade diferite de humificare. Conținutul de humus este de 4,5 – 7%. Sunt soluri profunde, de culoare închisă, au un grad înalt de fertilitate, fiind favorabile unei game largi de culturi agricole: legume, sfeclă de zahăr, porumb, plante furajere sămânțoase și rădăcinoase.

✓ Aceste terenuri se întâlnesc în jumătatea vestică a județului, respectiv Culoarul Mureșului și Câmpia Transilvaniei.

✓ **Clasa a 4-a de fertilitate se află la est de Culoarul Mureșului** într-o bandă mediană orientată nord-sud. Predomină solurile brune luvice și brune eu-mezobazice formate într-un climat mai umed (>700 mm/an) sub o vegetație lemnoasă, respectiv păduri de stejar (*Quercus petraea*, *Quercus robur*), fag (*Fagus sylvatica*), pe forme de relief reprezentate de interfluvii, versanți, terase înalte. Se cultivă cu rezultate bune cerealele (porumbul, grâul, orzul și secara), cartoful, inul și plantele de nutreț (trifoiul și lucerna). Vița-de-vie și pomii fructiferi (mărul, părul și prunul) dau rezultate bune (Podgoria Târnavelor).

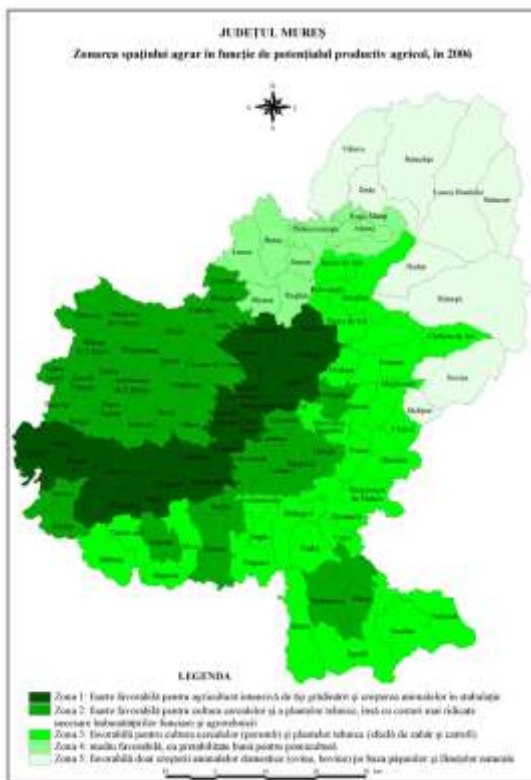
✓ *Clasa de fertilitate 5* se întâlnește în nord-estul județului, zona cea mai puțin productivă. Este domeniul solurilor brune luvice, a luvisolurilor albice care se dezvoltă în condițiile unui climat umed. Este domeniul agropastoral, al creșterii animalelor. Pentru sporirea randamentelor de furaje naturale se impun ameliorarea compoziției floristice, fertilizarea solurilor și lucrări agrotehnice. Resursele pedologice sunt formate în principal de terenurile agricole și de cele arabile, categoriile de folosință cele mai importante care se raportează la numărul locuitorilor. Fertilitatea terenurilor în comuna este scăzută.

Suprafața agricolă pe locuitor
Suprafața agricolă /locuitor în comună este peste medie.

Suprafața arabilă pe locuitor
Suprafața arabilă pe locuitor în comună este medie

Zonarea spațiului agrar în funcție de potențialul productiv
Comuna se afla într-o zonă favorabilă culturii cerealelor și plantelor tehnice

Raportul producției A/V și ponderea lor în producția agricolă totală.
Raportul producției A/V este echilibrat

Industria

Pe teritoriul localităților sunt nuclee de producție (întreprinderi mici) în plină dezvoltare cu profile diverse legate fie de resurse locale fie de preexistența unor unități cu o bază materială ce a suferit un proces de conversie .

În calculul de perspectivă se vor include și unități economice noi cu profil de prelucrare a materiilor prime, și a produselor lactate sau a altor produse agricole precum și microferme zootehnice.

Dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii este deosebit de importantă deoarece pe de o parte, în prezent este principala sursă de locuri de muncă, iar pe de altă parte prin intermediul lor se creează o cultură a competiției bazată pe flexibilitate și productivitate.

Putem remarca câteva I.M.M.-uri înființate, dar puține dintre ele sunt cu o activitate notabilă , cele mai multe activând în domeniul comerțului.

SOCIETATI AGROZOOOTEHNICE:

- SC DOBREAN SRL
- SC FERMA 12 SRL
- SC SUCIU PETRICA SRL

UNITATI ECONOMICE:

- Baile Sarate Ideciu De Jos
- SC VALPET SLR (Exploatare agregate minerale, balastiera, iaz piscicol)
- SC GELU TRANSEXPLOR SRL (expl. agreg. minerale, iaz piscicol)
- SC STONEFIT SRL (Pavaje, agricultura, iaz piscicol)
- SC NEOCASA SRL (constructii)

2.4.4. Transport si telecomunicatii

Transportul persoanelor si a mărfurilor în si din comuna este asigurat pe cale ferata, linii de autobuze si microbuze prevăzute cu statii .

Din punct de vedere al telecomunicatiilor se remarcă cresterea numărului de posturi telefonice fixe precum si cel al dezvoltării telefoniei mobile GSM.

2.4.5. Alte servicii

In localitățile din comuna există,risipite in teritoriu, unități comerciale și de deservire care funcționează în prin amenajarea unor încăperi din clădirile de locuit. Dotările satisfac în oarecare măsură nevoile locuitorilor.

Dotarile de interes public se găsesc în diferite zone ale localităților, majoritatea lor însă în zonele centrale : Primăria, magazine mixte, cabinetul medical, farmacia, cooperativa de credit, poliția, poșta , gradinita, școli, biserici,s.a.

UNTITATI COMERCIALE:

- SC MARIANNE TURISM SRL (restaurant, pensiune)
- IF MOLDOVAN LAURA (bar)
- SC OMVICOP SRL (bar)
- SC GALMAR SRL (bar)
- I I ULISAN (magazin alimentar/mixt)
- SC ANDYBEL SRL (mag. alimentar/mixt)
- SC LA DANA SRL (mag. alimentar/mixt)
- IF CHIRTES DANIELA (magazin mixt)
- IF MAN TRAIAN (magazin mixt)
- CLUDIA TEXPROD (confectii)

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

2.5.1. Numărul și evoluția populației

Cf.recensamant 2011 :

JUDET / MUNICIPIU / ORAS / COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	Total populatie stabila	Romani	Maghiari	Romi	Germani	Informatie nedisponibila
A	1	2	3	4	5	7
COMUNA IDECIU DE JOS	2109	1630	181	186	43	69

IDECIU DE JOS	1006	760	149	50	15	32
DELENI	276	255	-	8	*	12
IDECIU DE SUS	827	615	32	128	27	25

Conform unor studii demografice efectuate de Universitatea Babes Bolyai prognoza evolutiei populatiei pentru urmatorii ani este de stagnare.

Nu s-au semnalat aspecte sociale deosebite, populațiile conviețuind împreună de foarte mult timp. Cu toate acestea trebuie amintit faptul că lipsa locurilor de muncă poate crea probleme .

Numărul mare de elevi denotă că fenomenul de îmbătrânire a populației nu este atât de accentuat ca în restul localităților rurale cu perspective de dezvoltare mai reduse.

2.5.2. Resurse de muncă și populația ocupată

Localitățile comunei dezvoltă funcțiuni diversificate ca cea de producție agricolă, creștere a animalelor, servicii producție și de cazare a populației.

Structura populației pe total comună pe grupe de activități arată o pondere importantă a act. de bază.

În comparație cu ponderea activilor de bază, grupa activilor de deservire este foarte redusă față de totalul populației.

Din datele de recensământ se observă numărul scăzut al celor ocupați în industrie, comerț și alimentație publică. Diversificarea serviciilor, extinderea activității pe noi sectoare, ridicarea calitativă a acestora poate lărgi sfera de activitate, poate oferi noi locuri de muncă.

Grupa populației dependente are în schimb o pondere ridicată.

Reducerea numărului populației cuprinse în această grupă este în prezent determinată de dezvoltarea nucleelor de întreprinzători particulari ce dezvoltă activități de construcții, producție, comerț, alimentație publică, contribuind astfel la stabilizarea forței de muncă și chiar la atragerea de forță de muncă din teritoriile învecinate .

În ultimii ani există fenomenul de reîntoarcere a tineretului la sate din mai multe motive: nesiguranța locurilor de muncă, în orașele mari după privatizarea unităților economice, deci apariția șomajului și redobândirea terenurilor agricole și a pădurilor, care asigură o sursă de venituri și de produse alimentare pentru proprietari și familiile lor. Unitățile de producție de pe raza localităților sunt puține și de mică importanță.

Activitatea agricolă se desfășoară în majoritatea cazurilor în gospodării individuale; pe terenurile adiacente zonelor de locuit .

Potențialul turistic al munților Călimani și Gurghiu, al defileului Mureșului poate reprezenta o nouă sursă de investiții pentru crearea de locuri de cazare, alimentație publică, servicii legate de turism, organizarea și extinderea a agroturismului.

Forța de muncă: Numărul mediu total de salariați a cunoscut o continuă creștere în perioada 1990 - 1996 după care a scăzut până în 1999 și a stagnat în continuare.

Diversificarea serviciilor, extinderea activității pe noi sectoare, ridicarea calitativă ale acestora poate lărgi sfera de activitate, poate oferi noi locuri de muncă.

Navetism: majoritatea salariați în activitățile de învățământ, sănătate și asistență socială;

2.5.3 Relația localității cu zona de influență

Datorită activităților economice de pe teritoriul comunei sunt oferite locuri de muncă pentru populația activă.

Toate aceste influențe pozitive se pot desfășura datorită căilor de comunicații și rețelei de transport existente.

Relațiile dintre localitate și zonele sale de producție sunt adecvate sub raportul distanțelor între locul de muncă și zonele de locuit.

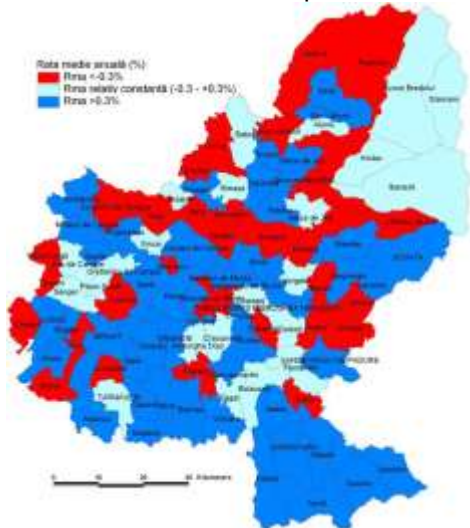
2.5.4. Disfuncționalități privind evoluția și structura populației, modul de ocupare a resurselor de muncă

Pe fondul creșterii numărului populației, principalele disfuncții sunt legate de lipsa unor investiții generatoare de locuri de muncă.

Conform PATN, comuna nu se află printre comunele care au cunoscut o scădere accentuată a populației

Prezentăm în continuare prevederi ale PATJ vol.IV privind populația și potențialul demografic:

Creșteri / descreșteri ale populației județului

Rata medie a creșterii populație în comună este relativ peste medie

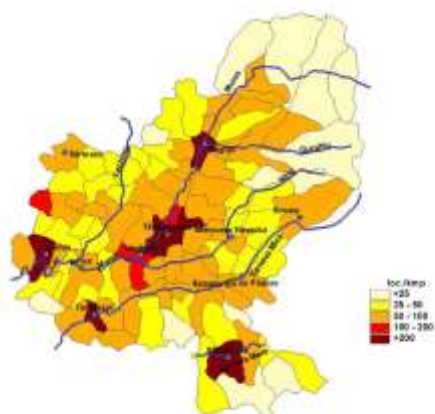
Bilanțul demografic migratoriu mediu în județul Mureș

Bilanțul demografic migratoriu mediu în comună este pozitiv mediu.

Harta majorității etnice în județul Mureș

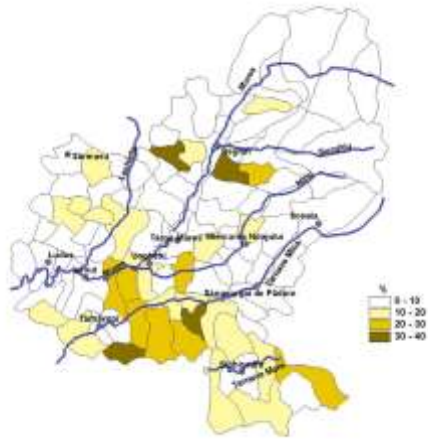
Densitatea populației
Densitatea în comună este între 25-100 loc/kmp

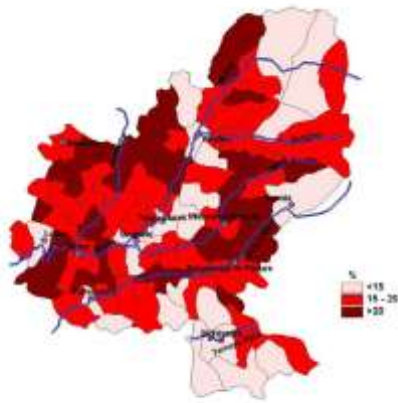
Harta majorității religioase
Majoritatea religioasă în comună este ortodoxă

Repartiția romilor
Ponderea romilor in comună este redusă

Ponderea populației vârstnice in comună este între 15-20%

Bilanțul demografic natural mediu în județul Mureș
Bilanțul demografic natural este neutru

Bilanșul demografic migraționar mediu în județul Mureș
 Bilanșul demografic migraționar în comună este pozitiv mediu

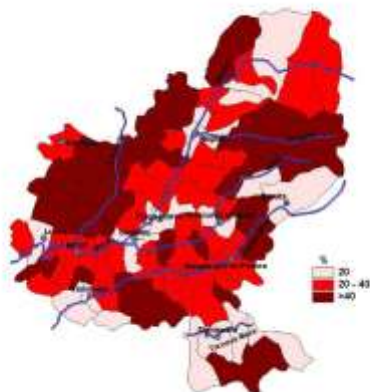

Rata medie a natalității în județul Mureș
 Rata medie a natalității în comună este medie

Rata medie a mortalității în județul Mureș
 Rata medie a mortalității în comună este medie.

Distribuția populației ocupate în sectorul primar în comună este de cca 20%

2.5.5. Asigurarea cu locuințe

Construcția de locuințe prezintă un potențial important de dezvoltare datorită cererii tot mai ridicate de amplasamente noi pentru construcții de tip locuință individuală.

Localitățile comunei au un important fond construit cu funcțiunea de locuințe, ce se desfășoară în principal pe cele două laturi ale străzilor principale ale localităților.

Extinderea acestei zone în funcție de necesități se va realiza fie spontan prin mecanismul liber al achiziționării de terenuri, fie prin lotizări prestabilite de documentații de urbanism declanșate din inițiativă publică sau privată, pe terenuri libere din localitate și rezerve cuprinse în intravilan.

Unitățile de producție tradiționale (agricole sau de mică industrie) indiferent de noile forme de organizare reprofilare sau transfer al proprietății s-au menținut pe amplasamentele inițiale; planul urbanistic general prevede terenuri rezervă pentru eventuala extindere a acestor funcțiuni

Localitatea cea mai dezvoltată, din acest punct de vedere este Ideciu de Jos.

Casele sunt așezate în general cu latura mică spre stradă, loturile fiind împărțite în general în două.

În față fiind așezate casa de locuit și anexele gospodărești, iar în spatele lor se află grădina de legume sau livadă cu pomi.

Regimul de construcție este izolat, înălțimea lor în general fiind doar parter. Gradul de confort este diferit de la o locuință la alta.

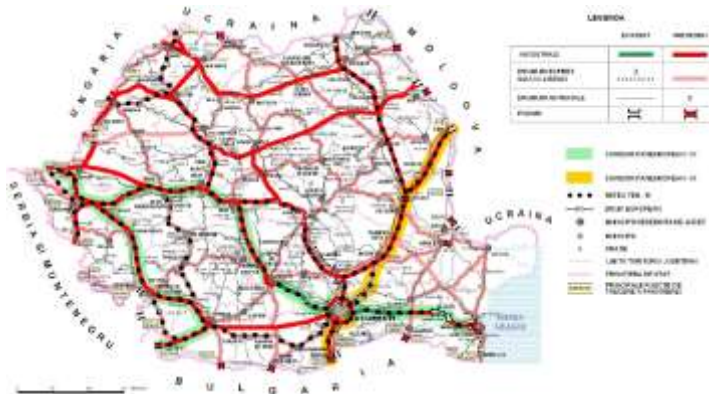
Gradul de confort este diferit de la o locuință la alta.

Majoritatea locuințelor sunt construite din cărămidă cu planșee din beton, acoperiș cu șarpantă de lemn și învelitoare din țigle.

Cf. evidențelor Direcției județene de statistică Mureș, recensământ 2011 numărul clădirilor este următorul:

JUDET / MUNICIPIU / ORAS / COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	CLADIRI	
	TOTAL	Din care: Cladiri cu locuinte conventionale
A	1	2
COMUNA IDECIU DE JOS	743	740
IDECIU DE JOS	369	366
DELENI	127	127
IDECIU DE SUS	247	247

2.6. Circulația

Prevederi ale PATN Secțiunea I - Rețele de transport

REFERIRI PRIVIND MOBILITATEA

Context național și european

Politici europene pentru promovarea mobilității durabile

Politica europeană în domeniul mobilității este orientată în direcția dezvoltării transporturilor ca sector competitiv, cu două deziderate majore de îndeplinit: un nivel mai mare al mobilității și reducerea emisiilor poluante.

Documentul care orientează politica Uniunii Europene în transporturi. Cartea Albă a Transporturilor 2011, vizează realizarea unui sistem competitiv de transporturi care să crească nivelul de mobilitate, să elimine obstacolele majore din mai multe domenii cheie și să stimuleze creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Totodată, strategia urmărește reducerea substanțială a dependenței Europei de petrol, cu efect și asupra scăderii emisiilor de carbon generate de sectorul transporturilor, cu 60% până în 2050 față de 1990.

Până în 2050, printre obiectivele cheie se vor număra eliminarea din circulația urbană a automobilelor alimentate cu combustibil convențional, utilizarea unei cote de 40% carburanți durabili cu emisii scăzute de carbon în sectorul aviației, reducerea cu minimum 40% a emisiilor din sectorul transporturilor maritime și transferul a 50% din transportul interurban de persoane și mărfuri pe distanță medie dinspre transportul rutier către transportul feroviar și maritim/fluvial.

În acest document sunt fixate și câteva obiective în ceea ce privește transportul urban, printre care reducerea cu 50% a automobilelor cu combustibil convențional până în 2030 și eliminarea lor tratată din orașe până în 2050.

În ceea ce privește strategia Uniunii Europene în privința mobilității urbane, primul document specific elaborat în acest sens l-a reprezentat Cartea Verde „Către o nouă cultură a mobilității urbane”, apărută în 2007 și unde Comisia Europeană a publicat recomandările în materie de mobilitate urbană. Identificând dificultățile cu care autoritățile locale se confruntă în îndeplinirea cerințelor privind calitatea aerului, Cartea Verde menționează că „extinderea, reabilitarea și modernizarea unor mijloace de transport public urban curat, cum ar fi troleibuzurile, tramvaiele, metroul și căi ferate suburbane, precum și alte proiecte de transport urban durabil ar trebui să fie promovate și susținute în continuare de UE”.

Un pachet mai elaborat dedicat mobilității urbane a apărut la finalul anului 2013. Acesta cuprinde o Comunicare a Comisiei Europene [împreună pentru o mobilitate urbană competitivă care utilizează eficient resursele), însoțită de o anexă care definește conceptul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă și îl recomandă ca pe un instrument deosebit de important în îmbunătățirea accesibilității zonelor urbane și furnizarea de servicii de mobilitate și transport durabile către, prin și în zona urbană respectivă. Patru documente de lucru fac parte de asemenea din acest pachet, dedicate logisticii urbane, dezvoltării sistemelor ITS, siguranței și circulației rutiere în zonele urbane.

Recunoscând importanța majoră a orașelor în atingerea obiectivelor strategice ale Uniunii Europene (găzduiesc peste 70% din populația UE și reprezintă aproximativ 85% din PIB-ul Uniunii), acest pachet marchează o intensificare a preocupărilor Comisiei Europene în problemele mobilității urbane.

Dezvoltarea unui teritoriu depinde esențial de starea, rangul, tipologia și nivelul de dezvoltare a infrastructurii teritoriale care dictează mai departe modul de dezvoltare ale celorlalte componente antropice (așezare, modul de dezvoltare economică a teritoriului, etc.)

Rețeaua căilor de transport și comunicații este determinantă pentru dezvoltarea economică și reprezintă un avantaj major în competiția națională pentru dezvoltarea spațială și socială a teritoriului.

Principiile directe pentru dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european CEMAT-Hanovra 2000 a pus accent printre altele și pe următoarele aspecte:

- Promovarea încurajării dezvoltării generale de funcțiuni urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate;

- Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate (conectarea spațiilor rurale la principalele axe și centre de transport;

Planul de Amenajare a Teritoriului Național secțiunea I” Căi de comunicații” definește bazele rețelei naționale de căi de comunicație identificând proiectele prioritare și măsurile de armonizare necesare pentru dezvoltarea acestora pe termen scurt, mediu și lung.

Pentru județul Mureș, prin Legea 203/2003 au fost prevăzute următoarele rețele care au legătură cu comuna Deda, limitrofă comunei Aluniș:

- Rețea de căi feroviare -1.17 Brasov-Ciceu-Deda-Beclean pe Somes, cale ferată convențională cu viteză până la 160 km/h, pe trasee existente, reabilitate;

- Drumuri expres sau cu 4 benzi-Reghin-Mirecurea Ciuc-Targu Secuiesc;

La nivelul UE obiectivul prioritar pentru transportul feroviar este creșterea ponderii din totalul pieții de transport de la 6% la 10% în transportul de călători și de la 8% la 15% în transportul de mărfuri pentru a asigura o distribuție mai echilibrată a transporturilor și protecția mediului înconjurător.

Alte elemente care conturează oportunitățile în ceea ce privește mobilitatea pentru comună sunt reprezentate de prioritățile de dezvoltare a infrastructurii de transport pe termen scurt și mediu stabilite prin legea amintită anterior:

- Modernizarea și construcția de infrastructuri feroviare transeuropene;

- Modernizarea și construcția rețelelor de legatura la TEN-T prin conectarea rețelei de transport locale/județene/naționale la rețeaua transeuropeană;

- Promovarea intermodalității –prin crearea centrelor logistice pentru transportul intermodal (feroviar-rutier)-platforme multimodale de marfă;

Îmbunătățirea siguranței traficului pe toate modurile de transport (realizarea și respectarea sistematică a standardelor specifice de siguranță, securitate și calitate) fiind importante următoarele aspecte:

- Monitorizarea stării tehnice a rețelei de drumuri și poduri existente;

- Implementarea programului meteo SIMIN (INMH) la nivel național (secții și districte de drumuri);

- Stoparea tendințelor de depășire a normelor privind greutatea admisibilă pe osie;

- Programe de reabilitare a infrastructurii în localitățile lineare (implementarea de mijloace de supraveghere și calmare a traficului –camere video, benzi producătoare de zgomot pentru atenționarea, semnalizarea și protejarea trecerilor de pietoni);

- Intervenții în infrastructura în vederea îmbunătățirii parametrilor tehnici pentru transportul feroviar (lucrări specifice de reabilitare, reducere sau eliminarea trecerilor la nivel cu calea ferată); îmbunătățirea și modernizarea stațiilor de cale ferată prin asigurarea intermodalității între transportul feroviar, cel rutier sau cel alternativ;

- Reducerea impactului lucrărilor și activităților de transport asupra mediului înconjurător

- Dezvoltarea de infrastructuri „prietenoase” cu mediul, la nivelul comunei fiind importante și următoarele aspecte:

- Punerea în siguranță a infrastructurii de transport;

- Sistematizarea torenților, eliminarea punctelor periculoase, a restricțiilor și limitărilor de viteză generate de inundații, alunecări de teren, căderi de stânci și a altor riscuri naturale cu respectarea protecției mediului;

- Asigurarea conectivității și accesibilității în scopul promovării coeziunii teritoriale ținând cont de faptul că, competitivitatea va fi una din axele dezvoltării sistemelor integrate de infrastructură de transport;

- Relaționarea integrată a poliilor competitivi în domenii cheie, relaționarea zonelor urbane cu cele rurale competitive în domenii agro-industriale, accesibilitatea structurată a zonelor turistice cu patrimoniu natural valoros;

Instrumentul care dezvoltă cadrul național strategic de referință al României care stabilește priorități pentru alocarea de fonduri pentru dezvoltarea transportului este reprezentat de Programul Operațional Sectorial pentru Infrastructura de Transport precum și OP pentru Dezvoltare Regională.

În același timp bază pentru dezvoltările viitoare este asigurată de Master Planul General pentru Transport pentru România,

Analiza suportului privind mobilitatea pentru comuna evidenziază următoarea infrastructura utilizată pentru transportul de marfa și calatori:

-principalul traseu rutier situat în apropiere este reprezentat de E58 (Halmeu,Livada,Baia Mare,Dej,Bistrita)combinat cu E578 (Reghin, Gheorghieni, Miercurea Ciuc, Sf.Gheorghe) DN15;

-legătura principală dintre localitățile comunei este drumul județean DJ 154A, care traversează două din cele trei localități componente ale comunei. Drumul județean DJ154A face legătura cu satul Filea, localitate aparținătoare comunei Deda. Traseul drumului județean devine în interiorul satelor strada principală al acestora. DC3 face legătura satului Aluniș cu satul Fitcau.

- Drumuri forestiere-cai rutiere ce asigură legătură între masivele păduroase și rețeaua de drumuri publice; acestea sunt căi de transport tehnologic de utilitate privată, fiind folosite pentru gospodărirea pădurilor, desfășurarea de utilitate privată, fiind folosite pentru gospodărirea pădurilor, desfășurarea activităților de vânătoare și pescuit sportiv, intervenții în caz de avarii, calamități sau dezastre fiind închise circulației publice cu excepția activităților sportive, de recreere și turism care se pot practica numai cu acordul deținătorului; sunt utilizate în prezent în zootehnie ca drum de acces spre pășunile și fânețele montane;

- Drumuri de câmp (agricole) ce asigură posibilitatea accesului la fiecare solă sau parcelă a utilajelor; Principalele căi ferate ce traversează localitățile comunelor Aluniș și Deda:

- Magistrala feroviară 400(44 km) ce are legătură cu linia 405(113 km); stațiile de pe magistrala 400 sunt Râpă de Jos (haltă de mișcare), Morareni (haltă deschisă traficului de călători cu vânzător de bilete), Deda, Deda Bistra, Rastolita, Lunca Bradului, Stancenii (stații CF); Androneasa, Stancenii, Neagră, Stancenii (haltă deschisă pentru toate traficurile), Ciobotani (haltă deschisă pentru traficul de călători fără vânzător de bilete);

- Linia 405 are următoarele stații/halte: Deda (st), Rușii Munți ((hc) Aluniș Mureș (hm), Aluniș (hc), Brâncovenești (h), Idecu de Jos ((hc) Reghin ((st), Petela (hc), Periș Mureș (hc), Gornesti Mureș (h), Dumbrăvioara (st), Tg. Mureș Nord (st), Tg. Mureș (st), Azomures ((hc), Tg. Mureș sud ((st) General Nicolae Dascalescu (st), Vidrasau (hc), Chirileu (hc), Sânpaul (hm), Cipau (st), Iernut (hm) cCuci (hc), Bogată de Mureș ((hc), Luduș (st), Chețani (hc).

Unde:

Hm-halta mișcare; h-halta deschisă pt. toate traficurile; hc-halta deschisă pentru traficul de călători cu vânzător de bilete; h- haltă deschisă pentru traficul de călători fără vânzător de bilete;

Relația dintre planificarea urbană și mobilitate durabilă se transpune în cazul comunei Deda în corelarea vectorilor importanți de trafic preexistenți cu celelalte funcțiuni ale localităților în scopul asigurării unui echilibru (reducerea disfuncțiilor generate de fenomenul de tranzit) precum și pentru valorificarea maximă a acestor vectori pentru fenomenele de deplasare pendulară (dinspre comună spre exterior și invers).

Instrumentele recomandate constau în principal din:

- Dezvoltarea orientată către transportul public (cu accentul pe cel feroviar în detrimentul celui rutier);

- Dezvoltarea unor structuri de transport pe distanțe scurte (inclusiv cele alternative);

- Dezvoltarea orientată către restrângerea utilizării automobilului;

- Reabilitarea stațiilor de cale ferată și a zonelor din vecinătate (stațiile reprezintă centre de mobilitate și porți de intrare către localități) precum și noduri de circulație multimodală în raport cu căile rutiere sau circulații alternative (biciclete); astfel pentru localitățile comunei se pot amenaja structuri de transport pe distanțe scurte în care o amplă gamă de activități este accesibilă pe distanțe parcurse pe jos sau cu bicicleta; de asemenea în zona stațiilor de cale ferată se vor amenaja parcaje;

Organizarea transportului între localitățile comunei sau între comună și teritoriile din exterior trebuie să respecte reguli de bază precum:

- * Simplitatea în proiectarea principalelor linii - o regulă principală pentru crearea unui sistem public de transport care este atractiv, ușor de înțeles și facil pentru operat;
- * Respectarea unui orar pentru fiecare linie care, de asemenea, ar trebui să fie cât mai simplu posibil;
- * Asigurarea transferului (acțiunea de a schimba de la o linie de transport public la o altă linie, cu mijloace de transport care pot fi identice sau diferite). Transferul pasagerilor între vehicule poate avea loc și la opriri obișnuite, dar se desemnează ca noduri numai atunci când sistemul de transport le oferă pasagerilor, în mod clar, diferite direcții de deplasare și le oferă facilități și sisteme de informare care îi sprijină, atunci când se transferă de la o linie la alta;
- * Stabilitate pe termen lung;
- * Furnizarea de abonamente integrate;
- * Furnizarea de servicii de transport de înaltă calitate, cu vehicule moderne, curate, sigure, stații și opriri echilibrate;
- * Servirea tuturor cetățenilor. Pentru acces local pot fi furnizate diverse forme de linii de autobuz, servicii la cerere respectiv, linii de servicii, microbuze, taxiuri, autobuze școlare și servicii speciale de transport pentru persoanele în vârstă și persoanele cu handicap.

Pentru localitățile comunei factorii socio-economici determinanți în generarea traficului sunt populația, locurile de muncă, nivelul de venituri și gradul de motorizare; pentru această populație comună

dispune de preexistența unei rețele de transport public integrate care poate folosi atât infrastructura feroviară cât și pe cea rutieră prin valorificarea infrastructurii existente și perfecționarea modului de utilizare în funcție de necesități.

Performanțele celor două rute de transport de mare capacitate (feroviară și rutieră) pot fi îmbunătățite substanțial prin măsuri de creștere a capacității de conectare cu rețele de capacitate redusă, din proximitatea traseelor localităților prin amenajarea stațiilor de cale ferată ca stații de interschimb, personalizate cu amenajări de funcțiuni conexe ce le pot transforma în repere ale spațiului rural.

În prezent oferta de transport persoane este structurată după cum urmează:

- Transport rutier public rural gestionat comună;
- Curse rutiere speciale (comandate de diverse unități economice pentru transportul propriilor angajați);
- Transport rutier public județean (gestionat de Județul Mureș);
- Transport rutier de persoane interjudețean (gestionat de Ministerul Transporturilor și Autoritatea Rutieră Română);
- Transport feroviar de persoane regio (echivalent cu un transport rutier județean și gestionat de Ministerul Transporturilor);
- Transport feroviar de persoane interregio (echivalent cu un transport rutier interjudețean și gestionat de Ministerul Transporturilor).

Fără sondarea opiniei publice privind atractivitatea sistemelor de transport și fără realizarea unei analize SWOT, în legătură cu mobilitatea în comună se pot concluziona următoarele:

- Rețeaua de transport public trebuie construită pentru deservirea integrată a comunei și a zonei sale de interferență în teritoriu;
- Structura rețelei trebuie să fie alcătuită din nuclee ca puncte de convergență, urmând în ordine ierarhică zonele de interes secundar rural, spațiul din proximitate, teritoriul județean și, în final, teritoriul mai îndepărtat național;
- Axele de transport existente trebuie să fie convergente către aceste noduri, urmărindu-se creșterea volumelor de călători în scopul obținerii unui grad mai ridicat de ocupare a vehiculelor de transport, în special pe calea ferată și utilizarea unor vehicule de capacitate sporită de transport (cu impact pozitiv asupra scăderii poluării și costurilor per călător);
- Pentru a constitui fundamentul acestei rețele de transport (public) rutele de transport vor fi împărțite în rute magistrale, rute secundare și rute de proximitate;
- Nivelul și calitatea fiecărui tip de serviciu vor fi stabilite în funcție de rangul deținut;
- Se vor considera și evalua în construirea serviciilor de transport public următoarele tehnologii de transport (fără a fi exhaustiv):
 - Trenuri
 - Autobuze de capacitate modulare
 - Autovehicule;
 - Biciclete;
- În baza tehnologiilor utilizate se vor introduce servicii de transport public de tipul:
 - Transport public feroviar;
 - Transport public regulat;
 - Transport public regulat cu stații de proximitate (oprire la cerere);
 - Transport la cerere;
 - Închiriere de biciclete;
 - Punctele de oprire și staționare a vehiculelor de transport public vor fi clasificate după cum urmează:
 - Noduri majore de transport (care asigură transferul între cel puțin 3 moduri de transport și sunt corelate cu puncte de interes ale centrului rural; existența stației de biciclete este considerată esențială pentru relaționarea cu transportul public și constituie unul din modurile prezente în Toate categoriile de stații);
 - Stații de interschimb (care asigură transferul între rute de transport pe segmentele de tangență);
 - Stații (care deserveșc o singură rută);
- Toate nodurile și stațiile de interschimb vor fi amplasate și organizate de așa natură încât să se asigure transferul dintr-un vehicul într-altul, fără bariere;
- Stațiile, indiferent de categoria lor, vor fi echipate cu sisteme de informare a publicului călător cu privire la programul de transport, posibilitățile de interschimb, punctele de interes deservite;
- Stațiile - indiferent de categoria lor și vehiculele de transport vor avea sisteme de asistență a persoanelor cu mobilitate redusă;

2.6.1. Circulația rutieră

Legătura principală dintre localitățile comunei este drumul județean DJ 154A, care traversează două din cele trei localități componente ale comunei. Drumul județean DJ154A face legătura cu satul Filea, localitate aparținătoare comunei Deda. Traseul drumului județean devine în interiorul satelor strada principală al acestora. DC3 face legătura satului Alunis cu satul Fitcau.

Aceste artere generează o serie de puncte de conflict cu străzile locale, intersecțiile rezultate necesitând rezolvări punctuale prin intermediul unui studiu de specialitate și măsuri de eliminare a punctelor de conflict.

Străzile locale au profile transversale foarte variate, se ramifică din arterele principale și au îmbrăcămînți parțial de asfalt, parțial pietruite sau din pământ. O parte dintre ele au șanțuri la marginea lor pentru îndepărtarea și colectarea apelor meteorice.

Dintre străzile locale s-au determinat cele ce necesită reabilitarea în profil longitudinal și transversal precum și realizarea de îmbrăcămînți noi.

În perioada următoare se propune pietruirea tuturor drumurilor locale ramificate din strada principală, aceste străzi urmând să aibe profile proiectate, trotuare și rigole de protecție pentru scurgerea apelor meteorice.

Drumul național DN 15 este situat în apropiere.

Aceasta asigură circulația și la cele mai apropiate orașe – Reghin, Tg. Mureș și Toplița. Străzile locale se deschid din această arteră.

O importanță mare o au și drumurile forestiere care asigură legăturile rutiere către zonele de exploatare a masei lemnoase.

Starea acestor drumuri influențează dezvoltarea locală.

2.6.2 Circulația feroviară

Teritoriul comunei este străbătut de calea ferată Târgu Mureș – Deda - Bistrița.

2.6.3 Transportul în comun

O caracteristică a comunei o constituie dezvoltarea transportului public specific asigurării de servicii pentru distanțe scurte și cu o capacitate medie de transport.

Transportul călătorilor din comună este asigurat de mijloace de transport în comun, în general microbuze și autobuze respectiv transport pe calea ferată.

-Transportul aerian

Aeroportul Târgu Mureș, situat pe raza orașului Ungheni, la cca 45 km distanță de reședința de comună, pe drumul european E 60 ce leagă Târgu-Mureș de Cluj-Napoca, poate deservi și clienții din comună.

2.6.4 Circulație pietonală

Se efectuează în prezent în zonele centrale pe trotuare și în zonele adiacente pe marginile drumurilor comunale.

2.7. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

2.7.1 Teritoriu administrativ, intravilan existent

Suprafața administrativă a comunei Idecu de Jos, jud. Mureș este de 4248,5714 ha, copusa din:

Arabil- 778,5714 ha, pasuni- 543 ha, fanete- 1249 ha, livezi- 22 ha, păduri și alte terenuri forestiere- 1256 ha, terenuri cu ape și stuf- 46 ha, căi de comunicații și căi ferate- 72 ha, curți construcții- 214 ha, terenuri degradate și neproductive- 68 ha.

Intravilanul existent este aprobat prin Hotărârea Consiliului local (HCL PUG ÎN VIGOARE: Nr. 74 din 3 decembrie 2002 și HCL PRELUNGIRE PUG: Nr. 23 din 21 noiembrie 2012), pe baza planului urbanistic general în vigoare.

2.7.2 Zone funcționale (aspecte caracteristice)

Patrimoniul construit al comunei cuprinde biserici, școli, grădinițe, clădiri administrative, cămine culturale, sedii de firme, pensiuni și numeroase locuințe ce datează din perioade mai vechi dar și din ultimul deceniu sau alte tipuri de dotări evidențiate în planșele cu situația existentă și de reglementări urbanistice.

a) Zona de locuit

Zona de locuit din comună este o zonă destul de compactă moștenită dintr-o structură urbană tradițională valoroasă, care se întinde dealungul drumului județean și a drumurilor comunale care străbat localitățile.

Ocupă suprafața cea mai însemnată din intravilanul localităților, fiind compusă din loturi individuale care sunt așezate cu latura scurtă către zona de circulație, casele fiind foarte puțin retrase de la acest

aliniament. Casele sunt așezate de asemenea cu latura scurtă către stradă. Suprafața loturilor este destul de variată dar folosită intens, în fața curții situându-se clădirea de locuit, iar în spate șura, grajdurile și grădina lotului sau livada.

Regimul de construcție este izolat, înălțimea lor în general fiind parter și parter și etaj

Forma caselor este cea tradițională, în general cu trei încăperi, două camere și o bucătărie, având și anexe, bucătăria de vară ș.a.

Majoritatea locuințelor sunt construite din cărămidă, cu planșee de lemn sau de beton, acoperite cu șarpantă de lemn, învelitoare din țiglă. Starea construcțiilor este următoarea:

* stare bună	30%
* stare mediocră	55 %
* stare rea și insalubră	15%.

La casele construite după anul 1990 se observă o tendință de a se apropia de cele urbane, atât prin formă cât și prin arhitectură, finisaje.

Din totalul caselor cca 50% sunt făcute din materiale durabile, cărămidă, beton, țigle. Locuințele mai vechi sunt construite cu regim parter, iar cele construite mai recent au P+M (mansardă) sau P+1 etaj.

Suprafața locuibilă a comunei în proprietate privată este substanțial majoritară față de suprafața locuibilă aflată în proprietate publică.

În ultimii ani s-a remarcat o tendință de dezvoltare imobiliară prin construcția caselor atât de către firme specializate, cât și de persoane fizice

b) Zona activităților economice

Se găsesc răspirate prin teritoriu. Majoritatea unităților de producție tradiționale (agricole sau de mică industrie), indiferent de noile forme de organizare, reprofilare sau transfer al proprietății s-au menținut parțial pe amplasamentele inițiale (cele dinainte de 1990). Puține dintre acestea s-au menținut profilul inițial, majoritatea au suferit reconversii dinspre agricol către producție industrială, servicii sau depozitare.

Acest fenomen spontan se reflectă și în răspândirea relativ neuniformă în perimetrul intravilan.

O tendință manifestată în ultimul deceniu în câmpul urban o reprezintă alăturarea unităților de mica producție sau servicii cu funcția de locuire, de asemenea cu o largă răspândire în spațiul intravilan, fenomen ce necesită monitorizare prin regulamente de urbanism în scopul menținerii coerenței țesutului urban și prevenirii sau înlăturării disfuncțiilor.

C) Spații plantate, terenuri și construcții sportive

Comună deține în prezent spații verzi, care servesc pentru agrement și sport, contribuind totodată la conservarea aspectului natural și la purificarea atmosferei.

Este de remarcat faptul că toate așezările de pe teritoriul administrativ al comunei sunt înconjugate cu păduri.

Datorită acestui fapt lipsa spațiilor verzi amenajate din zonele construite ale localităților comunei este parțial compensată dar nu și din punct de vedere al aspectului urbanistic.

Spațiile verzi se pot clasifica în felul următor:

- * spații verzi cu acces nelimitat;
- * spații verzi cu acces limitat;
- * spații verzi cu profil specializat.

Cele mai importante spații verzi cu acces nelimitat din intravilanul comunei sunt următoarele:

- * terenul de sport;
- * terenuri de sport ale școlilor;
- * plantații spontane crescute de-alungul apelor;
- * plantațiile zonelor de locuit și ale incintelor industriale.

c) Obiective de interes public

Dotările social-culturale și administrative se găsesc amplasate în zonele centrale, în lungul străzilor Principale, necesită modernizări și echipare cu grupuri sanitare, apă și canalizare. Unele au spații insuficiente și necesită extinderi.

Dotările social –culturale precum și instituțiile și serviciile de interes public sunt parțial construite înainte de 1990, renovate în timp, parțial noi.

Comună dispune de școli, post de poliție, Primărie, cămine culturale, spații comerciale și prestări servicii (magazine), dotări turistice (pensiuni, complexe de alimentație publică și agrement), biserici pentru toate cultele aflate pe teritoriul comunei, s.a..

Comerțul și alimentația publică sunt în principal reprezentate de mici unități private ce funcționează în chioșcuri, adăugiri sau schimbări de destinație parțiale sau totale la locuințe.

Prin Strategia de dezvoltare a comunei se propun spre realizare mai multe proiecte legate de modernizarea și suplimentarea dotărilor social-culturale precum și a serviciilor de interes public, unele în curs de implementare, altele ce urmează să fie implementate.

Învățământ.

Prin demersurile educaționale promovate de Consiliul local s-a îmbunătățit actul educațional în școlile din comună. Au fost renovate școlile și s-a introdus sisteme de încălzire centrală.

Se constată o creștere a numărului de elevi care urmează liceul și diverse școli profesionale sau de ucenici, iar numărul elevilor care sunt înscriși în școli generale este arată o ușoară creștere. Acest lucru indică faptul că a crescut numărul copiilor care, după absolvirea unei școli generale doresc să urmeze studii liceale. De asemenea se observă o creștere accelerată în ultimii ani a numărului studenților înscriși.

Profilurile din învățământul liceal și profesional spre care merg copiii comunei sunt cam aceleași, dar au apărut și unele noi, solicitate pe piața muncii. Totodată s-a redimensionat configurația unor profiluri deja existente, ca: informatică, filologie - limbi moderne, servicii, sau apariția de noi specializări la profilurile: mecanică, agricultură, industria lemnului, tehnică de calcul, turism, etc.

O dezvoltare remarcabilă s-a înregistrat în învățământul superior, prin creșterea continuă a numărului de studenți.

Sănătate. Bugetul de austeritate se resimte la nivelul dotărilor locale, astfel că bolnavii trebuie să apeleze la spitalele din Târgu Mureș Reghin și Toplița.

Cultură. Comună dispune de un climat cultural specific, determinat pe de o parte de valorile culturale acumulate de-a lungul istoriei, iar pe de altă parte de caracterul compozit al populației, fiind generator de diversitate culturală.

Comună are însă probleme generate de lipsa mijloacelor necesare întreținerii căminelor culturale. În general căminele culturale sunt folosite pentru nunți și alte evenimente de familie și școlare, baluri, discoteci, proiecțiile de film s-au sistat, locul acestora fiind luat de rețeaua CATV, extinsă în localități. Dotările social-culturale nu se ridică la nivelul calitativ al fondului de locuit și al posibilităților economice de dezvoltare a localităților.

Trebuie însă alocate fonduri pentru întreținere și reparații.

Dotări comerciale, de alimentare publică și prestări de servicii

Comerțul și alimentația publică sunt în principal reprezentate de mici unități private ce funcționează în chioșcuri, adăugiri sau schimbări de destinație parțiale sau totale la locuințe.

În ultima perioadă rețeaua de dotări a fost completată și diversificată cu clădiri noi cu diferite funcționalități (comerț, alimentație publică, turism, culte) rod al inițiativei publice, private sau a diferitelor organizații neguvernamentale.

Dotările turistice

Există un potențial de dezvoltare important având în vedere amplasamentul al comunei.

2.7.3. Bilant teritorial existent

Principalele zone funcționale sunt repartizate cf.tabelului de mai jos.

2.7.3. Bilant teritorial existent

Principalele zone funcționale sunt repartizate cf.tabelului de mai jos.

ZONE FUNCȚIONALE DELENI	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIŢE ŞI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	34,28	74,07	41,95	47,70
ZONA CASE DE VACANȚA SI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	20,25	23,03
ZONE TAMPON CU FUCTIUNE SPAȚII VERZI ,LOISIR SI TURISM	0,00	0,00	0,00	0,00
INSTITUȚII ŞI SERVICE DE INTERES PUBLIC	3,00	6,48	6,50	7,39
UNITĂȚĂI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	0,00	0,00	0,00	0,00
CĂI DE COMUNICAȚII ŞI TRANSPORT	2,50	5,40	7,24	8,23
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,50	5,40	5	5,69
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	1,00	2,16	1,00	1,14
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	3,00	6,48	6,00	6,82
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00

TOTAL INTRAVILAN	46,28	100,00	87,94	100,00
-------------------------	--------------	---------------	--------------	---------------

ZONE FUNCȚIONALE IDECIU DE JOS				
	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	33,82	43,46	156,00	63,91
ZONA CASE DE VACANTA SI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	40,36	16,53
ZONE TAMPON CU FUCTIUNE SPATII VERZI ,LOISIR SI TURISM	0,00	0,00	3,00	1,23
INSTITUȚII ȘI SERVICE DE INTERES PUBLIC	18,73	24,07	18,75	7,68
UNITĂȚĂȚI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,75	0,96	2,00	0,82
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	5,00	6,43	5,00	2,05
CĂI DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT	5,50	7,07	7,00	2,87
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,50	3,21	5,00	2,05
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	4,20	5,40	1,00	0,41
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	1,50	1,93	2,50	1,02
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	5,82	7,48	3,50	1,43
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00
TOTAL INTRAVILAN	77,82	100,00	244,11	100,00

ZONE FUNCȚIONALE IDECIU DE SUS				
	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	33,60	70,74	122,32	76,63
ZONA CASE DE VACANTA SI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONE TAMPON CU FUCTIUNE SPATII VERZI ,LOISIR SI TURISM	0,00	0,00	3,00	1,88
INSTITUȚII ȘI SERVICE DE INTERES PUBLIC	1,25	2,63	9,00	5,64
UNITĂȚĂȚI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,00	0,00	3,50	2,19
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	2,40	5,05	5,00	3,13
CĂI DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT	4,95	10,42	8,50	5,33
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,00	4,21	3,00	1,88
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	1,80	3,79	1,80	1,13
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	1,50	3,16	3,50	2,19
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00
TOTAL INTRAVILAN	47,5	100,00	159,62	100,00

2.8. Zona cu potențial de risc natural

Conform PATJ Mures Vol.XI se vor respecta următoarele linii directoare
Anexa 4- Coerența cu politicile europene și naționale

✓ 9. RISCURI

✓ Linile Directoare Strategice pentru Politica de Coeziune 2007 – 2013 ✓ Agenda Lisabona reînnoită ✓ Strategia Europeană pentru Dezvoltare Durabilă 2005-2010 ✓ Agenda Teritorială a Uniunii Europene 2007 ✓ Cartea verde privind coeziunea teritorială – Transformarea diversității teritoriale într-un avantaj (SEC2008/2550)	✓ Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul ✓ Strategia Națională pentru protecția împotriva inundațiilor ✓ HG nr. 826/2005 privind aprobarea „proiectului de reconstrucție pentru eliminarea efectelor inundațiilor – continuare” derulat prin intermediul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva ✓ HG nr. 548/2003 privind atribuțiile MAPDR ca minister coordonator al Programului de realizare a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție și componentă, modul de funcționare și atribuțiile comandamentelor județene de analiză a realizării programului anual de înființare a perdelelor forestiere de protecție.	✓ Eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren declanșate prin cauze naturale (precipitații atmosferice, eroziunea apelor curgătoare, acțiunea apelor subterane) ✓ Eliminarea sau stabilizare alunecărilor de teren din cauze antropice (defrișarea abuzivă a pădurilor, pășunat abuziv, excavări la baza versanților pentru diverse construcții) ✓ Eliminarea cauzelor naturale care conduc la accelerarea eroziunii torențiale ✓ Eliminarea cauzelor antropice care conduc la accelerarea eroziunii torențiale ✓ Eliminarea cauzelor naturale și antropice care condiționează prezența proceselor de tasare ✓ Prevenirea degradării terenurilor prin alunecări de teren, tasare și torențialitate

Referiri la inundabilitatea zonei:

Zonele cu risc la inundabilitate sunt zonele din imediata vecinătate a cursurilor de apă care străbat teritoriul administrativ a comunei, fiind necesară întocmirea de măsurători topografice pentru delimitarea zonelor potențial afectate la ape mari, întocmirea de proiecte și execuția de lucrări de apărare împotriva inundațiilor.

Se poate afirma ca in raport cu r.Mures teritoriul comunei este in mare parte asigurat prin lucrari de protectie efectuate treptat in timp.

In timpul ploilor neobisnuit de abundente pot fi inundate accidental zonele mai joase din vecinatatea paraielor afluenti ai r.Mures , terenuri agricole, grădini și gospodării pentru care in PUG sunt propuse masuri de monitorizare a albiilor.(au fost semnalate inundatii sporadice in situatia unor precipitatii abundente si la topirea zapezilor ,provocate de r.Mures).

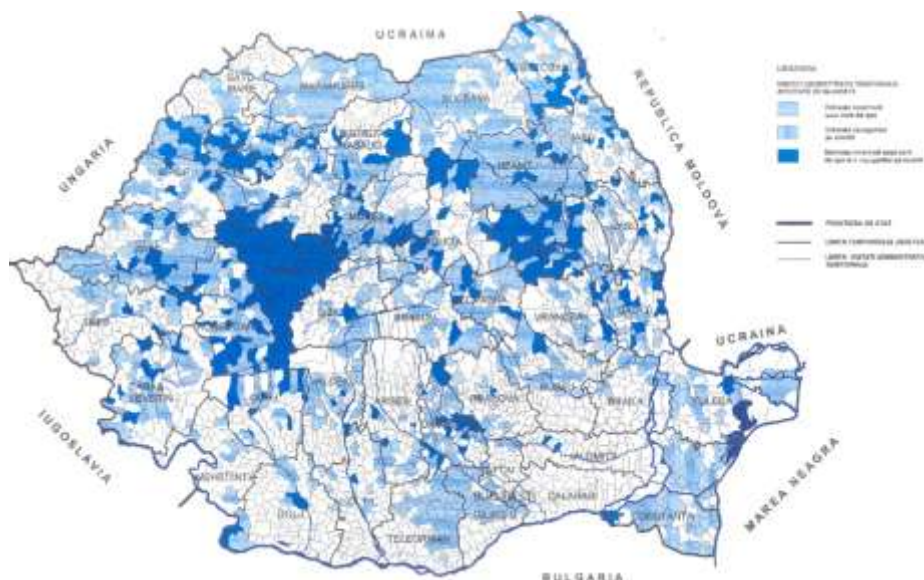
Cadastrului national pentru zone de risc este in curs de realizare. Pana la definitivarea hartilor de risc pentru zonele cu pante mai accentuate situate in intravilan in regulament se propun masuri de intretinere si monitorizare.

Datele privind inundabilitatea zonei si lucrarile de aparare/regularizare existente pe cursurile de apa sunt cele din baza de date a ANAR-Adm.Bazinala de Apa Mures.

Stoparea fenomenelor de inundabilitate prin următoarele lucrări:

- elaborarea unor proiecte de specialitate pentru regularizarea și îndiguirea albiilor cursurilor de apă principale;
- efectuarea de măsurători topografice pentru delimitarea clară a zonelor afectate de inundații
- se recomandă păstrarea completă a albiei minore și majore prin înlăturarea vegetației ierboase și gunoaielor ce încetinesc viteza de curgere a apei ;
- în vederea asigurării condițiilor bune de scurgere a apelor pluviale, se vor amenaja rigole stradale și se vor întreține și completa canalele existente.

Pentru executarea lucrărilor de mai sus, precum și pentru asigurarea condițiilor de întreținere a dispozitivelor de apărare majore împotriva inundațiilor, este necesară rezervarea de terenuri și introducerea de restricții de construire cf. legislației in vigoare și a datelor tehnice rezultate din proiectele de specialitate

**Secțiunea a V-a –
Zone de risc
natural
Unități
administrativ-
teritoriale afectate
de inundații**

(extras PATN)
Comuna poate fi
afectată datorită
unor scurgeri pe
toreni sau datorită
unor viituri pe raul
Mures

Referiri la alunecările de teren:

Unități administrativ-teritoriale
afectate de alunecări de teren

(extras PATN)

Terenurile degradate necesită măsuri de combatere a fenomenului de eroziune.

Pentru stoparea alunecărilor de teren se prevăd următoarele măsuri:

- interzicerea executării de săpături și construcții în versanți;
- interzicerea tăierii copacilor;
- restricționarea aratului și pășunatului în aceste zone;
- plantarea unor specii de arbori/arbuști care fixează solul;
- retaluzarea și înierbarea pantelor mari cu executarea de lucrări de dirijare a apelor.

Suprafețele afectate pot fi ameliorate prin terasări și taluzări urmate de acțiuni de înierbare, plantare de arbuști sau pomi.

2.9 Echipare tehnico-edilitară - Situația existentă

2.9.1. Gospodărirea apelor

2.9.1. Gospodărirea apelor

Rețeaua hidrografică:

Zona UAT se găsește în partea sud-vestică a foii de încadrare geologică Toplița la ieșirea din defileul Toplița-Deda a r. Mureș.

Sectorul de curs superior a r. Mureș este caracterizat cu o zonă de lunca majoră dezvoltată și zone de terase bine conservate, mai ales pe malul drept.

În aceste structuri morfologice sunt cantonate importante acumulări de ape subterane. Rocă de înmagazinare este alcătuită din pietrisuri-bolovanisuri cu nisip de grosimi variabile (2-10 m) iar la baza lor se găsește un strat de marnă cenușie, strat practice impermeabil, în stare compactă.

În ceea ce privește hidrodinamica apei subterane, acestea sunt caracterizate ca ape subterane cu nivel liber, alimentate direct din precipitații atmosferice locale, sau chiar din r. Mureș sau din afluenții săi.

În general în zonele de lunca majoră nivelul hidrostatic al apelor subterane se găsește la adâncimi cuprinse între 1-4 m iar în zonele de terase la adâncimi mai mari de aprox.8-10 m.

Profilul longitudinal a Văii Mureșului se remarcă printr-o schimbare descendentă a pantei la ieșirea din munți, puțin în aval de satul Bistra Mureșului.

Terasele fluviale ale Mureșului se regăsesc începând de la Deda spre aval și sunt asimetrice spre dreapta.

Din punct de vedere chimic apele subterane din zonă sunt ape dulci și nu prezintă concentrații agresive depășite ale STAS față de betoane și metale.

Datele privind inundabilitatea zonei și lucrările de apărare/regularizare existente pe cursurile de apă sunt cele din baza de date a ANAR-Adm. Bazinala de Apă Mureș.

Pentru zonele posibil a fi afectate de inundații, aici fiind incluse terenurile adiacente albiilor păraielor de pe teritoriul administrativ al comunei se impune luarea unor măsuri imediate pentru înlăturarea acestor fenomene negative, astfel:

- * efectuarea de măsurători topografice pentru delimitarea clară a zonelor afectate;
 - * întocmirea unor studii de specialitate privind posibilitățile de regularizare sau reconstrucție ecologică a albiilor acolo unde este posibil, cel puțin în perimetrul intravilan;
 - * punerea în practică, respectiv execuția acestor proiecte privind apărarea împotriva inundațiilor.
- Menționăm că se va solicita respectarea zonele de protecție ale cursurilor de apă și ale lucrărilor hidrotehnice, precum și a zonelor cu restricții în amplasarea construcțiilor așa cum sunt prevăzute în Legea Apelor 107/1996, articolele 40, articolul 49 și Anexă 2 a legii.

Apelor freatic:

prin P.U.G. se propune extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă, realizarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate, conform avizelor de gospodărire a apelor emise de Administrația Bazinală de Apă Mureș în vederea racordării tuturor gospodăriilor comunei.

Până la realizarea sistemelor centralizate de canalizare și a stației de epurare, în cazul instalațiilor interioare de alimentare cu apă în imobile, evacuarea apelor uzate se va face în bazine etanșe vidanjabile. Primăria comunei are obligația de a verifica existența acestor bazine vidanjabile etanșe, înainte de acordarea acceptului de branșare a gospodăriilor la rețeaua de apă potabilă centralizată.

La finalizarea lucrărilor de investiții, Primăria Comunei are obligația de a aplica legislația în vigoare privind constrângerea populației și a agenților economici de racordare la sistemul centralizat de alimentare cu apă și la rețeaua de canalizare, respectiv Legea nr. 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv:

- constrângerea utilizatorilor care au racord la rețeaua de apă potabilă, pentru racordarea la canalizare - dacă aceasta există în zonă

- refuzul emiterii avizelor de racordare la rețeaua de apă potabilă dacă racordarea nu se face concomitent și la canalizarea centralizată, în zonele în care aceasta există.

Disfuncționalități

În intravilan, cursurile de apă sunt expuse poluării sistematice în special cu ape uzate deversate clandestin, datorită lipsei rețelei de canalizare menajeră. Acest fenomen este agravat și de o serie de neajunsuri în funcționarea rețelei de canalizare.

OBLIGAȚII:

▪ este interzisă amplasarea de noi obiective sociale și/sau economice în zonele inundabile ale cursurilor de apă (Observație: zona dig – mal este zonă inundabilă). Pentru amplasarea unor obiective-indiferent de destinație, în aceste zone este obligatorie scoaterea de sub inundabilitate a zonei. Această măsură se va aplica doar cu acordul autorității de gospodărire a apelor, în condițiile legii, exprimat prin „Avizul de amplasament” (vezi Ordinul MMGA nr. 2/2006);

▪ de-a lungul cursurilor de apă naturale sunt instituite zone de protecție în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare .

În aceste zone nu este permisă amplasarea de obiective care ar putea împiedica accesul la albia minoră și de-a lungul acesteia.

▪ existența lucrărilor care induc și zone de protecție aferente în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare (Anexa 2). Este interzisă amplasarea oricăror obiective sociale și/sau economice în zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice de orice fel:

➢ zona de protecție de-a lungul digurilor de apărare împotriva inundațiilor: 4 m spre interiorul incintei, pentru asigurarea accesului utilajelor pentru întreținerea digului;

Amplasarea oricăror obiective sociale și/sau economice în zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice de orice fel, este interzisă.

În caz de modificare a destinației terenului și construcțiilor, precum și a tuturor prevederilor propuse prin Planul Urbanistic General, acesta se va supune procedurii legale de reglementare din punct de vedere a gospodăririi apelor.

La faza de proiectare studiu de fezabilitate, în documentația pentru fundamentarea avizului de gospodărire a apelor aferent fiecărui obiect de investiții, se vor avea în vedere următoarele:

- realizarea lucrărilor de investiții privind execuția rețelei de apă/canal, lucrări reglementate de Administrația Bazinală de Apă Mureș;
- extinderea rețelei de apă/canal pentru o acoperire de 100% a populației;
- eliminarea tuturor evacuărilor directe de ape menajere în cursuri de apă;
- canalizarea pluvială va trebui proiectată astfel încât să asigure colectarea eficientă a apei pluviale și descărcarea acesteia în emisarii din zonă. Se interzice cu desăvârșire deversarea canalizării menajere în canalizarea pluvială sau deversarea canalizării pluviale în canalizarea menajeră;
- definitivarea necesarului, respectiv a cerinței de apă potabilă și industrială, corespunzător capacității efective ale dotărilor și activităților desfășurate;
- corelarea strictă a capacităților de alimentare cu apă cu cele de canalizare/epurare a apelor uzate;
- analiza de detaliu a măsurilor de apărare împotriva inundațiilor și zonarea corespunzătoare a teritoriului;
- interzicerea amplasării de lucrări sau construcții, inclusiv cele de locuit, în albiile majore inundabile ale cursurilor de apă, sau numai pe baza avizului de amplasament eliberat de autoritățile de gospodărire a apelor, conform competențelor acordate;
- instituirea și respectarea zonelor de protecție sanitară din jurul obiectelor ce compun sistemul de alimentare de apă, în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare și H.G. nr. 930/2005;
- lucrările de traversare a cursurilor de apă (poduri, podețe, conducte etc.) se vor realiza numai cu asigurarea condițiilor de scurgere a apelor mari;

Se au în vedere și următoarele aspecte:

- Deoarece comuna se găsește în zona vulnerabilă la nutrienții proveniți din agricultură "Podișul Transilvaniei", este obligatorie aplicarea Codului de bune practici agricole și respectarea prevederilor din:

- Directiva 91/676/EEC a UE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole transpusă prin H.G. nr. 964/2000

- Directiva 91/271/EEC a UE privind epurarea apelor uzate urbane transpusă prin H.G. nr. 188/2002 și H.G. nr. 352/2005.

În asemenea zone vulnerabile este obligatorie aplicarea Codului de bune practici agricole.

- este obligatorie respectarea Directivei 80/68/EEC privind protecția apei subterane împotriva poluării cauzate de anumite substanțe periculoase transpusă prin H.G. nr. 351/2005 și H.G. nr. 783/2006.

Având în vedere cele de mai sus, autoritatea de gospodărire a apelor își rezervă dreptul ca la fazele ulterioare de promovare a proiectelor să impună, după caz, măsuri de siguranță/restricții pentru protejarea corpurilor de apă de suprafață/subterană precum și pentru atingerea și menținerea "stării bune" a apelor de suprafață/subterană : astfel la executarea fiecărui obiectiv de investiții din cele menționate în P.U.G., se va solicita, pe baza unei documentații tehnice de fundamentare întocmite conform Ordinului Ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 661/2006, avizul de gospodărire apelor.

2.9.2. Alimentare cu apă

Secțiunea a II-a – Apa
(EXTRAS PATN)
Comuna prezintă disfuncționalități în
alimentarea cu apă și canalizare

În localitățile Idecu de Jos și Idecu de Sus populația se alimentează cu apă din rețeaua existentă și în sistem individual, din puțuri de mică adâncime, situate în zone lenticulare. Pentru localitatea Deleni rețeaua este în curs de implementare.

Rețeaua de alimentare cu apă este ramificată pe principalele străzi.

2.9.3. Canalizarea menajeră

Comuna dispune la ora actuală de un sistem centralizat de canalizare menajeră pentru localitățile Idecu de Jos și Idecu de Sus realizată în proporție de 80%; Pentru satul Deleni acesta este în curs de implementare.

Soluțiile tehnice apărute în ultimii ani, fac posibilă ipoteza echipării individuale a fiecărei gospodării cu mijloace de obținere a apei, de epurare și canalizare, în condițiile respectării Normelor de protecția mediului

Ambele soluții sunt valabile, autoritatea comunală poate decide de la caz la caz evaluarea comparativă a costurilor inițiale investiționale și a celor de întreținere și a evidențierea oportunităților tehnice de aplicabilitate a uneia sau a altei variante.

Canalizarea pluvială

Scurgerea apelor provenite din precipitații se realizează gravitațional, printr-un sistem de șanțuri și rigole de-a lungul drumurilor, cu evacuare în emisarii locale.

2.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Localitățile sunt electrificate în totalitate exceptând catunul Bulei în curs de electrificare. În localitățile rurale din periurban rețeaua de medie tensiune este de tip aerian ca și posturile de transformare (20/0,4 KV).

Clădirile sunt alimentate de la posturi de transformare aeriene de zonă. De la aceste posturi sunt alimentate locuințele, unitățile de producție, dotările, serviciile existente. Puterea posturilor este în funcție de consumatori.

Distribuirea energiei electrice se realizează în toate satele comunei de către unitatea teritorială a S.C. F.D.F.E.E. Electrica Transilvania Sud S.A. - S.D.F.E.E. Târgu Mureș. Aceasta deține în gestionare linii electrice aeriene de 20-110 KV. În zona studiată S.D.F.E.E. Târgu Mureș mai are în exploatare și linii aeriene și subterane de 04-20KV respectiv Posturi de transformare de importanță locală. În PUG sunt figurate rețelele majore iar autoritatea locală pentru orice autorizație de construire sau documentație de urbanism va solicita avizul gestionarului de rețele conf. Legislației în vigoare.

Datorită gradului de uzură fizică și morală a echipamentelor primare și secundare se semnalizează disfuncționalități.

Societatea furnizoare de energie urmărește echilibrarea și asigurarea rezervelor de putere în diferite zone propuse pentru extindere funcțională, ținând cont că în general energia electrică este o energie curată, nepoluantă, furnizând un suport bun pentru dezvoltări intensive și extensive.

Dezvoltarea zonelor de locuit și cu alte funcțiuni complementare va atrage extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică. În funcție de necesități vor fi executate lucrări de mărire a capacității. Aceste documentații vor fi întocmite de proiectanți de specialitate. Se va urmări revizia și repararea rețelelor existente, redimensionarea posturilor de transformare pentru a satisface cererile crescânde ale populației.

În perioada 1970-1980 zona apropiată de mun. Reghin a cunoscut o dezvoltare ceea ce a dus la o creștere a consumului de energie electrică. Aceasta s-a datorat atât creșterii consumatorilor industriali cât și a diversificării consumului casnic. După 1990, datorită recesiunii economice generale consumul energetic industrial a avut o scădere accentuată după care a urmat o ușoară ușoară până la 75% din valoarea anului 1989.

2.9.5. Alimentarea cu gaze naturale

Rețeaua de distribuție a gazului metan exista pe întreg teritoriul comunei, dar prețurile deosebit de mari practicate face ca mulți posesori de instalații pe gaze naturale să renunțe la ele și să folosească lemnele pentru încălzire sau pentru prepararea hranei. Rețelele sunt amplasate pe străzile interioare ale localităților.

2.9.6. Alimentarea cu căldură

Tendința manifestată în ultimii ani constă în separarea consumatorilor de căldură în entități mici independente, dotate cu centrale proprii ce funcționează pe combustibil solid.

Dimensionarea s-a făcut în funcție de proprietăți, iar dotarea microcentralelor s-a făcut de regulă cu echipamente performante, de înalt randament, conducând în ansamblu la economii importante de energie în condițiile reducerii poluării.

2.9.7. Telefonie/internet/televiziune

Extinderea și modernizarea centralelor telefonice în ultimii ani, a condus la creșterea numărului de abonați în rețeaua de telefonie fixă. Oferta comercială în domeniul telecomunicațiilor este dominată de Compania Națională de Telefonie Fixă Rom-Telecom și de companiile de telefonie mobilă, cu acoperire națională Orange, Telecom.

În telecomunicații se remarcă un proces alert de modernizare datorită expansiunii tehnicii avansate în telefonia cu fir și a creșterii gradului de acoperire prin telefonia mobilă. Modernizarea acestui sector va continua și în viitor prin acțiunea de montare a cablurilor optice, prin extinderea rețelelor digitale și prin dezvoltarea telefoniei mobile și a comunicațiilor prin poșta electronică.

Pe teritoriul comunei se recepționează programele 1 și 2 ale Televiziunii Române, precum și programele televiziunilor particulare ANTENA 1 și PRO TV.

În ultima perioadă s-a dezvoltat rețeaua de televiziune prin cablu, care permite recepționarea a numeroase alte posturi de televiziune din România și din străinătate, dar un avânt puternic a luat televiziunea prin satelit oferită de firmele RDS, ROMTELECOM.

Piața serviciilor Internet este reprezentată în comună de Romtelecom - care furnizează mai multe tipuri de servicii internet (www.romtelecom.ro). Pe raza comunei funcționează servicii de Internet în bandă largă (ADSL).

2.9.8. Gospodărie comunală

Depozite de deșeuri:

Sistemul de gestionare a deșeurilor urbane și asimilabile este influențat de o serie de factori generali și specifici. Dintre aceștia cei mai importanți sunt: aria de acoperire cu servicii de salubritate, cantitatea și compoziția deșeurilor colectate care sunt în strictă dependență cu mărimea și caracterul localității, condițiile climatice și dezvoltarea economică.

Cea mai mare parte a deșeurilor stradale este colectată manual cu mijloace rudimentare. O problemă a salubrității străzilor este numărul insuficient de recipiente și coșuri de gunoi stradale

Serviciul de salubritate este concesionat cu o firmă specializată (SC CLEAN CARS SRL) și nu prevede în prezent colectarea selectivă a deșeurilor.

Deșeurilor animaliere sunt ridicate de către firma specializată (SC PROTAN SRL) cf. legislației în vigoare.

Se semnalează depozite necontrolate pe malul paraielor sau în alte zone de pe domeniul public sau privat.

Datorită modului de viață tradițional nu s-au semnalat efecte de poluare, totuși încep să devină o problemă deșeurile menajere nedegradabile.

Prin PUG se propune colectarea selectivă a deșeurilor menajere în puștele individuale și transportul la un depozit zonal, cf. Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor care va fi corelat cu Master Planul Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în județul Mureș.

Conform Planului Regional de Gestionare a Deșeurilor Regiunea 7 Centru, în județul Mureș sunt prevăzute două depozite conforme: un depozit existent la Sighisoara și un depozit zonal de deșeuri nepericuloase amplasat la Sanpaul, investiție nouă care se va realiza în cadrul proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Mureș, regelementat prin Acordul de Mediu nr. SB 14 din 17.12.2009, revizuit la 04.07.2011, emis de ARPM Sibiu.

Gospodăria comunală include probleme legate de asigurare a salubrității și întreținere a cimitirelor. Problema asigurării salubrității trebuie studiată la nivelul întregii comune, integrată într-un sistem de selectare diferențiată cu reciclare și depozitare zonală, modul în care se depozitează în prezent deșeurile menajere fiind parțial necorespunzător (depozite necontrolate pe malul râului sau în alte zone de pe domeniul public).

Asigurarea protecției și conservării mediului nu se poate realiza în afara existenței unui sistem ecologic de alimentare cu apă și canalizare (inclusiv tratarea apelor uzate) și în același timp un sistem de colectare și depozitare a deșeurilor menajere.

Colectarea separată a deșeurilor biodegradabile

În zonele rurale sau în zonele unde se mai cresc animale (găini, iepuri, porci, etc.) marea majoritate a deșeurilor biodegradabile sunt fie compostate individual, fie utilizate ca hrană pentru animale.

Colectarea deșeurilor voluminoase

În prezent nu există un sistem specializat de colectare a deșeurilor voluminoase. Dacă o gospodărie generează deșeuri voluminoase, acestea sunt doar puse lângă container (punct de pre-colectare) și rămân acolo timp de mai multe zile sau săptămâni până se colectează deșeurile voluminoase.

Colectarea deșeurilor periculoase menajere

În prezent, deșeurile periculoase generate în gospodării și mici firme nu sunt colectate separat. Deșeurile periculoase de la gospodării și mici firme, incluse în deșeurile municipale, reprezintă un risc pentru procesele biologice din cadrul oricărui proces de compostare sau tratare mecano-biologică, Anumite categorii de deșeuri periculoase cad sub incidența Schemelor de Responsabilitate a Producătorului, ca de exemplu bateriile și acumulatorii sau DEEE. Cu toate acestea, există un număr mare de deșeuri periculoase menajere care sunt în responsabilitatea administrațiilor publice.

Deseuri minerale inerte

Utilizarea deseuri minerale inerte ca materiale de umplură, pentru amenajarea terenurilor, este una dintre opțiunile cele mai utilizate în România.

Colectarea și eliminarea deșeurilor menajere

Conform prevederilor Ordinului Ministrului Sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației, se recomandă o zonă de protecție sanitară de minim 1000 m între amplasamentul vechilor depozite de deseuri și zonele protejate, zonă în care se interzice amplasarea oricăror obiective cu excepția celor destinate personalului de întreținere și exploatare. Suprafața de teren inclusă în zona de protecție sanitară poate fi exploatată agricol, cu excepția culturilor de plante utilizate în scop alimentar sau furajer.

Nu sunt amenajate pe teritoriul **UAT**, depozite de deșeuri industriale. În gospodăriile unde sunt crescute animale dejecțiile animale nu sunt gospodărite corespunzător, fiind stocate direct pe sol în apropierea surselor de apă. În general nu se respectă distanța de 10 m între amplasamentul adăpostului pentru animale, a platformei de gunoi și cea mai apropiată locuință sau sursă de apă.

Organizarea activității de dezapezire a localității se desfășoară pe baza unui plan stabilit prin serviciul de salubritate, prin districtul drumuri județene. Încărcarea zăpezii se face manual, lipsesc utilajele speciale pentru asemenea activități.

2.10 Probleme de mediu

2.10.1 Factorii naturali și mediului înconjurător

Mediul înconjurător este constituit din totalitatea factorilor naturali și a celor creați din activități umane, care în strânsă interacțiune, influențează echilibrul ecologic, determină condițiile de viață pentru om, de dezvoltare a societății.

Echilibrul ecologic reprezintă raportul stabilit creat în decursul vremii, între diferitele grupe de plante, animale și microorganisme, precum și interacțiunea acestora cu condițiile mediului, în care trăiesc.

Poluarea mediului înconjurător, constă în acele acțiuni care pot produce ruperea echilibrului ecologic, sau să dăuneze sănătății, liniștii și stării de confort a oamenilor ori să provoace pagube economiei naționale prin modificarea calității factorilor naturali sau creați prin activități umane.

2.10.2 Protecția apelor

În prezent pe teritoriul comunei nu există sector industrial care să utilizeze sau să evacueze direct sau indirect în sursele de apă substanțe cuprinse în Lista I și Lista II din H.G. nr. 351/2005.

Prin P.U.G. nu sunt prevăzute dezvoltări de sectoare industriale care să utilizeze sau să evacueze direct sau indirect în sursele de apă substanțe cuprinse în Lista I și Lista II din H.G. nr. 351/2005.

Sunt supuse protecției ca resurse pentru aprovizionarea populației și satisfacerea celorlalte nevoi ale economiei naționale, apele de suprafață și subterane, albiile, culețele și malurile apelor de suprafață, lucrările existente construite pe ape sau în legătură cu acestea.

Protecția apelor se asigură prin:

- * desfășurarea coordonată a acțiunilor necesare pentru conservarea, dezvoltarea și valorificarea optimă a resurselor de apă în baza planurilor de amenajare a bazinelor hidrografice, și a planului de amenajare a apelor din teritoriul țării.
- * folosirea rațională a apei, cu respectarea reglementărilor legale stabilite de organele de specialitate, evitarea risipei de apă în toate domeniile precum și creșterea gradului de reutilizare a apei.
- * realizarea și darea în funcțiune în termenele planificate, a lucrărilor, instalațiilor și dispozitivelor destinate prevenirii și combaterea poluării apelor, exploatarea la parametrii proiectați a acestora.
- * întreținerea și exploatarea potrivit prevederilor legale, a lucrărilor de captare, a albiilor și malurilor, a celor de prevenire și combatere a acțiunii distructive a apelor.

* apărarea apelor prin orice alte măsuri împotriva poluării, ca acestea, să poată fi folosite în scopurile necesare populației, a economiei.

Se interzice evacuarea, aruncarea sau injectarea în apele supuse protecției - a apelor uzate, deșeurilor, reziduurilor, sau produselor de orice fel, precum și desfășurarea activităților economico-sociale, ce pot modifica regimul de scurgere, sau calitatea apelor, sunt admise numai în condițiile stabilite de organele de specialitate, potrivit prevederilor legale.

2.10.3 Protecția subsolului

Principalele probleme de poluare, protecție și conservare a mediului sunt legate de absența parțială a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, precum și de existența și funcționarea unui sistem eficient de colectare și depozitare a deșeurilor menajere. (colectare selectivă, reciclare, depozitare arondată zonal).

Gospodăriile existente depozitează gunoaiile în curțile caselor de locuit, de unde periodic sunt transportate și depozitate în zonele stabilite, iar o parte se împrăștie de câmp sub formă de îngrășământ natural. Această metodă tradițională nu afectează în mod deosebit calitatea mediului, dar pe termen lung calitatea apelor subterane poate fi afectată.

Sunt în curs de realizare extinderi ale rețelelor de alimentare cu apă și de implementare a rețelor de canalizare.

2.10.4 Protecția solurilor

Modul de folosință al terenurilor corelat cu modul de acoperire al suprafețelor cu vegetație și cu tipul de sol pune în evidență predominanța terenurilor agricole, din fondul forestier, arboret, pășuni, fânețe. Având în vedere specificul economic al arealului nu există suprafețe de sol afectate semnificativ de activitățile antropice, doar soluri degradate ca urmare a unor fenomene naturale (eroziune, surpări, etc).

În comună există puține terenuri degradate ce necesită măsuri de combatere a fenomenului de eroziune. Majoritatea dealurilor au fost și parțial sunt amenajate pentru cultivarea pomilor fructiferi, există plantații și păduri ce stabilizează terenurile cu pante mai accentuate. Sunt necesare lucrări de întreținere și dezvoltare a acestora prin terasări și noi plantații

2.10.5 Protecția calității aerului

Dintre categoriile de surse de poluare a atmosferei specifice activităților umane din zonă (poluare industrială, poluare urbană datorită instalațiilor de încălzire, trafic rutier urban și de tranzit pe teritoriul comunei) doar cele specifice așezărilor umane (inst.de încălzire) și căilor de transport DC și DJ au relevanță. În teritoriul de studiu nu se prelevează probe în scopul monitorizării acestora.

2.10.6 Biodiversitatea și protecția naturii

Pe teritoriul comunei există arii protejate de interes național :

ROSCI 0368 Raul Mures între Deda-Reghin.

ROSCI 0019 –Calimani Gurghiu -136.657 ha și „Defileul Muresului Superior ROSPA 0030 –sunt localizate in apropiere,predominant pe teritoriul com.Deda.

Rezervația naturală Defileul Mureșului

Aria protejată înființată prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, fiind identificat la codul 2.639, suprafața delimitată în GIS, 7733 ha.

Rezervația naturală este integral cuprinsă în aria Parcului Natural Defileul Mureșului, respectiv în siturile Natura 2000 - ROSCI0019 Călimani - Gurghiu și ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior .

Statutul de rezervație naturală, în urma implementării Ordonanței de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări de Legea nr. 265/2006 (în vigoare din 09 iulie 2006) a devenit semnificativ mai important.

Parcul natural Defileul Mureșului Superior

Aria protejată a fost înființată prin H.G. 1143 din 2007 privind instituirea de noi arii protejate. Parcul Natural Defileul Mureșului are suprafața de 9156 ha, și se află în raza administrativă a comunelor Deda, Răstolița, Lunca Bradului, Stânceni din județul Mureș.

Lipsa administrației proprii, respectiv a regulamentului parcului au generat dificultăți în managementul cadrului natural aferent.

Sit-ul NATURA 2000 - ROSCI0019 Călimani - Gurghiu

Suprafața: 136.657 ha

Procentul de acoperire pe localități în județul Mureș: Chiheru de Jos (67%), Deda (38%), Eremitu (19%), Gurghiu (15%), Hodac (1%), Ibănești (71%), Lunca Bradului (99%), Răstolița (99%), Rușii-Munți (<1%), Sovata (68%), Stânceni (94%), Vătava (25%).

Situl Natura 2000 Călimani-Gurghiu (SCI)cuprinde mai multe categorii de arii protejate de interes național și de interes comunitar suprapuse: aria de importanță avifaunistică Defileul Mureșului

(SPA), Parcul național Călimani, Parcul natural Defileul Mureșului Superior și 4 arii naturale protejate categoria IV I.U.C.N.

Procentul habitatelor de interes european în cadrul sitului Natura 2000 depășește 90%. Conform Manualul habitatelor sunt 19 habitate, din care 5 de importanță deosebită (Directiva Habitare). Au fost identificate 18 specii de păsări, 9 specii de mamifere, 3 specii de reptile, 6 specii de pești (inclusiv Hucho hucho), 8 specii de nevertebrate și 8 specii de plante sunt de interes comunitar, Directiva Habitare.

Sit-ul NATURA 2000 - ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior

Suprafața: 9 514.0 ha, se suprapune cu limitele Parcului natural Defileul Mureșului

Procentul de acoperire pe localități în județul Mureș: Deda (3%), Lunca Bradului (12%), Răstolița (14%), Stânceni (14%).

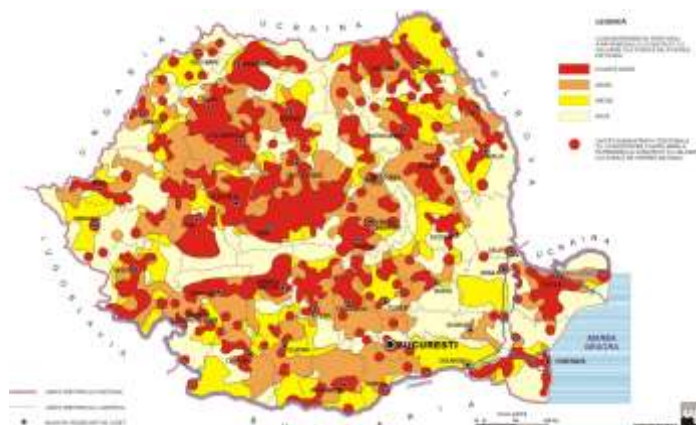
2.10.7 Monumente si ansambluri istorice

În comuna există un singur obiect care a fost inclus pe Lista aprobată de către Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice - 574 MS-II-m-B-15703 Casă -sat IDECIU DE JOS sec. XIX; Str. Principală 187

Pana la identificarea topografica a eventualelor situri arheologice si a includerii lor Planul Urbanistic General prin Regulamentul aferent prevede obligativitatea obtinerii avizului de specialitate pentru descarcarea de sarcina arheologica pentru obiectivele ce solicita autorizatie de constructie in zonele aferente teritoriului intravilan in care sunt semnalate posibile situri arheologice.

Descoperirile arheologice facute in timp pe teritoriul comunei nu au precizari topografice; in acest sens interventiile in zonele neconstruite presupun o prealabila descarcare de sarcina arheologica conf.avizelor de specialitate.

Monumente, ansambluri si situri istorice

Secțiunea a III-a – Zone Protejate (EXTRAS PATN)

In comună nu sunt situri arheologice semnificative

Conform Legii nr. 451/2002 pentru ratificarea Convenției Europene a Peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000, "Peisajul desemnează o parte de teritoriu percepută ca atare de către populație, al cărui caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani".

"Protecția peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea sa patrimonială derivată din configurația naturală și/sau de intervenție umană".

Zone de protecție ale monumentelor istorice. Definire.

Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție prin care se asigură conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural

Zona de protecție, constituită ca un teren format din parcele cadastrale situate în jurul monumentului, asigură perceperea nealterată a acestuia. În zona de protecție se instituie servitutile de utilitate publică și reglementările de construire pentru:

- păstrarea și ameliorarea cadrului natural al monumentului prin înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți de orice natură;
- păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural-urbanistic al monumentului prin aprobarea și supravegherea construirii;
- păstrarea și valorificarea potențialului arheologic.

Delimitarea zonelor construite protejate

In cazul zonei construite protejate instituite în jurul unui monument istoric, aceasta cuprinde monumentul, ansamblul sau situl clasate, împreună cu zona de protecție aferentă.

Stabilirea suprafețelor acestor tipuri de zone are în vedere, în ordine:

- stabilirea bunurilor de patrimoniu;
- delimitarea zonelor de protecție ale bunurilor clasate;
- delimitarea zonei protejate generate de bunurile clasate ca învăluitoare a tuturor zonelor de protecție ale bunurilor de patrimoniu clasate.

În cazul zonelor construite protejate instituite pentru protejarea patrimoniului construit, acestea reprezintă suma valorilor grupate care necesită protecție.

Delimitarea zonelor construite protejate se face pe limite existente de parcele și se recunoaște în documentația scrisă și desenată, fie prin menționarea numerelor poștale sau cadastrale, fie prin menționarea numelor proprietarilor, fie după alte elemente reperabile pe teren (ex. maluri de ape, linii electrice etc.)

2.10.8. Spații verzi

Componenta a dezvoltării durabile a localităților, necesitatea asigurării spațiilor verzi în intravilanul proiectat este prevăzută de Legea 24/2007 și Legea 313/2009 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane și se referă la asigurarea calitatii factorilor de mediu și a stării de sănătate a populației.

Disfuncționalități

Disfuncționalitățile principale sunt cauzate de condițiile naturale de amplasare a localităților, de relieful existent, cât și a lipsei momentane a echipării edilitare care să funcționeze la parametri optimi.

(Principalele probleme de poluare, protecție și conservare a mediului sunt legate de absența momentană a funcționării rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, precum și de existența și funcționarea unui sistem eficient de colectare și depozitare a deșeurilor menajere-colectare selectivă, reciclare, depozitare arondată zonal).

Sistemul echipării edilitare în diferite zone, a alimentării cu apă și a canalizării menajere centralizate este o cerință permanentă din partea populației.

Alte disfuncționalități:

- drumuri neamenajate

(În afara drumurilor principale, care coincid cu drumul DJ 154A și DC 3, străzile locale sunt neamenajate, cu profil transversal insuficient definit: trotuare, rigole, acostamente, marcaje, cu îmbrăcăminte necorespunzătoare, cu intersecții neamenajate cu drumul județean, refugii și parcaje lipsă)

- intersecții neamenajate cu drumul județean, refugii și parcaje lipsă;
- DJ 154A și calea ferată cu gabarit normal străbat perimetrele intravilane ale localităților. Comunei, cauzând anumite discontinuități în funcțiunile localităților.
- trasee meandrate și neamenajate ale pâraurilor ce traversează sau mărginesc toate localitățile comunei
- îmbătrânirea fondului de locuit în anumite zone;
- lipsa tuturor dotărilor și serviciilor necesare unei conviețuirii durabile, calitatea acestora;
- insuficienta punerea în valoare a dotărilor vechi cu arhitectură specifică;
- insuficienta spațiilor de agrement, turism, sport, a traseelor pietonale de promenadă.

Priorități:

În zonele cu terenuri libere în intravilan trebuie elaborate planuri urbanistice zonale sau de detaliu cu propuneri de lotizări pentru construcții individuale indicând amplasamentele optime pentru dotări de învățământ, sanitare, politico-administrative sau culturale. Toate acestea se vor realiza cu respectarea drepturilor de proprietate, prevăzându-se și modalitățile de gestionare a terenului.

Îmbunătățirea condițiilor relativ limitate de ocupare a terenului în zonele din extremitatea intravilanului construit prin extinderea căilor de acces;

Introducerea în regulamentul de construire de prevederi care să contribuie la îmbunătățirea zonificării funcționale;

Remedierea prin lucrări hidrotehnice, hidroameliorative și antierozionale a zonelor afectate ale cadrului natural.

2.11. Necesități și opțiuni ale populației

Administrația publică locală dorește prin prevederile PUG, crearea unei strategii care să asigure cadrul pentru dezvoltare durabilă a localității, strategie cu etape posibil de stabilit în funcție de oportunitățile financiare ce se vor ivi în perioada următoare.

Opțiunea principală este aceea de dezvoltare durabilă a localităților, de asigurare a condițiilor de viață, a unui balans optim între resurse și posibilități de dezvoltare, tradus în locuri de muncă și o bună calitate a serviciilor.

Dorințele populației vizează în primul rând soluționarea disfuncționalităților constatate și sunt orientate către următoarele direcții:

- menținerea, întreținerea și completarea fondului construit existent;
- extinderea intravilanului și reglementarea zonelor sale în vederea asigurării cadrului legal pentru realizarea de construcții noi
- utilizarea cât mai eficientă a terenului disponibil în condițiile respectării dreptului de proprietate;
- valorificarea la un nivel mai ridicat a resurselor naturale existente, protejarea cadrului natural;
- amenajarea și executarea lucrărilor ce previn riscurile naturale;
- o necesitate imediată pentru promovarea unei locuiri durabile este îmbunătățirea infrastructurii, a lucrărilor tehnico-edilitare în principal asigurarea cu alimentare cu apă și canalizare a întregii comune.
- îmbunătățirea ca număr și calitate a serviciilor, realizarea de locuri de muncă pentru stabilizarea populației prin IMM-uri, SRL-uri sau alte asocieri și forme posibile în condițiile legii, gospodărirea ecologică a deșeurilor reprezintă de asemenea necesități și opțiuni ale populației.

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ (STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ A LOCALITĂȚILOR)

Strategia de dezvoltare spațială a localităților comunei, reflectată în propunerile de organizare urbanistică, urmărește ilustrarea unui grup de măsuri coerente îndreptate spre :

- protecția mediului, a peisajului natural, a factorilor culturali;
- refacerea/construcția infrastructurii adiacente, strict necesare unor viitoare activități industrial-agricole în regiune;
- crearea și susținerea unor firme mici și mijlocii, care să angajeze o parte a locuitorilor;
- contribuția la finanțarea micilor afaceri, prin resurse locale sau atrase (ex. prin credite rurale) ;
- păstrarea și consolidarea ocupațiilor agricole, tradiționale;
- îndreptarea spre activități de turism;
- sprijinirea tinerilor care urmează diferite forme de învățământ;
- favorizarea accesului la informație;
- participarea la dezvoltarea generală a comunității, pe fondul „unității prin diversitate”.

3.1. Studii de fundamentare

La reactualizarea planului urbanistic general s-au folosit studiile de fundamentare pentru problemele generate de riscuri naturale (Studiul privind stabilitatea terenului-risc de alunecare de teren-întocmit prin grijă Consiliului Județean Mureș și Studiile privind inundabilitatea -efectuate de Ministerul Mediului și al Apelor Române. Nu au fost folosite studii de fundamentare special elaborate pentru această etapă, din simplu motiv că organele locale nu au dispus de mijloacele materiale pentru întocmirea acestor studii. Astfel s-au folosit studiile urbanistice existente, datele obținute de la Direcția Județeană de Statistică și pe teren de la unitățile existente și de la administrația locală. S-a utilizat reambularea topografică avizată de Oficiul Național de Cadastru și Publicitate imobiliară, studiul pedologic (întocmit de OSPA Mureș), Studiul Topo (întocmit de SC CARTOSERVTOP SRL, raportul de mediu, documentația de gospodărirea apelor (întocmită de SC RAPID PROIECT SRL).

Fundamentarea unei previziuni a gradului de dezvoltare rurală în prezent este dificil de făcut ca în studiile anterioare pe baza metodelor de anticipare clasică a evoluției demografice.

În conjunctura actuală a evoluției societății românești, dominată de cicluri de dezvoltare și de stagnare sau recesiune și de fenomene dificil de anticipat se impun studii complexe în ideea unui management al dezvoltării globale (cu componente economice, demografice, tradiționale etc.).

Situarea comunei adiacent zonei culoarului Mureșului favorizează condițiile de dezvoltare, poziționand-o într-o arie de drenaj și schimb a geocomponentilor materiali și informaționali (apă, populație, fluxuri de informații și transport). Disponibilitatea în sectorul median al județului pe direcția nord-est/sud-vest, comuna are potențial pentru integrarea în programe de dezvoltare ce depășesc aria strict locală.

Aceasta reprezintă o limită activă de convergență și transfer între zone având potențial diversificat de dezvoltare și un remarcabil rol de susținere și amplificare a efectului de centralitate.

3.2. Evoluție posibilă, priorități

Având o amplasare geografică favorabilă, fiind așezată în apropierea mun.Reghin cu perspective bune de dezvoltare pe o arteră de circulație județeană importantă, cu o populație stabilă în decursul ultimelor decenii, comuna are șanse de a se dezvolta durabil .

Existența în interiorul intravilanului propus a unor terenuri pentru extinderea zonei de locuit , a dotărilor, valorificarea la un nivel mai ridicat al terenurilor, va duce la crearea unor condiții mai bune de locuire , la ridicarea nivelului de dotare a localităților.

Dezvoltarea sectorului primar și terțiar va conduce la creșterea numărului de locuri de muncă.

Aceste acțiuni trebuie să fie coordonate și corelate prin grija primăriei, consiliul local stabilind prioritățile și anvergura lucrărilor, în colaborare cu comunele vecine.

Fiind așezată într-o zonă submontană și montană frecventată de turiști, strategia de dezvoltare include dotările specifice turismului, turismului de recreere, turismului sportiv. Legat de aceasta trebuie dezvoltate dotările de alimentație publică, transporturile, cazarea turiștilor prin extinderea agroturismului.

Clima favorabilă, existența a peste cincizeci de trasee turistice, vecinătatea ariilor naturale protejate pot contribui la dezvoltarea activităților turistice din zonă. Aceste activități pot fi extinse pe toată durata anului, autorizând turiști din toate categoriile de vârstă. Aceste programe și dezvoltări vor aduce investiții în zonă și vor crea noi locuri de muncă, vor ajuta desfacerea mărfurilor și produselor locale, vor contribui la schimburi de marfă, produse dintre sat și zonele mai îndepărtate, în special din zona urbană din partea centrală a județului Mureș - Reghin și Târgu Mureș.

Tradițiile locale, obiceiurile și portul popular sunt elemente de atragere a turiștilor reprezentând un element specific zonei, care trebuie scoase din evidență, ele reprezentând un tipar unic al fuziunii dintre construit și existența localnicilor - modul lor de viață.

Resursele locale, plantele medicinale din flora spontană, fructele de pădure, ciupercile comestibile, melcii, valorificarea fructelor și sucurilor naturale, valorificarea superioară a lemnului, conservarea izvoarelor de apă potabilă, floricultura, legumicultura, reprezintă tot atâta domenii exploatabile

Teritoriul comunei cuprinde terenuri agricole suficient de mari pentru a putea asigura o dezvoltare durabilă a comunei. Prin realizarea unor investiții în infrastructură și dotări edilitare se vor putea crea condiții de atragere a unor investitori în domeniul industriei de prelucrare a produselor agricole a industriei prelucătoare de resurse disponibile (lemn, piatră, etc) și a serviciilor.

Realizarea alimentării cu apă potabilă, cât și realizarea unor sisteme locale de evacuare a apelor uzate, vor asigura condiții favorabile dezvoltării. Pentru realizarea lor primăria comunei va trebui să aloce fonduri importante din bugetul local și din alte surse extrabugetare.

De asemenea trebuie dezvoltate în prima etapă serviciile, comerțul și alimentația publică. Dezvoltarea creșterii animalelor, a unor întreprinderi mici de prelucrare a produselor locale ,a diferitelor servicii va putea ocupa forța de muncă existentă.

Aceste acțiuni trebuie să fie coordonate și corelate prin grija primăriei, a consiliului local, stabilind prioritățile și anvergura lucrărilor, colaborarea cu satele și comunele învecinate.

Proiectul de dezvoltare rurală globală, trebuie să evidențieze factorii capabili să stimuleze creșterea potențialului economic (implementare de noi tehnologii de producție industrială sau agricolă), să stimuleze creșterea potențialului economic (re tehnologizare), refacerea efectivelor de animale, sisteme viabile de consultanță agricolă, accesul la rezultatele cercetării științifice, posibilități de instruire, etc.

Strategia locală de dezvoltare include numeroase componente de la metode general-financiare cum ar fi fondurile cu destinații speciale sau subvențiile până la mijloace specializate pe domenii de activitate, terenuri echipate ce favorizează implementarea unităților de producție industrială sau servicii, stimularea apariției diferitelor forme de exploatații agricole - ferme familiale - de subzistență, microferme - mixte, specializate, ferme asociative , agricultura și turism ecologic ,etc.

În același context al dezvoltării globale a ruralului se pot înființa sau reînființa unele game de ocupații neagricole ramuri ale industriei mici bazate pe resurse locale, ale cooperăției comerțului sătesc, ale agroturismului rural, sau renașterea unor meserii abandonate (rotari, fierari, tâmplari, dulgheri, artizani, olari, țesători, cărămidari, impletitori de nuiete, rafie, pănuși, stuf etc.).

Prioritar, pe termen scurt este stabilirea intravilanului pentru toate localitățile, pentru a crea cadrul legal de dezvoltare urbanistică și asigurarea cu utilități. Acestea din urmă sunt investiții de utilitate publică ce pot fi asigurate de la buget, pe baza unor documentații ce se vor aviza și aproba conform legilor în vigoare.

Priorități pe termen lung, în corelare cu investițiile județene sau naționale promovate de stat sunt:

- depozitul de gunoi zonal-în curs de pregătire prin asociere cu celelalte localități din județ,
- obiective cu caracter turistic pentru a pune în valoare cadrul natural atât de generos, la care o contribuție prețioasă o pot aduce bisericile, monumentele istorice, prin promovarea turismului religios.

Poziția actuală este favorabilă dezvoltării unor relații mai strânse cu comunele și orașele din apropiere, fiind necesare schimburi comerciale bazate pe libera inițiativă, în condiții de piață.

Modernizarea drumurilor de toate categoriile este o condiție necesară pentru un transport civilizat, în siguranță și pentru a apropia distanțele dintre localități.

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Studiile teritoriale care preced reactualizarea PUG (PTAJ) fundamentează principiile dezvoltării sinergice rezervând diferitelor teritorii din spațiul județului, roluri mai mult sau mai puțin specializate în dezvoltarea globală a zonei.

Prin poziție și istoric al dezvoltării comuna a fost un partener activ al întregii zone pentru dezvoltarea funcțiilor economice complementare (mica industrie, agricultura, de aprovizionare a zonei orășenești), rezerva de spațiu pentru noul concept de dezvoltare a locuirii de tip individual și al locuirii sezoniere-case de vacanță.

Prin modernizarea drumului național DN15 (E578), care este principala legătură cu teritoriile învecinate, s-a îmbunătățit considerabil dezvoltarea integrată a comunei cu teritoriile conexe apropiate sau mai îndepărtate.

Pentru optimizarea legăturilor rutiere și asigurarea unui suport pentru dezvoltarea localităților comunei este necesară reabilitarea suprafețelor carosabile ale străzilor din perimetrele intravilane stabilite cât și a drumurilor comunale și județene.

De asemenea este necesară asigurarea tuturor cerințelor legate de drumuri și anume, spații de parcare, șanturi de colectarea a apelor meteorice curățate, intersecții amenajate conform normelor.

Prin asigurarea acestor cerințe se vor îmbunătăți legăturile cu municipiul Tg-Mureș și Reghin și se va asigura un cadru propice dezvoltării localităților comunei. (cel de atragere a forței de lucru din teritoriul înconjurător și de aprovizionare cu produse agricole a centrelor urbane din județul Mureș).

Autostrada Brașov - Târgu Mureș - Turda - Cluj Napoca care va trece pe un traseu în apropiere de Târgu Mureș, la est, dincolo de comuna Ungheni, dobândirea statutului de aeroport internațional al aeroportului din Tg.Mureș și aprobarea prin Hotărâre de guvern a zonei libere, coroborate cu aderarea județului la programul european intitulat "REGIUNI EUROPENE ALE VIITORULUI" prin care județul face parte din **REGIUNEA DE DEZVOLTARE CENTRU (nr. 7)**, alături de alte cinci județe: Brașov, Alba, Sibiu, Harghita, Covasna (din care numai Sibiu mai are aeroport internațional) ar putea crea noi perspective de dezvoltare economică pentru județul Mureș și implicit ale localităților comunei.

Existența căii ferate reprezintă o posibilitate încă insuficient exploatată la valoarea ei. Introducerea în circulație a unor trenuri performante, cu mare viteză, care fac legături cu marile orașe București, Brașov, Cluj, Târgu Mureș, pot aduce turiști într-un interval scurt pentru un turism de recreere, în special de sfârșit de săptămână. Astfel zona poate fi inclusă în circuitul turistic național, aceasta beneficiind de toate avantajele oferite de activitatea turistică.

Un alt gen de relații este cel de atragere a forței de lucru din teritoriul înconjurător și de aprovizionare cu produse agricole a centrelor urbane din județul Mureș.

Conform PATJ Mureș vol.XII **DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE** prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport sunt următoarele:

A. Rețeaua de căi rutiere

1. Autostrăzi:

- 1.13. Turda-Târgu Mureș-Sighișoara-Făgăraș;
- 1.16. Târgu Mureș-Piatra-Neamț-Roman-Târgu Frumos-Iași-Sculeni*);

2. Drumuri expres sau cu 4 benzi:

- 2.14. Moisei-Năsăud-Bistrița-Reghin-Târgu Mureș;
- 2.16. Reghin-Miercurea-Ciuc-Târgu Secuiesc;
- 2.21. Sibiu-Mediaș-Sighișoara-Odorheiu Secuiesc-Miercurea-Ciuc;

B. Rețeaua de căi feroviare

3. Linii de cale ferată de interes local, pe trasee noi:

- 3.05. Târgu Mureș-Sighișoara;

C. Rețeaua de căi navigabile interioare și porturi

1. Căi navigabile la care se vor executa lucrări de amenajare:

- 1.16. Râul Mureș de la frontieră până la Alba Iulia;

D. Rețeaua de aeroporturi

1. Aeroporturi existente la care se vor executa lucrări de modernizare:

- 1.13. Aeroportul Târgu Mureș;

3.4 Dezvoltarea activităților economice

Relansarea economică a localităților comunei trebuie să plece de la o valorificare a resurselor solului și subsolului, a capacităților existente și forței de muncă din teritoriu.

Având în vedere proprietatea în exclusivitate particulară asupra terenurilor cu o agricultură și cu o zootehnie care au o producție destul de însemnată, proprietarii acestora ar trebui să înființeze mici unități de producție, nepoluante, care să prelucraze produsele primare obținute și care să poată fi amplasate în apropierea zonei de locuit, sau chiar pe lotul particular.

Industria de exploatare și prelucrarea lemnului trebuie dezvoltată în continuare prin înființarea unor ateliere de tâmplărie de mobilă, de subansambluri cu grad ridicat de prelucrare, care să fabrice produse finite de competență și complexitate mare, având și beneficii mai mari, o piață de desfacere mult mai avantajoasă.

Din punct de vedere al activității economice, potențialul existent permite continuarea dezvoltării producției agricole agricole (cu posibilitatea înființării de culturi bio sau ecologice), creșterea animalelor, valorificarea produselor și a derivatelor, fie în formă individuală fie în asociații. Ar trebui dezvoltate activitățile de prelucrare ale produselor agricole și de origine animală, pentru a mări potențialul economic al localității.

Este de dorit înființarea de mici întreprinderi de prelucrare a masei lemnoase existente și în acest fel de creștere a veniturilor la nivel de comună și a diferitelor localități componente.

De asemenea dezvoltarea serviciilor, a dotărilor sociale, a agroturismului, pot prezenta o alternativă pentru populația comunei.

Dezvoltarea turismului, a rețelei de dotări legată de aceasta, vor aduce investiții, oferta locurilor de muncă va crește. Problema turismului trebuie corelată cu localitățile pe traseul drumului național, între Reghin și Toplița și existența în apropiere a zonelor de protecție naturală și ecologică, precum și legată de dezvoltarea turismului în întreg arealul văii Mureșului.

Atragerea unor investitori străini pentru realizarea unor întreprinderi mixte pot crea noi locuri de muncă în localitățile comunei.

3.5. Evoluția populației

Având în vedere evoluția de până acum, chiar în condițiile perioadei de tranziție, putem aprecia că populația poate fi menținută evitându-se astfel fenomenul de depopulare.

Îmbunătățirea condițiilor de locuit, ridicarea veniturilor populației, realizarea infrastructurii necesare, a lucrărilor de echipare tehnico-edilitară vor ajuta stabilizarea populației, a forței de muncă. Astfel extinderea intravilanului localităților, creșterea zonelor de locuit, poate atrage o parte din cei disponibilizați din industriile orașului învecinat.

O prognoză favorabilă ar fi stabilizarea numărului de locuitori prin inversarea sensului sporului migrator și stabilizarea populației tinere și de vârstă medie în localitate, fenomen posibil de imaginat în prezent.

Ultimul plan de amenajare a teritoriului județului Mureș ce conține și elemente de estimare a populației de perspectivă arată menținerea populației în parametrii actuali, sau în variantă o creștere moderată.

Calculul populației de perspectivă se poate realiza prin varianta biologică și cea tendențială.

În cazul actual nici una dintre metode nu s-a folosit datorită condițiilor existente și particularităților generate de starea de tranziție în viața socială.

La metoda biologică baza creșterii ar trebui să fie rata sporului natural care de abia în ultimul an a manifestat o ușoară tendință de revenire la valori pozitive.

La metoda tendențială baza calculului este populația ocupată - care momentan stagnează.

O prognoză favorabilă ar fi stabilizarea numărului de locuitori prin inversarea sensului sporului migrator și stabilizarea populației tinere și de vârstă medie în localitate, fenomen posibil de imaginat în prezent.

3.6 Organizarea circulației

Optimizarea relațiilor în teritoriu

Este foarte importantă extinderea și îmbunătățirea legăturilor dintre localitățile comunei și dintre teritoriile învecinate.

Pentru optimizarea legăturilor rutiere și asigurarea unui suport pentru dezvoltarea localităților comunei este necesară reabilitarea suprafețelor carosabile ale strazilor din perimetrele intravilane stabilite cât și a drumurilor comunale și județene.

De asemenea este necesară asigurarea tuturor cerințelor legate de drumuri și anume, spații de parcare, șanturi de colectarea a apelor meteorice curățate, intersecții amenajate conform normelor.

Prin asigurarea acestor cerințe se vor îmbunătăți legăturile cu municipiile Tg-Mureș, Reghin și orașul Toplița și se va asigura un cadru propice dezvoltării localităților comunei.

Organizarea circulației

Organizarea circulației

3.6.1. Organizarea circulației rutiere

Organizarea circulației rutiere, a mobilității, a transportului de marfă și persoane vor constitui baza dezvoltării zonei, localitățile comunei fiind amplasate în apropierea unei artere principale: DN15 (E578). Este foarte importantă extinderea și îmbunătățirea legăturilor dintre localitățile comunei și dintre teritoriile învecinate.

Va fi foarte importantă modernizarea și amenajarea străzilor din sate, amenajarea de trotuare, asigurarea locurilor de parcare, mai ales în ipoteza creșterii numărului de turiști care vor vizita zona. Extinderea zonei de locuit oferă condiții pentru amplasarea unor noi loturi pe case individuale. Din acest punct de vedere sunt necesare:

- * extinderea și îmbunătățirea legăturilor transportului local, a transportului în comun către municipiile Tg-Mureș și Reghin;
- * continuarea modernizării drumurilor comunale;

3.6.2 Organizarea circulației feroviare

* Călea ferată existentă, magistrala Baia Mare-București, este alt element, generator de dezvoltare. Pe aceasta pot fi transportați în zonă turiștii, o cantitate însemnată de marfă, etc. Tot pe aceasta se vor putea distribui produsele unităților economice, masa lemnoasă exploatată și prelucrată din zonă.

3.6.3. Organizarea transportului în comun

Organizarea circulației rutiere, a mobilității, a legăturilor comerciale și a transportului de marfă și persoane vor constitui baza dezvoltării zonei comunei. Extinderea zonei de locuit oferă condiții pentru amplasarea unor noi loturi pe case individuale. Din acest punct de vedere sunt necesare:

- * extinderea și îmbunătățirea legăturilor transportului local, a transportului în comun către Tg-Mureș, Reghin și Toplița;
- * amenajarea străzilor din satele comunei, asphaltarea sau împietruirea lor, amenajarea unor trotuare și șanțuri la marginea lor pentru a rezolva problema apelor pluviale, legarea lor la pâraurile existente în fiecare localitate;
- * amenajarea de spații pentru parcare a autovehiculelor;

3.6.4. Organizarea circulației pietonale

În localitățile comunei reabilitarea străzilor va urmări refacerea trotuarelor după proiecte ce conțin și facilități destinate persoanelor cu dizabilități, rețeaua pietonală urmărind traseele carosabile dar beneficiind și de alte trasee ("în pieptene") care să lege diferite zone prin spații exclusiv pietonale.

3.7. Intravilan propus, zonificare funcțională. Bilanț teritorial

Stabilirea perimetrelor de intravilan are la bază tema autorității locale, susținută de necesitatea tinerii sub control reglementar a terenurilor cu potențial urbanistic în scopul dezvoltării coerente.

Destinația principală a diverselor zone ale teritoriului intravilanului s-a stabilit prin împărțirea în unități teritoriale de referință (UTR) delimitate de străzi existente sau parcele cadastrale - acestea cuprinzând zone cu aceleași caracteristici urbanistice.

De asemenea delimitarea UTR-urilor coincide pe cât posibil cu perimetrele pentru care se vor elabora planuri urbanistice zonale sau de detaliu.

Zonele funcționale stabilite, dezvoltă activitatea dominantă a fiecărei zone a teritoriului, rezultând astfel o împărțire ce reia principalele categorii de zone descrise în analiza situației existente.

În propunerea făcută s-a reconsiderat limita intravilanului incluzându-se în aceste toate suprafețele ocupate de construcții, precum și suprafețele ce prezintă un cert potențial de dezvoltare (căi de acces, trasee și rețele etc.), în ideea preliminară a zonelor ocupabile de construcții noi pe o perioadă viitoare determinată în timp.

Dezvoltarea fondului locuibil este în strânsă relație cu numărul și posibilitățile materiale ale populației și cu funcțiunea tradițională dezvoltată în timp de locații pentru locuințe de vacanță ale populației urbane.

Se estimează dezvoltarea fondului locuibil atât prin reabilitarea celui existent cât și prin construirea de case noi.

Funcțiunile de bază ale localităților vor fi în continuare de locuire, în diferitele variante de densitate cu dotările complementare aferente, producția agricolă, industrială/depozitare și prelucrare a produselor proprii, servicii.

La stabilirea perimetrelor de intravilan propuse s-au consultat organele locale, luându-se în considerare, opțiunile populației și nevoile stringente pentru fiecare localitate în parte.

Având în vedere posibilitățile de dezvoltare, cerințele populației și a autorităților locale, intravilanul localității, a centrului de comună a fost extins. Creșterea esențială se înregistrează la zona de locuințe și funcțiuni complementare. Celelalte localități asemenea se vor dezvolta, va crește intravilanul fiecărei localități în scopul cuprinderii terenurilor deja construite ce necesită monitorizare

prin reglementări precum și a terenurilor de rezervă pentru funcțiuni viitoare potrivit tendințelor manifestate până în prezent.

Noile zone vor fi amenajate în funcție de trama stradală și posibilitățile de echipare pe baza unor documentații urbanistice cf. legislației în vigoare, pentru a ocupa cât mai economic și rațional terenul. Se propune menținerea zonificării existente, completarea ei cu noi zone, echiparea lor cu lucrări tehnico-edilitare. Se propune extinderea dotărilor, creșterea lor mai ales calitativă, înființarea unor servicii, funcțiuni complementare zonei de locuit.

Justificarea suprafețelor propuse a fi introduse în intravilan

- Unul dintre argumentele justificative în favoarea introducerii de terenuri suplimentare în intravilan pentru localitățile comunei îl reprezintă numărul populației stabile- cca 2100 locuitori -precum și relativă constantă a dinamicii acesteia cu creșteri ne semnificative în ultimii 20 de ani (2005 loc. în 2002 și 2109 loc. la recensământul din 2011);

Astfel comună cuprinde după dimensiunea sate mijlocii și mici (cu populație cuprinsă între 100-1000 locuitori) loc. Ideciu de Jos (1006 loc.), Deleni (276 locuitori) Ideciu de Sus (827 locuitori).

Din punct de vedere al structurii vetrei ca expresie cantitativă a gradului de concentrare al gospodăriilor în vatră, satele comunei prezintă o structură predominant liniară sau adunată, conformată după tradiția de construire a populației săsești putem vorbi în același timp de o textură (modalitate de dispunere a rețelei stradale) geometrizată.

Aceste caracteristici coroborate, constituie argumente pentru justificarea unor perimetre intravilane relativ compacte care să asigure pe lângă corelarea perimetrelor cu dezvoltarea derulată în ultimii 15 ani (2001-2016) în același timp și premiza dezvoltării teritoriale pentru următorii 10 ani.

În favoarea justificării perimetrelor propuse a fi introduse în intravilan pot fi adăugate și alte argumente, astfel:

- Din punct de vedere al activităților economice comună se înscrie în rândul comunelor cu funcțiuni mixte (agrar-industriale cf. PATJ Mureș), clasificare care o situează între arealele cu potențial semnificativ de dezvoltare fiind situată în culoarul vectorial al văii r. Mureș;

- Amplasarea comunei adiacent axelor de comunicație din culoarul r. Mureș unde în funcție de circumstanțele sociale, economice și sociale din ultimul secol, s-a dezvoltat o rețea de drumuri și căi ferate reprezintă un factor favorizant pentru premisele dezvoltării durabile;

- Existența în loc. Ideciu de Jos (reședința de comună) a tuturor dotărilor minime obligatorii pentru localități de rangul 4 și a altora suplimentare, fapt ce consolidează potențialul de atractivitate pentru stabilizarea sau creșterea demografică; trebuie specificat în plus ca din punct de vedere al zonelor de influență și ai polilor urban/rurali de creștere, comună se află sfera de influență exercitate de orașul Reghin (PATJ Mureș) având toate posibilitățile să se constituie ea însăși ca un loc central că sfera de influență.. Introducerea în intravilan a câtorva trupuri izolate a avut în vedere documentații de urbanism anterior aprobate sau proiecte ale Consiliului, dezvoltate de acesta sau în parteneriat public-privat.

Dezvoltarea unui teritoriu depinde esențial de starea, rangul, tipologia și nivelul de dezvoltare a infrastructurii teritoriale care dictează mai departe module de dezvoltare ale celorlalte componente antropice (așezare, modul de dezvoltare economică a teritoriului, etc.

Rețeaua căilor de transport și comunicații este determinantă pentru dezvoltarea economică și reprezintă un avantaj major în competiția națională pentru dezvoltarea spațială și socială a teritoriului.

Bilanț teritorial

ZONE FUNCȚIONALE DELENI	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	34,28	74,07	41,95	47,70
ZONA CASE DE VACANȚA ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	20,25	23,03
ZONE TAMPON CU FUNCȚIUNE SPAȚII VERZI ,LOISIR ȘI TURISM	0,00	0,00	0,00	0,00
INSTIȚUȚII ȘI SERVICE DE INTERES PUBLIC	3,00	6,48	6,50	7,39
UNITĂȚĂȚI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	0,00	0,00	0,00	0,00
CĂI DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT	2,50	5,40	7,24	8,23

SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,50	5,40	5	5,69
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	1,00	2,16	1,00	1,14
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	3,00	6,48	6,00	6,82
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00
TOTAL INTRAVILAN	46,28	100,00	87,94	100,00

ZONE FUNCȚIONALE IDECIU DE JOS				
	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	33,82	43,46	156,00	63,91
ZONA CASE DE VACANTA SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	40,36	16,53
ZONE TAMPON CU FUCTIUNE SPATII VERZI ,LOISIR SI TURISM	0,00	0,00	3,00	1,23
INSTITUȚII ȘI SERVICE DE INTERES PUBLIC	18,73	24,07	18,75	7,68
UNITĂȚĂȚI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,75	0,96	2,00	0,82
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	5,00	6,43	5,00	2,05
CĂI DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT	5,50	7,07	7,00	2,87
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,50	3,21	5,00	2,05
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	4,20	5,40	1,00	0,41
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	1,50	1,93	2,50	1,02
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	5,82	7,48	3,50	1,43
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00
TOTAL INTRAVILAN	77,82	100,00	244,11	100,00

ZONE FUNCȚIONALE IDECIU DE SUS				
	EXISTENT Ha	EXISTENT %	PROPUS Ha	PROPUS %
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	33,60	70,74	122,32	76,63
ZONA CASE DE VACANTA SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE COMPATIBILE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONE TAMPON CU FUCTIUNE SPATII VERZI ,LOISIR SI TURISM	0,00	0,00	3,00	1,88
INSTITUȚII ȘI SERVICE DE INTERES PUBLIC	1,25	2,63	9,00	5,64
UNITĂȚĂȚI INDUSTRIALE/DEPOZITARE	0,00	0,00	3,50	2,19
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	2,40	5,05	5,00	3,13
CĂI DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT	4,95	10,42	8,50	5,33
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	2,00	4,21	3,00	1,88
GOSPODĂRIE COMUNALĂ-CIMITRE	1,80	3,79	1,80	1,13
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
TERENURI AGRICOLE INTRAVILAN	0	0,00	0,00	0,00
ALTETLE(APE,AGRICOL,DEGRADATE)	1,50	3,16	3,50	2,19
PĂDURI	0,00	0,00	0	0,00
TOTAL INTRAVILAN	47,5	100,00	159,62	100,00

Propunerea din PUG conține reambularea topografică conform normelor în vigoare. În conformitate cu legislația în vigoare, după aprobarea finală a PUG se va executa bornarea intravilanului localităților ce trebuie executată prin măsurători topografice și materializarea bornelor pe teren aceasta constituind tema unei alte lucrări, care este sarcina beneficiarului.

În condițiile în care prețurile terenurilor nu sunt foarte mari se estimează o scădere a densității și o creștere a regimului de înălțime în condițiile păstrării unui POT relativ constant. Având în vedere posibilitățile de dezvoltare, evoluția populației, strategiile autorităților locale, intravilanul a fost reconfigurat prin extindere. Creșterea esențială se înregistrează la zona de locuințe și funcțiuni complementare precum și în zonele care prin evoluția anterioară s-au configurat zone cu funcțiuni mixte.

3.8. Măsuri în zonele cu potențial de riscuri naturale

Riscuri de alunecări de teren pot apărea pe pantele mai accentuate ale teritoriului administrativ. Totuși zonele din imediata apropiere a pâraurilor sunt supuse riscului de inundații.

Pentru zonele afectate accidental de inundații trebuie efectuate măsurători topografice pentru delimitarea acestora, întocmirea documentației de specialitate (HARTI DE RISC) precum și propuneri de lucrări etapizate pentru reducerea riscului de inundabilitate cât și prin punerea în practică a acestora prin lucrări de apărare împotriva inundațiilor. (reprofilări ale albiilor pentru mărirea secțiunii de transport; caderi de beton pentru atenuarea pantelor; protecții de mal cu zid de gabioane, ziduri de sprijin, peree; praguri de anrocamente; etc)

Se vor stabili sisteme de verificare și de control în timpul lucrărilor efectuate pentru a verifica eficacitatea lucrărilor executate.

Zonele cu pante mai accentuate, situate în perimetrul intravilan, vor fi construite cu densități reduse precum și plantate în scopul menținerii stabilității.

Până la definirea și aprobarea hărților de risc Planul Urbanistic General semnalează existența zonelor cu potențial de risc pentru care sunt propuse reglementări specifice care să detalieze prin studii de fundamentare potențialul de risc.

Prin prevederile regulamentului local s-au specificat condițiile de constructibilitate legate de inventarierea zonelor cu riscuri naturale.

Conform studiului întocmit s-au clarificat următoarele categorii de terenuri (zonificări):

1. zonă cu pante excesive unde sunt necesare măsuri costisitoare ⇒ constructibil cu restricții pentru asigurarea stabilității terenului; rezultă condiții de severe construire neeconomică
2. zonă cu pante domoale nu sunt necesare măsuri pentru ⇒ constructibil cu restricții canalizarea apei meteorice
3. zone cu pante excesive, unde sunt necesare măsuri costisitoare ⇒ constructibil cu restricții pentru asigurarea stabilității terenului, rezultă condiții de severe construire neeconomică
4. zonă cu pante domoale, unde sunt necesare măsuri pentru ⇒ constructibil cu restricții canalizarea apei meteorice
5. zonă cu pante neimportante ⇒ constructibil

Riscurile sunt legate de de mărimea pantelor (toate punctele).

Efectul hidrogeologic, respectiv nivelul apei subterane este atât de variabil, încât riscurile în acest caz se pot aprecia numai de la caz la caz.

3.9 Dezvoltarea echipării edilitare – Propuneri

3.9.1. Gospodărirea apelor

Este obligatorie respectarea prevederilor Directivei 80/68/EEC privind protecția apei subterane împotriva poluării cauzate de anumite substanțe periculoase, transpusă prin H.G. nr. 351/2005 și H.G. nr. 783/2006.

- comuna se găsește în zona vulnerabilă la nutrienții proveniți din agricultură - "Podișul Transilvaniei", în consecință este obligatorie aplicarea Codului de bune practici agricole și respectarea prevederilor din:

- Directiva 91/676/EEC a UE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole transpusă prin H.G. nr. 964/2000

- Directiva 91/271/EEC a UE privind epurarea apelor uzate urbane transpusă prin H.G. nr. 188/2002 și H.G. nr. 352/2005.

În aceste zone vulnerabile este obligatorie aplicarea Codului de bune practici agricole.

- Conform Directivei Cadru a Apei 2000/60/EC este interzisă efectuarea de activități care să conducă la modificarea stării râurilor în sensul degradării acestora, iar măsurile prevăzute privind zonele cu riscuri naturale se vor realiza cu respectarea prevederilor Directivei Cadru sus menționate.

Având în vedere cele de mai sus, autoritatea de gospodărire a apelor își rezervă dreptul ca, la fazele ulterioare de promovare a proiectelor, să impună, după caz, măsuri de siguranță/restricții pentru

protejarea corpurilor de apă de suprafață/subterană precum și menținerea "stării bune" a apelor de suprafață/subterană.

Pentru zonele posibil a fi afectate de inundații, aici fiind incluse terenurile adiacente albiilor paraielor de pe teritoriul administrativ al comunei se impune luarea unor măsuri imediate pentru înlăturarea acestor fenomene negative, astfel:

- * efectuarea de măsurători topografice pentru delimitarea clară a zonelor afectate;
 - * întocmirea unor studii de specialitate privind posibilitățile de regularizare sau reconstrucție ecologică a albiilor acolo unde este posibil, cel puțin în perimetrul intravilan;
 - * punerea în practică, respectiv execuția acestor proiecte privind apărarea împotriva inundațiilor.
- Menționăm că se va solicita respectarea zonele de protecție ale cursurilor de apă și ale lucrărilor hidrotehnice, precum și a zonelor cu restricții în amplasarea construcțiilor așa cum sunt prevăzute în Legea Apelor 107/1996, articolele 40, articolul 49 și Anexa 2 a Legii. Paraietele meandrate, neingrijite și colmatate în mare parte în prezent vor trebui igienizate și rezolvate astfel încât să nu prezinte pericol de inundații pentru locuințele adiacente.

Cf. aviz de gospodărire a apelor la faza de proiectare studiu de fezabilitate, în documentația pentru fundamentarea avizului de gospodărire a apelor aferent fiecărui obiect de investiții, se vor avea în vedere următoarele:

- eliminarea tuturor evacuărilor directe de ape menajere în cursuri de apă;
 - canalizarea pluvială va trebui proiectată astfel încât să asigure colectarea eficientă a apei pluviale și descărcarea acesteia în emisarii din zonă.
- Se interzice cu desăvârșire deversarea canalizării menajere în canalizarea pluvială sau deversarea canalizării pluviale în canalizarea menajeră;
- definitivarea necesarului, respectiv a cerinței de apă potabilă și industrială, corespunzător capacității efective ale dotărilor și activităților desfășurate;
 - corelarea strictă a capacităților de alimentare cu apă cu cele de canalizare/epurare a apelor uzate;
 - analiza de detaliu a măsurilor de apărare împotriva inundațiilor și zonarea corespunzătoare a teritoriului;
 - interzicerea amplasării de lucrări sau construcții, inclusiv cele de locuit, în aibiile majore inundabile ale cursurilor de apă, sau numai pe baza avizului de amplasament eliberat de autoritățile de gospodărire a apelor, conform competențelor acordate;
 - instituirea și respectarea zonelor de protecție sanitară din jurul obiectelor ce compun sistemul de alimentare de apă, în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare și H.G. nr. 930/2005 cu modificările și completările ulterioare;
 - lucrările de traversare a cursurilor de apă (poduri, podețe, conducte etc.) se vor realiza numai cu asigurarea condițiilor de scurgere a apelor mari;

3.9.2. Alimentarea cu apă

3.9.3. Canalizarea menajera

Prin P.U.G. se propune continuarea realizării sistemului centralizat de alimentare cu apă, implementarea sistemului centralizat de canalizare conform avizelor de gospodărire a apelor emise de Administrația Bazinală de Apă Mureș în vederea racordării tuturor gospodăriilor comunei.

Până la realizarea sistemelor centralizate de canalizare și a stației de epurare, în cazul instalațiilor interioare de alimentare cu apă în imobile, evacuarea apelor uzate se va face în bazine etanșe vidanșabile. Primăria comunei are obligația de a verifica existența acestor bazine vidanșabile etanșe, pentru gospodăriile care au instalații interioare de alimentare cu apă. La finalizarea lucrărilor de investiții, Primăria Comunei are obligația de a aplica legislația în vigoare privind constrângerea populației și a agenților economici de racordare la sistemul centralizat de alimentare cu apă și la rețeaua de canalizare, respectiv Legea nr. 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv:

- constrângerea utilizatorilor care au racord la rețeaua de apă potabilă, pentru racordarea la canalizare - dacă aceasta există în zonă
 - refuzul emiterii avizelor de racordare la rețeaua de apă potabilă dacă racordarea nu se face concomitent și la canalizarea centralizată, în zonele în care aceasta există.
- La proiectarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare pentru localitățile rurale, se va ține seama de dezvoltarea în perspectivă a acestora, în acest sens respectându-se prevederile "Normativului privind proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților. Indicativ NP 133-2013".
 - Lucrările de alimentare cu apă și canalizare în mediul rural, se încadrează conform STAS 4273, în categoria 4 - clasa de importanță IV.

Extinderea rețelei de canalizare și realizarea de noi rețele este necesară având în vedere mai ales faptul că lipsa acestora constituie una din cele mai mari piedici în calea realizării de noi investiții. De asemenea lipsa canalizării grevează realizarea noilor locuințe, prin mărirea costurilor legate de realizarea unei fose vidanjabile și a unui sistem individual de alimentare cu apă din puț cu hidrofor.

Documentațiile tehnico-economice și construcțiile vor respecta :

- legislația și reglementările tehnice specifice prin care se asigură calitatea în construcții
- legislația și reglementările tehnice specifice prin care se asigură calitatea din punct de vedere tehnico-economic pentru lucrările de alimentare cu apă și canalizare
- criteriile de exigență privind calitatea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, care sunt stabilite prin acte de reglementare din domeniul serviciilor
- normativele, standardele, ghidările și îndrumătoarele tehnice specifice
- legislația specifică de protecție a mediului
- legislația specifică de protecție a muncii

Canalizarea pluvială

Scurgerea apelor provenite din precipitații se realizează gravitațional, printr-un sistem de șanțuri și rigole, cu evacuare în emisarii locali și râul Mureș, care vor trebui întreținute astfel încât să poată prelua debitele.

Va rămâne de rezolvat în viitor și problema șanțurilor de gardă, în vederea apărării intravilanului de apele din precipitații de pe versanți.

3.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Dezvoltarea zonelor de locuit va atrage extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică. În funcție de necesități vor fi executate lucrări de mărire a capacității. Aceste documentații vor fi întocmite de proiectanți de specialitate și vor avea avizul operatorilor de rețea.

Se va urmări revizia și repararea rețelelor existente, redimensionarea posturilor de transformare pentru a satisface cererile crescânde ale populației, pe cât posibil pozarea subterană a cablurilor electrice.

3.9.5. Alimentarea cu gaze naturale

Nu există rețea de alimentare cu gaze naturale

3.9.6. Alimentarea cu căldură

Dotarea clădirilor cu echipamente performante, de înalt randament combinate cu surse de energie neconvenționale (panouri solare, s.a.) în scopul reducerii efectului de poluare datorat multiplicării numărului de centrale individuale.

3.9.7. Telecomunicații

Dezvoltarea zonelor de locuit va atrage și extinderea rețelei de telecomunicații. Se va urmări revizia și repararea rețelelor existente, redimensionarea acestora, pe cât posibil pozarea subterană a cablurilor de telecomunicații.

3.9.8. Gospodărie comunală

Printre problemele ce se cer rezolvate într-o primă etapă legate de această activitate sunt perfecționarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor și în același timp ecologizarea fostelor zone de depozitare a deșeurilor.

Transportul în comun ar trebui restructurat pentru o flexibilitate sporită și o reducere a gradului de poluare.

Drumurile comunale vor trebui și ele modernizate conform unor proiecte de specialitate.

3.10 Protecția mediului

Calitatea factorilor de mediu : sol,aer,apa,vegetatie,cu marcarea zonelor poluate,a terenurilor degradate,etc.

Factorii de mediu mai sus enumerați sunt de o calitate bună . Remarcăm însă poluarea în zona rurală a cursurilor de apă din perimetrul comunei cu reziduuri plastice, gunoi menajer,etc.

Problema asigurării salubrității trebuie studiată la nivelul întregii comune , integrată într-un sistem de selectare diferențiată cu reciclare și depozitare zonala, modul în care se depozitează în prezent deșeurile menajere fiind parțial necorespunzător (depozite necontrolate pe malul parâielor sau în alte zone de pe domeniul public).

Asigurarea protecției și conservării mediului nu se poate realiza în afara existenței unui sistem ecologic de alimentare cu apă și canalizare (inclusiv tratarea apelor uzate)și în același timp un sistem de colectare și depozitare a deșeurilor menajere.

Zone critice pe teritoriul localității

Ocupațiile străvechi (specifice multor zone din Regiunea Centru) cum ar fi creșterea animalelor, exploatarea lemnului și a materialelor de construcție, care s-au desfășurat de secole în această zonă, au avut ca rezultat o intensă exploatare a resurselor naturale și implicit au dus la fenomene de degradare a mediului înconjurător.

La aceste activități tradiționale s-au adăugat apoi și activități industriale care au amplificat poluarea prin generarea unor produse secundare inutile care prin acumulare pun în pericol confortul și sănătatea oamenilor. Astfel, prin efectul cumulat al acestor activități, suprafețe de păduri au dispărut și însemnate suprafețe de teren sunt lipsite de vegetație. Ca urmare a acestui fapt se pot produce scurgeri de pe versanți care amplifică eroziunea și duc la colmatarea căilor de acces și a gospodăriilor locuitorilor.

Dam in continuare o serie de consideratii de care va trebui sa se tina cont :

Zone critice sub aspectul poluării atmosferei

Poluarea aerului este, potențial, cea mai gravă problemă pe termen scurt și mediu din punct de vedere al sănătății. Aerul poluat este mai dificil de evitat decât apa poluată. Efectele lui, care pătrund peste tot, dăunează sănătății, degradează construcțiile și mediul natural. O contribuție considerabilă în procesul de răspândire al poluanților atmosferici și de amestec cu aerul (gradul de dispersie) o au și factorii meteorologici: direcția și viteza vântului, calmul atmosferic, inversiunile termice (stratificări pe verticală) și ceață.

Pentru Regiunea Centru, ponderea poluanților atmosferici cu impact negativ asupra sănătății se prezintă astfel:

- Cu acțiune iritantă (pulberi, SO₂, NO_x, ozonide) în județele Alba, Sibiu, Mureș.
- Cu acțiune asfixiantă (CO) în toate județele.
- Cu acțiune alergizantă (pulberi minerale sau organice) în județul Mureș.
- Cu acțiune toxică sistemică (Pb).

În județul Mureș aerul atmosferic este influențat într-o măsură moderată de emisiile din activitățile economico - sociale. Sursele antropice de emisie în atmosferă cu potențial semnificativ sunt amplasate în Târgu Mureș și Târnăveni.

A. Surse industriale:

- industria chimică, industria de prelucrare a lemnului, producerea materialelor de construcție;
- industria energetică și termoficare;
- stocarea și distribuția carburanților;
- utilizarea solvenților;

Sursele de emisie în atmosferă din agricultură sunt reduse, dar nu de neglijat. Depozitele de deșeuri reprezintă surse moderate de emisie în atmosferă, fiind amplasate la distanțe mari de localități.

B. Surse mobile:

- traficul rutier care se desfășoară în principal pe DJ 154A.
- traficul feroviar este slab reprezentat la nivelul comunei, ca factor de poluare;

DJ 154A traversează localitățile comunei prin zonele cu densitate mare a locuitorilor .

Transportul se realizează cu mijloace de transport echipate cu motoare termice. Infrastructura rutieră este dimensionată în general la o sarcină de 4 - 6 t/osie, față de 11 t/osie, cât este normativul pentru traficul greu. Din lipsa fondurilor pentru întreținerea infrastructurii rutiere din localități, calitatea căilor de rulare secundare este necorespunzătoare.

Principalele aspecte generate de trafic sunt următoarele:

- Poluarea aerului atmosferic cu particule, pulberi sedimentabile, NO_x, SO_x, hidrocarburi, plumb. Poluarea atmosferei este cuantificată prin măsurători efectuate de A.P.M. Mureș și D.S.P. Mureș și confirmă că traficul rutier contribuie în mod semnificativ la creșterea concentrațiilor de poluanți în aerul atmosferic.
- Traficul greu generează valori ridicate ale zgomotului stradal și vibrațiilor ;

Prevederile PUG contin masuri de protectie in raport cu drumurile cu trafic intens care strabat zonele de intravilan si calea ferata prin aplicarea reglementarilor de distanta in raport cu acestea precum si plantarea zonelor de contact.Circulatia pietonala propusa care include si pasaje denivelate pentru traversarea drumului national,atenueaza de asemenea impactul negativ pe care il are folosirea acostamentelor ca spatii pentru pietoni si biciclisti.

Zone critice sub aspectul poluării apelor de suprafață și subterane

În România unitatea de bază a activității legate de protecția și gospodărirea apelor este bazinul hidrografic, definită în Legea Apelor ca unitate fizico-geografică ce înglobează rețeaua hidrografică până la cumpăna apelor, în cadrul căruia se organizează și se desfășoară gospodărirea unitară, rațională și complexă a apelor de suprafață și subterane sub aspect cantitativ și calitativ. Calitatea necorespunzătoare a apei râurilor se datorează și impurificării acestora de către afluenții proveniți din ferme zootehnice și afluenți de tip fecaloid-menajer.

PUG propune reconstituirea albiilor tradiționale ale acestora,conservarea lor si valorificarea in spatiul peisager al intravilanului.De asemenea se are in vedere pastrarea zonelor adiacente albiilor ca zone naturale,rezervate circulatiei pietonale si amenajate ca spatii verzi de pastrare a biodiversitatii.

În prezent în localitățile comunei marea majoritate a populației se alimentează cu apă în sistem individual, din puțuri de mică adâncime, situate în zone lenticulare, cere în perioadele secetoase pot seca.

Calitatea necorespunzătoare a apei din fântâni, unde este depășită concentrația de nitriți și nitrați, precum și lipsa apei potabile în perioada de secetă justifică și mai mult necesitatea realizării unei rețele de alimentare cu apă corespunzătoare.

Se vor întreprinde acțiuni coordonate pentru conservarea și valorificarea resurselor de apă;

Se vor diminua până la eliminare, sursele de poluare constituite de grajdurile de animale sau de către cimitire.

Se vor proteja zonele de captare a resurselor de apă potabilă, a fantanilor și a stațiilor de epurare.

- Malurile parăurilor se vor amenaja și întreține pentru a preveni colmatarea;

- se vor întreține și completa digurile de apărare împotriva inundațiilor.

Zone critice sub aspectul deteriorării solurilor

Calitatea solului rezultă din interacțiunile complexe între elementele componente ale acestuia și poate fi legată de introducerea în sol de compuși mai mult sau mai puțin toxici, acumularea de produse toxice provenind din activitățile industriale și urbane. Evaluarea calității solurilor constă în identificarea și caracterizarea factorilor care limitează capacitatea productivă a acestora.

Regiunea Centru se caracterizează printr-un înveliș variat de sol.

În județul Mureș, situația se prezintă astfel:

- Soluri degradate ca urmare a depozitării necorespunzătoare a deșeurilor industriale - cca 20 ha.

- Terenuri afectate de eroziune - cca.60.000 ha.

- Alunecări de teren - cca.30 ha.

- Terenuri degradate în urma extragerii de nisip și balast - cca 32 ha.

Astfel de terenuri se găsesc în proporție nesemnificativă pe teritoriul comunei.

Recuperarea terenurilor degradate, consolidari de maluri și taluzuri, plantări de zone verzi, etc.

Terenurile degradate se vor ameliora cf. unor proiecte de specialitate de către întreprinderi de construcții autorizate.

De asemenea este important să se planteze terenurile degradate pentru a preveni alunecarea dar și pentru a crea zonele verzi necesare refacerii ozonului, pentru crearea spațiilor pentru agrement, sport sau loisir.

Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor

Aspecte deosebit de importante în ceea ce privește impactul activităților din agricultură asupra stării factorilor de mediu se referă la utilizarea îngrășămintelor chimice și naturale și a pesticidelor.

Îngrășămintele chimice

Utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice conduce la creșterea semnificativă a nivelului de nutrienți și metale grele în mediul înconjurător. Dintre nutrienți, azotul și fosforul creează cele mai mari probleme. Compușii azotului contribuie la acidifierea solului, aerului și apei, precum și la efectul de seră și la deprecierea stratului de ozon. De asemenea, pătrunderea unor compuși ai azotului în apele subterane și de suprafață poate, în anumite concentrații, să contribuie la eutrofizarea apelor de suprafață.

Îngrășămintele naturale

În ceea ce privește îngrășămintele naturale, deși acestea creează efecte negative asupra mediului cu mult mai mici față de cele artificiale, trebuie de asemenea utilizate controlat în anumite limite mai ales în scopul reducerii volumului de fosfați transferați în mediul înconjurător.

Pesticide

Pesticidele sunt substanțe a căror utilizare este periculoasă pentru mediu. Ele sunt toxice chiar în cantități mici și, în general, nu numai pentru organismele pentru care au fost create să le distrugă.

Prin utilizarea lor în agricultură, ele pot avea un puternic impact negativ asupra surselor de apă de suprafață și subterane. În ultimii ani se constată o scădere semnificativă a cantității de pesticide utilizate în agricultură.

Starea pădurilor

În Regiunea Centru, 25,3% din suprafața pădurilor este afectată de fenomenul de defoliere (față de 33,8% la nivel de țară), județele cele mai afectate fiind Harghita (40,0%), Covasna (31,8%) și Sibiu (31,3%). Față de această situație se impune efectuarea unor lucrări de depistare și prognoză a bolilor și dăunătorilor.

Influența omului asupra pădurii este în general negativă, manifestându-se prin nerespectarea legislației silvice și de mediu privind tăierile de arbori, amenajarea locurilor de campare, colectarea și transportarea deșeurilor menajere în locuri stabilite de organele competente, aprinderea focurilor etc. Starea de sănătate a pădurilor din Regiunea Centru pe anul 2004 a fost bună. Principalii parametrii evaluați la starea de sănătate a pădurilor (defolierea-decolorarea frunzișului coroanelor arborilor și

vătămirile datorate acțiunilor diferiților factori biotici și abiotici asupra pădurilor) prezintă diferențe nesemnificative față de anul 2003. Pentru ținerea sub control a situației, s-au luat măsuri de evacuare a materialului lemnos infestat din păduri și s-au amplificat măsurile de combatere.

Impactul silviculturii asupra naturii și mediului

Actualele tendințe ale silviculturii la nivelul Regiunii Centru sunt acelea de a constitui păduri de interes social destinate colectivităților umane. Această tendință este impusă de ritmul accelerat al dezvoltării industriale ca urmare directă asupra degradării mediului înconjurător. Aceste păduri vor fi delimitate după criterii funcționale și amenajate ca păduri-parc, păduri de agrement, rezervații forestiere pentru diferite obiective sociale etc. Măsurile de constituire vizează atât pregătirea, transformarea și specializarea pădurilor existente, cât și crearea unor noi păduri în Jurul localităților. Față de zonele de contact ale suprafețelor de intravilan cu pădurile adiacente s-au propus culoare de protecție menținute ca spații verzi și interfața între mediul natural și cel construit.

Zonele propuse pentru refacerea peisagistică și reabilitare urbană

Se va ține seama de refacerea peisagistică la autorizarea fiecărei exploatare sau noi construcții în perimetrul comunei. Zona dealurilor se va planta atât pentru consolidare, cât și pentru refacere peisagistică, agrementare vizuală și reabilitare urbană **mai ales că suprafețele ocupate de păduri sunt reduse.**

Deșeuri

Se vor respecta prevederile Legii 211/2011 privind gestionarea deșeurilor care stabilește obligațiile autorităților publice locale, respectiv:

- Să asigure colectarea separată a deșeurilor;
- Să atingă până în anul 2020 un nivel de reutilizare și reciclare de min.50% din masă totală a deșeurilor de hârtie, metal, plastic și sticlă provenită din deșeuri menajere sau alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor ce provin din deșeuri menajere;
- Să colecteze separat biodeșeurile în vederea compostării și fermentării lor, să încurajeze compostarea individuală în gospodării;

Colectarea și transportul deșeurilor

În prezent, în județul Mureș gestionarea deșeurilor municipale dar și din mediul rural constă, în principal, în colectarea în amestec a deșeurilor și depozitarea acestora. Atât legislația, cât și Planul Județean de Gestionarea Deșeurilor și Strategia Județului prevăd o serie de obiective și ținte, principalele fiind următoarele:

- Colectarea deșeurilor menajere de la întreaga populație a județului;
- Implementarea colectării separate a deșeurilor reciclabile atât în mediul urban, cât și în mediul rural;
- Realizarea unui grad cât mai mare de valorificare a deșeurilor municipale și asigurarea îndeplinirii țintelor privind deșeurile de ambalaje;
- Reducerea cantității de deșeuri biodegradabile la depozitare prin compostare și alte metode de tratare astfel încât să se asigure atingerea țintelor legislative;
- Gestionarea corespunzătoare a fluxurilor speciale de deșeuri (deșeuri municipale periculoase, deșeuri voluminoase, deșeuri de echipamente electrice și electronice, nămoluri rezultate de la stațiile de epurare orășenești);
- Colectarea și valorificarea potențialului util din deșeurile din construcții și demolări;
- Închiderea și ecologizarea spațiilor de depozitare din mediul rural și a depozitelor neconforme;
- Realizarea unui depozit județean pentru deșeuri nepericuloase.

Toate aceste obiective și ținte au termene de îndeplinire începând cu anul 2009. Cu toate acestea, până în prezent, în județ nu a început implementarea celor mai multe din măsuri. Astfel, în prezent în județ nu este extins sistemul de colectare separată a deșeurilor menajere, nu există încă în funcțiune nicio instalație de sortare, compostare.

Ținând seamă de toate acestea, realizarea de investiții în domeniul gestionării deșeurilor (colectare, colectare separată, transport/transfer, sortare, compostare, instalație de tratare a deșeurilor biodegradabile, depozit zonal) reprezintă o prioritate absolută a județului Mureș..

Strategia Națională și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor sunt aprobate prin HG nr. 1470/09.09.2004, modificată prin HG nr. 358/2007. În prezent, Strategia și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor sunt în proces de revizuire. Atât Strategia, cât și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor prevăd obiective, ținte privind gestionarea deșeurilor municipale și industriale.

Pe baza Planului Național de Gestionare a Deșeurilor și ținând seama de prevederile legislative în vigoare, în anul 2006 au fost elaborate planurile regionale de gestionare a deșeurilor, inclusiv Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 7 Centru. Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor Regiunea 7 Centru a fost supus procedurii de evaluare strategică de mediu și a obținut Avizul de mediu nr. 7/04.12.2007. Toate planurile regionale, aprobate prin Ordinul ministrului mediului

Și gospodăririi apelor și ministrului integrării europene nr. 1364/14.12.2006 respectiv nr. 1499/21.12.2006 de aprobare a planurilor regionale de gestionare a deșeurilor, prevăd obiective în ceea ce privește gestionarea deșeurilor municipale și a fluxurilor specifice pentru perioada 2007 – 2013. Pentru fiecare obiectiv sunt prevăzute obiective subsidiare, ținte și termene de îndeplinire. Obiectivele prevăzute în PRGD sunt aceleași cu obiectivele prevăzute de Strategia și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor. La stabilirea țăntelor și a termenelor pentru obiectivele din PRGD s-a ținut seamă de legislația în vigoare la data elaborării planurilor, precum și de faptul că la nivel regional și județean pot fi stabilite ținte mai ambițioase decât la nivel național, dacă condițiile locale permit.

Pe baza PRGD Regiunea 7 Centru, în anul 2007 Consiliul Județean Mureș împreună cu APM Mureș au elaborat Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru Județul Mureș. În PJGD au fost prezentate patru amplasamente pentru depozitul zonal (amplasament Sânpaul Fodora, amplasament Sânpaul Pădurea Ghindea, amplasament Cristești și amplasament Iernut – Porumbăcel). Planul prezintă faptul că în urma analizei celor patru amplasamente, amplasamentul propus este amplasamentul Sânpaul Fodora. (acest depozit care reprezintă o investiție nouă care se va realiza în cadrul proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Mureș-reglementat prin Acordul de Mediu emis de ANRM Sibiu cu nr.SB 14/2009 și revizuit în 2011 va fi înființat în paralel cu depozitul conform existent la Sighișoara). Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor a fost supus procedurii ȘEA cu dezbateri publice și a obținut Avizul de mediu nr. SB 30 din 01.10.2008. Master Planul și Studiul de fezabilitate privind Sistemul integrat de gestionare a deșeurilor municipale pentru județul Mureș au fost elaborate ținând seama de toate obiectivele, țintele și termenele prevăzute în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, PRGD Regiunea 7 Centru și PJGD Mureș. Țintele și termenele prevăzute în Strategia Județului sunt cel puțin egale cu țintele și termenele prevăzute în documentele de planificare existente la nivel regional și județean.

Strategia județului Mureș privind gestionarea deșeurilor urmărește ierarhia de gestionare a deșeurilor, acordând prioritate măsurilor de prevenire a generării deșeurilor prin promovarea compostării individuale în mediul rural, dar și măsurilor privind reciclarea și valorificarea deșeurilor prin implementarea colectării separate, a realizării stațiilor de sortare și a unei instalații de compostare. Pe baza acestei strategii, în cadrul Master Planului a fost realizat planul de investiții pe termen lung,

Care cuprinde măsurile care mai trebuie întreprinse în județ în vederea conformării cu cerințele legislative. Planul de investiții pe termen lung cuprinde:

- Implementarea colectării la nivelul întregului județ – achiziționarea de containere, pubele și mijloace de transport în anul 2009 astfel încât să se asigure un grad de acoperire cu servicii de salubritate de 100 % atât în mediul urban, cât și în mediul rural;
- Implementarea colectării separate a deșeurilor reciclabile, atât în mediul urban, cât și în mediul rural prin puncte de colectare (deșeurile de sticlă și hârtie în mediul urban și toate tipurile de deșeurii reciclabile în mediul rural) sau din poarta în poartă pentru deșeurile de metal și plastic în zona urbană – asigurarea de containere, pubele și mijloace de transport necesare în anul 2009;
- Implementarea colectării separate a deșeurilor biodegradabile menajere în municipiul Târgu Mureș la circa 80 % din gospodăriile – achiziționarea de containere și mijloace de transport în anul 2009;
- Implementarea compostării individuale la 50 % din gospodăriile din mediul rural
 - achiziționarea unităților de compostare individuală;
 - Realizarea a patru centre de colectare (Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnăveni) – prin care se vor realiza atât colectarea fluxurilor speciale, cât și colectarea deșeurilor reciclabile;
 - Asigurarea reciclării deșeurilor din construcții și demolări – achiziționarea unei instalații de reciclare;
 - Implementarea colectării separate a deșeurilor voluminoase și a deșeurilor periculoase municipale – achiziționarea de mijloace de transport specializate;
 - Realizarea unei stații de sortare în Municipiul Târgu Mureș cu o capacitate de 28.000 tone/an.
 - Realizarea unei stații de transfer: la Târgu Mureș (capacitate circa 87.500 tone/an) în anul 2010 și la Sighisora (capacitate circa 16.000 tone/an) în anul 2017, după epuizarea capacității depozitului Sighișoara;
 - Realizarea unei stații de compostare la Târgu Mureș cu o capacitate de circa 10.000 tone/an;
 - Realizarea unei instalații de tratare mecano-biologică care va fi amplasată pe amplasamentul depozitului cu o capacitate de 65.000 tone/an în anul 2012, care ulterior, în anul 2015 va fi extinsă la o capacitate de 120.000 tone/an;
 - Realizarea depozitului zonal la Sânpaul;
 - Închiderea depozitelor neconforme și închiderea depozitului conform de la Sighișoara după epuizarea capacității de depozitare (în anul 2018).

Planul Urbanistic General al comunei mai prevede următoarele măsuri pentru gestionarea corectă a deșeurilor:

- Implementarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor menajere la generarea lor;

- Implementarea unui program de educație a populației privind selectarea și gospodărirea deșeurilor menajere;
- Implementarea de soluții pentru gestionarea deșeurilor toxice și periculoase, cu accent special pe deșeurile medicale.

Tratarea deșeurilor în vederea valorificării și eliminării

Problemele care afectează așezările umane sunt legate de salubritate și modul de colectare, transport și depozitare a deșeurilor menajere. Recuperarea și valorificarea deșeurilor reprezintă o prioritate aflată înaintea eliminării prin depozitare, atât în reglementările din România, cât și în cele din U.E. Deșeurile de ambalaje se regăsesc în procent mare în cantitatea de deșeuri municipale și asimilabile generate și depozitate. În Regiunea Centru s-a pus un accent deosebit în anul 2004 pe recuperarea deșeurilor de ambalaje reciclabile în special a ambalajelor de hârtie și carton și a ambalajelor din PET, prin colectarea selectivă a acestora la sursă prin amplasarea de containere speciale în zonele aglomerate, cât și prin sortarea pe depozite.

Deșeurile industriale

Deșeurile industriale reprezintă o problemă de importanță deosebită în toate județele Regiunii deoarece atât prin cantitățile produse, cât și datorită diversității compoziției, ridică probleme deosebite de management și, în special de depozitare definitivă. Un alt aspect cu repercusiuni remarcabile este constituit de acumularea istorică a deșeurilor industriale care cauzează un impact semnificativ asupra factorilor de mediu.

În Regiunea Centru, datorită activităților industriei chimice, agriculturii, cantitățile de deșeuri industriale produse în timp au o pondere de peste 85% din totalul deșeurilor generate și depozitate. Dată fiind situația prezentată mai sus, este necesară amenajarea de rampe ecologice la nivelul Regiunii, asigurându-se totodată și colectarea și transportul deșeurilor menajere din mediul rural, precum și înființarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor recuperabile.

Delimitarea orientativă a zonelor protejate și restricțiilor generale pentru conservarea patrimoniului natural și construit;

Este necesar a fi instituite zone de protecție pentru rețelele tehnico-edilitare, pentru zonele construite cuprinzând siturile istorice și arheologice, zone de protecție sanitară pentru grajdurile existente sau propuse, cimitire, gropi de gunoi, alte culoare tehnice, pentru drumuri.

Pe baza analizei situații existente propunem următoarele măsuri:

- * acțiuni coordonate pentru conservarea și valorificarea resurselor

De apă, a bazinelor hidrografice;

- * eliminarea deversărilor apelor uzate necontrolat;
- * folosirea rațională a apei cu respectarea reglementărilor stabilite de

Organele de specialitate;

- * se interzice evacuarea, aruncarea sau injectarea apelor uzate, a deșeurilor sau produselor de orice fel, precum și desfășurarea activităților economice ce pot modifica regimul de curgere sau de calitate a apelor;

- * realizarea rampei de gunoi.

- * Terenurile degradate se vor ameliora prin lucrări specifice pe baza studiilor de specialitate.

- * Malurile cursurilor de apă se vor amenaja și întreține pentru a preveni colmatarea sau modificarea vitezei de curgere.

- * De asemenea este important să se planteze terenurile degradate pentru a preveni alunecarea dar și pentru a crea zonele verzi necesare refacerii ozonului, pentru crearea spațiilor pentru agrement, sport sau loisir. Zona dealurilor se va planta atât pentru consolidare a solului, cât și pentru refacere peisagistică, agrementare vizuală și reabilitare urbană.

- * Se vor diminua până la eliminare, sursele de poluare emise de grajdurile de animale, de către cimitire.

- * Se vor proteja zonele de captare a resurselor de apă potabilă, dar și perimetrele stațiilor de epurare.

3.11 Reglementări urbanistice

Planul urbanistic general stabilește prin zonificare activitatea dominantă și optimă a fiecărui teritoriu din intravilan, în contextul dezvoltării acestora fără interferențe stânenitoare cu vecinătățile.

Conceptul global ce a stat la baza propunerilor făcute este cel al favorizării dezvoltării durabile, tip de dezvoltare care satisface nevoile generațiilor prezente fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoii. Totodată acest tip de dezvoltare se bazează pe conceperea responsabilă a unui mediu construit sănătos, pe baza utilizării eficiente a resurselor și a principiilor ecologice, pentru a crea, gestiona, întreține și recompune mediul construit.

Pe baza analizei critice a situației existente și studiind disfuncționalitățile se propun o serie de intervenții și reglementări în teritoriu. Cea mai importantă este reglementarea destinației tuturor terenurilor din localitate sub forma zonificării funcționale.

Zonele au fost subîmpărțite în unități teritoriale de referință (subzone ce cuprind terenuri cu parametri comuni din punct de vedere al întocmirii regulamentului local de urbanism).

La stabilirea intravilanului s-a urmărit cuprinderea tuturor zonelor funcționale existente precum și a suprafețelor destinate pentru dezvoltări pe termen scurt și mediu.

Pentru realizarea unor obiective de utilitate publică a dezvoltărilor în zone fără trame stradale și echipamente edilitare se prevede necesitatea elaborării unor studii în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

Organizarea urbanistică, parametrii conformării construcțiilor, regimul de înălțime, modul de utilizare a terenului, POT și CUT, configurarea arhitecturală (materiale și tipologie a construcțiilor) trebuie să fie corelate cu cele existente în mod tradițional pentru a păstra și a dezvolta creativ specificul localităților.

Aceste valori, stabilite pe zone funcționale se găsesc în REGULAMENT, care este parte componentă al acestei documentații.

Zonele incluse în lungul căilor de acces, s-au considerat ca prezentând un cert potențial de dezvoltare (accesibilitate, rețele, etc.), fiind mai puțin valoroase pentru terenuri productive.

Soluția generală de organizare a dezvoltării comunei se bazează pe elementele situației existente, estimându-se în perspectivă un proces intensiv-calitativ și mai puțin de tip extensiv.

Principalele zone funcționale rezultate ce au primit un tratament special în prevederile PUG sunt structurate astfel:

a) Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei de locuit

Construcțiile ce se vor autoriza în aceste zone trebuie să respecte următoarele cerințe minime:

- grad de confort corespunzător
- aspect arhitectural corespunzător în concordanță cu tradiția și profilul localității;
- echipament edilitar corespunzător

b) Spații verzi și amenajări sportive

Propunerile de zonificare au în vedere suplimentarea spațiilor verzi prin crearea de zone verzi naturale în lungul cursurilor de apă, plantării în lungul căilor de circulație, zone de protecție plantate, zone verzi tampon între funcțiuni ce necesită câmpuri de tranziție în spațiile de alăturare.

c) zona centrală - poate adăposti, în perspectivă o serie de obiective de utilitate publică.

3.12 Obiective de utilitate publică

Analizând situația existentă, gradul de dotare a localităților comunei cu obiective de utilitate publică, putem aprecia că acestea nu satisfac cantitativ și nici calitativ necesitățile populației. Dotările existente trebuie îmbunătățite și diversificate, însoțite de o creștere a parametrilor de calitate până la nivel de expresivitate arhitecturală. Un accent special trebuie pus pe reabilitarea spațiilor publice ale localităților - amenajarea zonelor centrale, renovarea fațadelor clădirilor cu impact arhitectural, amenajarea de spații publice pentru activități tradiționale specifice zonei. Vor trebuie diversificate și dezvoltate dotările comerciale și de servicii. În plus pentru diminuarea zonelor cu potențial de risc natural este foarte importantă realizarea unor lucrări de apărare de mal, a digurilor de apărare împotriva inundațiilor, a igienizării cursurilor de apă de pe teritoriul comunei.

Deasemenea de primă urgență este dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor stradale, execuția unor lucrări de echipare tehnico-edilitară, realizarea sistemului integrat de colectare diferențiată a deșeurilor din gospodăria, a iluminatului public, lucrări de utilitate publică, ele servind nevoilor populației.

Obiectivele de utilitate publică necesare de derulat sunt:

- * alimentarea cu apă și canalizarea (rețele noi);
- * alimentarea cu energie electrică (reabilitare și modernizare);
- * sisteme de alimentare cu energie termică și gaze naturale (reabilitare, modernizare, forme de energie neconvențională);
- * amenajarea, corectarea, repararea sau crearea străzilor și drumurilor;
- * asigurarea locuințelor sociale și de necesitate;
- * sistem integrat de colectare diferențiată a deșeurilor;
- * amenajarea unor zone de agrement și sport,

Obiectivele de utilitate publică de importanță ce depășesc limitele administrative ale comunei:

- Depozitul zonal de gunoi - în cooperare cu celelalte comune și orașe.
- Altele, rezultate din calculul necesarului de dotări sau din prioritățile diferiților posibili investitori.

PRIORITĂȚILE DEZVOLTĂRII LOCALITĂȚII

- Propuneri strategice de dezvoltare spațială a teritoriului comunal

- utilizarea eficientă a tuturor resurselor fizice și umane în scopul dezvoltării echilibrate a unei infrastructuri tehnice și economico-sociale bazate pe principiile dezvoltării durabile.
- Integrarea teritoriului comunei și a fiecărei localități care face parte din aceasta, în spațiul județului Mureș și în limite de dezvoltare definite de diferite zone cu structuri bine definite;
- Crearea rețelelor de comunicații intercomunale în scopul dezvoltării și amplificării localităților comunei în ansamblul funcțional teritorial.
- Realizarea infrastructurilor de importanță comunală și locală (drumuri, străzi de acces, rețele de apă, canalizare, electrice, gaz);
- Valorificarea potențialului elementelor importante ale patrimoniului natural și antropic prin intervenții de protejare și dezvoltare durabilă;
- Dezvoltarea localităților comunei în mod echilibrat, în parteneriat pentru coordonarea și gestionarea dezvoltării durabile pe întreg teritoriul comunal (gestionarea optimă a fondului construit, rețelei de dotări, a infrastructurii).
- Crearea de rețele de infrastructuri tehnice moderne în concordanță cu cerințele de protecție a mediului și cu normele europene.
- Reducerea dezechilibrelor între diferite niveluri de dezvoltare pe teritoriul comunei, în scopul promovării dezvoltării durabile integrate.
- Asigurarea nivelului optim de dezvoltare a populației și conviețuirea armonioasă a tuturor locuitorilor comunei.
- Realizarea unei structuri economice performante, adaptată necesităților comunale în acord cu principiile de conservare a resurselor naturale și construite.

OBIECTIVUL STRATEGIC

Dezvoltarea rurală este strâns legată de politica agricolă comună (PAC) și de măsurile de sprijinire a forței de muncă. În mod tradițional, măsurile de sprijin a dezvoltării rurale au fost dispersate între diferite instrumente juridice urmărind obiective diverse. Din aceste motive și pentru a-i reda coerența, reforma PAC din 1999 a fost acompaniată de consolidarea măsurilor de dezvoltare rurală și de reunirea lor într-o reglementare unică. Acest instrument pune în practică o politică integrată de dezvoltare rurală durabilă care asigură o mai bună coerență între dezvoltarea rurală și politica prețurilor și a piețelor din cadrul politicii agricole comune; în același timp, el promovează toate componentele dezvoltării rurale prin încurajarea participării actorilor locali. Astfel, dezvoltarea rurală a devenit al doilea pilon al politicii agricole comune. Legată de activitățile agricole și de reconversia lor, ea urmărește îndeosebi modernizarea exploatărilor agricole, securitatea și calitatea produselor alimentare, venituri echitabile și stabile pentru agricultori, considerarea problemelor privind mediul înconjurător, activități complementare sau alternative, crearea de locuri de muncă, pentru a diminua exodul rural și consolida dimensiunea economică și socială a mediului rural, îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă, egalitatea șanselor.

Măsurile de dezvoltare rurală care răspund acestor obiective au fost clasificate în 2 categorii:

- măsurile care însoțesc reforma PAC (zone defavorizate, ieșirea timpurie la pensie);
- măsurile de modernizare și diversificare a exploatărilor agricole, investiții, formare, ajutor complementar pentru silvicultura, promovarea și reconversia agriculturii.

Opțiunile strategice regionale sunt următoarele:

- Îmbunătățirea generală a calității transportului regional cu respectarea condițiilor de protecție a mediului;
- Creșterea prosperității locuitorilor regiunii prin dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii și crearea de noi locuri de muncă;
- Creșterea nivelului de trai al locuitorilor de la sate prin diversificarea activităților economice în condițiile conservării patrimoniului natural și istoric;
- Ridicarea performanțelor economice prin sprijinirea cercetării, a transferului de tehnologie și dezvoltarea rețelelor informaționale pentru afaceri;
- Reducerea șomajului prin îmbunătățirea angajării și a adaptabilității forței de muncă, promovarea oportunităților egale, îmbunătățirea pregătirii și combaterea excluziunii sociale;
- Reducerea disparităților în dezvoltarea centrelor urbane din regiune;
- Dezvoltarea și încurajarea creării de parteneriate în domeniul cercetării și inovării tehnologice.

Obiectivul general al “Strategiei de dezvoltare a Regiunii Centru” este: *“Crearea unui mediu economic regional competitiv la nivel European care să ducă la reducerea disparităților intra și interregionale și la creșterea standardului de viață a locuitorilor Regiunii”*

Conform **“Strategiei de dezvoltare a Regiunii Centru”** s-au stabilit următoarele priorități de dezvoltare a Regiunii:

Prioritatea I- Dezvoltarea infrastructurii locale și regionale (transport, mediu, utilități publice, infrastructură socială – școli, spitale, infrastructura de comunicații etc.)

Obiective:

- îmbunătățirea accesibilității spre zonele și centrele cu potențial economic care înregistrează întârzieri în dezvoltare;
- îmbunătățirea calității mediului din zonele urbane prin crearea și modernizarea infrastructurii de utilități;
- îmbunătățirea serviciilor de sănătate, serviciilor sociale și a accesului la educație și pregătire profesională.

Măsura 1.1 Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport și comunicații

Obiective Specifice:

- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice locale și regionale, cu scopul de a crea cadrul favorabil atragerii de investiții, promovării creșterii economice și creării de locuri de muncă sustenabile;
- îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport dintre poli economici și coridoarele pan-europene;
- facilitarea accesului la zonele industriale, turistice și spre zonele izolate din Regiune.

Măsura 1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de protecție a mediului.

Obiective Specifice:

- asigurarea unui standard de viață ridicat pentru locuitorii Regiunii Centru prin armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajare și în gestionarea deșeurilor;
- implementarea acquis-ului comunitar în domeniul protecției mediului;
- creșterea oportunităților de investiții, în special, în domeniul turismului și a activităților de protecție a mediului.

Măsura 1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate

Obiective Specifice:

- îmbunătățirea infrastructurii educaționale și a calității pregătirii profesionale;
- oferirea de oportunități egale pentru elevii aflați în situații defavorizante (în special mediul rural și populația rromă);
- crearea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale și de sănătate și asigurarea dotărilor necesare pentru oferirea unor servicii de sănătate performante.

PRIORITATEA II-Sprijinirea mediului de afaceri

Obiective:

- stimularea creării de noi activități economice și a dezvoltării celor existente din domeniul productiv și al serviciilor prin creșterea calității produselor și a serviciilor;
- dezvoltarea competitivității economiei regionale prin stimularea inovării și transferului tehnologic;
- creșterea atractivității regionale ca locație pentru investiții prin crearea unei infrastructurii de afaceri corespunzătoare și amenajarea siturilor industriale abandonate.

Măsura: 2.1. Dezvoltarea competitivă a sectorului productiv prin inovare și calitate.

Obiective Specifice:

- dezvoltarea IMM-urilor existente cu scopul de a crea noi locuri de muncă și a proteja locurile de muncă existente mai ales în zonele dezavantajate;
- diversificarea activităților economice în zonele afectate de restructurare;
- crearea premiselor pentru dezvoltarea economică durabilă a comunităților prin promovarea inovării și protecției mediului;
- creșterea competitivității economiilor locale prin crearea de valoare adăugată.

Măsura: 2.2. Dezvoltarea afacerilor prin crearea unor locații specifice pentru investiții.

Obiective Specifice:

- atragerea de noi investiții prin asigurarea unor locații dotate corespunzător din punct de vedere tehnic;
- crearea de noi locuri de muncă;
- creșterea numărului de firme nepoluante care crează valoare adăugată mare.

PRIORITATEA III-Dezvoltarea Turismului

Obiective:

- creșterea atractivității și a competitivității zonelor turistice cu potențial natural și cultural prin îmbunătățirea infrastructurii;
- crearea de noi atracții, produse și întreprinderi în diferite zone turistice;
- creșterea veniturilor generate de către capacitățile turistice prin îmbunătățirea serviciilor.

Măsura: 3.1. Conservarea patrimoniului natural, istoric și cultural**Obiective Specifice:**

- creșterea atractivității turistice a Regiunii prin modernizarea și reabilitarea infrastructurii;
- creșterea veniturilor din turism prin îmbunătățirea bazelor sportive și de agrement în zonele turistice.

Măsura 3.2. Dezvoltarea, diversificarea și promovarea ofertei turistice;**Obiective Specifice:**

- creșterea performanțelor firmelor care acționează în domeniul turismului prin îmbunătățirea serviciilor de informare;
- promovarea eficienței a produsului turistic prin participarea la târguri de turism, seminarii și congrese, etc.
- formarea unei piețe a serviciilor turistice unitare prin sistem de marketing și rezervare regional
- sprijinirea parteneriatului public – privat (organizații, asociații, consultanți și activități de informare)

Măsura 3.3. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru creșterea calității serviciilor în turism.**Obiective specifice:**

- creșterea competitivității firmelor din domeniul turismului pe o piață europeană deschisă cu standarde de performanță ridicată.

PRIORITATEA IV-Dezvoltarea rurală**Obiective:**

- creșterea atractivității zonelor rurale pentru localizarea investițiilor străine și locale prin folosirea resurselor naturale;
- activarea participării și cooperării între partenerii locali în scopul preservării moștenirii naturale și culturale rurale;
- dezvoltarea durabilă a sectorului forestier prin stimularea exploatarei raționale a resurselor pădurilor.

Măsura: 4.1. Creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier.**Obiective Specifice:**

- îmbunătățirea gradului de informare a fermierilor și proprietarilor agricoli și a cunoștințelor acestora pentru facilitarea accesului la fondurile comunitare;
- creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere;
- îmbunătățirea valorii economice a pădurilor.

Măsura 4.2 Creșterea calității vieții în mediul rural și încurajarea diversificării economiei rurale**Obiective specifice**

- revigorarea spațiului rural prin sprijinirea dezvoltării, creării și diversificării activităților economice;
- stabilizarea populației din mediul rural;
- crearea de noi locuri de muncă prin creșterea angajării în sectoare neagricole.

PRIORITATEA V-Cercetare, inovare tehnologică și crearea societății informaționale**Obiective:**

- întărirea potențialului uman din domeniul inovării și cercetării;
- îmbunătățirea cooperării dintre sectorul de cercetare –dezvoltare și sectorul economic;
- creșterea competitivității firmelor pe piețele locale și regionale.

Măsura: 5.1. Sprijinirea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării în scopul creșterii competitivității economice.**Obiective Specifice:**

- asigurarea de sprijin pentru producție și servicii de tehnologii înalte și medii;
- îmbunătățirea cooperării industriale în domeniul cercetării-dezvoltării și a transferului tehnologic;
- creșterea nivelului tehnologic al întregii rețele productive a Regiunii;
- creșterea capacității de Cercetare Dezvoltare, stimularea cooperării dintre instituțiile din domeniul CDI și firme și creșterea accesului firmelor la servicii de CDI.

Măsura 5.2 Dezvoltarea tehnologiei TIC pentru sectoarele public și privat.**Obiectiv**

- Sprijinirea competitivității economice prin creșterea interacțiunii dintre sectorul public și firme/cetățeni prin exploatarea potențialului provenit din TIC.

PRIORITATEA VI-Creșterea ocupării forței de muncă, dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale.

Obiective:

- creșterea flexibilității și a mobilității profesionale a resurselor umane pe baza ridicării nivelului de cunoștințe și a deprinderilor profesionale ale lucrătorilor;
- diversificarea, extinderea și creșterea calității serviciilor sociale oferite de autoritățile locale, instituții și organisme neguvernamentale;
- promovarea anteprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep sau administrează o afacere. pe cunoaștere.

Masura 6.1. Promovarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă**Obiective:**

- facilitarea integrării pe piața muncii a tinerilor și șomerilor de lungă durată, atragerea și reținerea pe piața muncii a persoanelor un timp cât mai îndelungat, inclusiv în mediul rural, și susținerea ocupării formale.

4. PLANUL URBANISTIC GENERAL –INSTRUMENT DE PLANIFICARE OPERATIONALA-STRATEGII DE DEZVOLTARE

Legea urbanismului in forma actuala prevede : *Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare.*

Reglementările continute in documentatia PUG au rolul de a sprijini aplicarea strategiei in scopul atingerii obiectivelor stabilite pe termen scurt ,mediu si lung.

Carta Verde privind Dezvoltarea rurală a României, reunește prevederile unui proiect finanțat din programul PHARE al Uniunii Europene.

Proiectul elaborat de o echipă pluridisciplinară română asistată de consultanți europeni, reunește prevederi aplicabile în general mediului rural, particularizarea acestora în funcție de condițiile concrete ale unei localități, rămâne în sarcina comunităților locale.

Câteva din prevederile cu largă aplicabilitate se referă la:

- * crearea de întreprinderi mici și mijlocii cu profil agricol, industrial, artizanal, comercial și de prestări servicii;
- * dezvoltarea agroturismului și a turismului în general (revitalizarea activităților turistice, diversificarea ofertei turistice, protecția și reabilitarea obiectivelor turistice naturale și construite; stimularea de activități conexe turismului etc.);
- * dezvoltarea potențialului uman pentru a face față unor noi cerințe, orientarea profesională a tineretului, stimularea tinerilor în realizarea unor activități economice pe cont propriu, sprijinirea tinerilor fermieri și întreprinzătorilor;
- * creșterea calității vieții prin preservarea mediului, îmbunătățirea locuirii și accesul la serviciile de bază (preservarea zonelor cu valoare naturală și peisageră; combaterea extinderii fără restricții a zonelor construite, promovarea reabilitării locuințelor și a renovării celor abandonate, respectând estetica tradițională; asigurarea accesului populației din zonele rurale la servicii de sănătate la nivelul celor urbane; asigurarea pentru copii din zonele rurale a unor posibilități normale de educare);
- * menținerea unor comunități viabile prin preservarea culturii și tradițiilor (promovarea patrimoniului cultural, istoric al satului).

5. CONCLUZII, MĂSURI ÎN CONTINUARE

Documentația Planului Urbanistic General, în condițiile perioadei parcursă de societatea românească, în prezent reprezintă un instrument de gestionare a crizei funcțional-relaționale (echilibrare a dezechilibrelor) și în același timp un instrument care să permită administrației locale îndeplinirea funcției de management urban, atribuția administrației locale ce se exercită în scopul obținerii calității vieții în condițiile dezvoltării urbane durabile.

Desigur condițiile economice concrete permit abordarea și rezolvarea unui număr relativ restrâns de probleme sectoriale, legislația în curs de modificare într-un ritm extrem de rapid fiind un factor în plus care îngreunează gospodărirea eficientă a resurselor (terenul, energia, apa, construcțiile, etc).

Fiind o modalitate de expresie a intențiilor de viitor ale comunității, planul urbanistic general trebuie să ofere o imagine globală care permite comunității locale să ia decizii sectoriale mai ales în domenii care exercită presiuni ce se cer soluționate), fără a bloca strategia globală, căile prin care se poate accede la obiective pe termen mediu și lung.

Instrumentele puse la dispoziție prin PUG în acest caz sunt inventarierea zonelor ce necesită studii aprofundate (PUD sau PUZ), restricții temporare în zone rezervate unor operațiuni de anvergură viitoare, coordonarea diferitelor strategii de urmat în domenii conexe (construcții, circulație, protecția mediului etc.).

Se poate spune că acest instrument pus la dispoziția comunității locale pe o perioadă de cca 5 ani, își atinge scopul în măsura în care politicile locale în viitor vor reuși aplicarea consecventă a câtorva principii derivate din PUG:

- * minimalizarea consumului de resurse;
- * maximalizarea reutilizării;
- * utilizarea resurselor regenerabile și reciclabile;
- * protecția mediului natural;
- * crearea unui mediu sănătos, conservarea potențialului natural existent;
- * urmărirea calității superioare în crearea mediului construit (conservarea energiei, crearea confortului, calitatea imaginii).

Scopul final îl reprezintă atingerea "*modelului optimizat de dezvoltare urbana*", situație în care imaginea localității devine o emblemă pentru fiecare locuitor pus în situația de a-și lega noi rădăcini într-o așezare și o istorie pe care în ultimele decenii a secolului trecut o uitase.

Revine administrației publice locale a comunei , sarcina de a solicita întocmirea de studii de specialitate, de a găsi sursele de finanțare pentru realizarea obiectivelor de utilitate publică, de a sprijini micii investitori în intenția lor de dezvoltare sau promovare de noi investiții, de a urmări pas cu pas realizarea acestora până la finalizare.

Intocmit,
Arh. Raus Adriana